

A woman with blonde hair, wearing a purple scrub top and a purple beaded necklace, is examining a patient's eye. She is looking intently at the patient's eye, with her hand raised near the patient's face. The patient's head is visible in the foreground, slightly out of focus.

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS
JA TILINPÄÄTÖS 2019

SILMÄASEMA

Sisällys

Hallituksen toimintakertomus 2019	2
Strategia.....	2
Markkinaympäristö.....	2
Muutokset myymälä- ja sairaalaverkostossa.....	3
Taloudellinen kehitys.....	3
Rahavirrat	4
Investoinnit.....	4
Konsernin tase ja rahoitusasema	4
Liiketoimintakatsaukset	4
Henkilöstö	5
Johtaminen ja hallinto	5
Osakkeet ja osakkeenomistajat	7
Muun kuin taloudellisen tiedon raportointi	11
Liiketoiminnan lähiajan riskit ja epävarmuustekijät.....	13
Katsauskauden jälkeisiä tapahtumia	14
Näkymäarvio vuodelle 2020	14
Näkymien perustelut	15
Hallituksen esitys voitonjaosta	15
Taloudellisia tunnuslukuja	16
Osakekohtaisia tunnuslukuja	17
Tunnuslukujen laskentaperiaatteet.....	17

Hallituksen toimintakertomus 2019

Silmäasema tarjoaa asiakkailleen kaikki näkemisen ja silmäterveyden palvelut – niin optisen alan vähittäiskaupan kuin silmäsaaraalapaalvelut – yhtenä kokonaisuutena. Valikoima kattaa silmälasit, piilolinssit ja aurinkolasit, optikon ja silmälääkärin vastaanottopalvelun, silmätautien tutkimuksen ja hoidon sekä monipuolisen silmäkirurgian, kuten taittovirhe- ja kaihileikkaukset. Yhtiön liiketoiminta jakautuu Optinen kauppa ja silmäterveydenhuolto- sekä Silmäklinikat-segmentteihin. Vuoden 2019 lopussa Silmäasemalla oli Suomessa 145 Silmäasema-myyrmälää ja 13 silmäsaaraalaa sekä Virossa kahdeksan myymälää.

Suluissa olevat luvut viittaavat vuoteen 2018.

Strategia

Silmäaseman tavoitteena on olla asiakkaan ykkösvalinta ja hyvän näkemisen halutuin kumppani Suomessa. Silmäasema julkaisi elokuussa 2019 uuden strategian ja strategiset tavoitteet vuosille 2020-2022. Strategian mukaisesti Silmäasema keskittyy uudistamaan näkemisen markkinaa kannattavasti kasvaen ja pyrkii parantamaan suorituskykyä ja tuottavuutta. Strategian kulmakiviin lukeutuu muun muassa toimipaikkaverkoston optimointi ja kehittäminen, myynnin ja ketjuohjauksen kehittäminen, ostamisen tehostaminen, uusien myyntikanavien käyttöönotto, uudistettu palveluvalikoima, digitaalisuuden hyödyntäminen, johdettu asiakaskokemus ja paras lääkäriyhteistyö.

Elokuussa 2019 Silmäasema päivitti taloudelliset tavoitteet kaudelle 2020-2022 seuraavasti: markkinoita nopeampi liikevaihdon kasvu, käyttökate yli 20% liikevaihdosta, kasvava osakekohtainen tulos ja vuosittain kasvava osinko.

Elokuun 2019 jälkeen Silmäaseman arvio liiketoiminnan kehityksestä on muuttunut koronaepidemian vuoksi. Silmäaseman lähiajan riskit ja epävarmuustekijät liittyvät koronavirusepidemian leviämiseen ja sen seurauksena muuttuvaan kulutuskäyttäytymiseen. Koronavirus aiheuttaa lyhyellä aikavälillä riskejä työvoiman saatavuuteen ja asiakasvirtojen laskuun muuttuneen kulutuskäyttäytymisen takia. Osa Silmäaseman toimipisteistä sijaitsee ostoskeskuksissa, ja niiden osalta riskinä on myös hallituksen mahdollisesti tekemät päätökset väliaikaisista sulkemisista. Riskejä ja epävarmuutta liittyy epidemian kestoan ja sen taloudellisiin vaikutuksiin.

Silmäaseman vahvuuksia ovat toiminta rakenteellisesti houkuttelevilla ja kasvavilla näkemisen ja silmäterveyden markkinoilla, vahva markkina-asema ja toimiva liiketoimintamalli, joka kattaa kaikki näkemisen ja silmäterveyden palvelut. Silmäasemalla on myös vahva brändi, ammattitaitoinen henkilöstö ja vahva johto.

Silmäaseman omistajarakenteessa on tapahtunut viimeisen vuoden aikana suuri muutos, ja Silmäasemasta on tulossa lunastusprossin myötä 100% Coronarian omistama tytäryhtiö. Coronaria on suomalainen yritys, jolla on entuudestaan paljon terveydenhuollon toimintaa, mm. julkisen puolen silmäsaairauksien hoidossa sekä omistusosuus Medilaserista. Coronaria tarjoaa leveät hartiat Silmäaseman toiminnan kehittämiseksi entistä asiakaslähtöisemmäksi ja auttaa Silmäasemaa ottamaan paikkansa silmäterveyden johtavana asiantuntijana. Yhtiö myös arvioi uuden omistajan mahdollistavan synergioita, jotka vaikuttavat kustannustasoon ja sitä kautta kannattavuuteen.

Markkinaympäristö

Näe ry:n marraskuussa 2019 julkistaman toimialakatsauksen mukaan optisen alan vähittäiskaupan arvo kasvoi tammi-syyskuussa 5,9 prosenttia 256 (244) miljoonaan euroon. Näkemisen ja silmäterveyden kokonaismarkkina vuonna 2018 oli 555 (542) miljoonaa euroa, josta optisen alan vähittäiskaupan osuus oli 330 (324) miljoonaa euroa ja silmäterveyspalveluiden osuus 225 (218) miljoonaa euroa.

Näe ry:n puolivuositin julkaiseman markkinaosuustilaston mukaan tammi–kesäkuussa 2019 Silmäasema oli Suomen toiseksi suurin optisen kaupan toimija. Silmäasema-ketjun markkinaosuus optisen alan vähittäiskaupassa nousi edellisvuoden tammi–kesäkuusta 1,3 prosenttiyksikköä ja oli 29,1 prosenttia. Seuraavan kerran markkinaosuudet raportoidaan arviolta maaliskuussa 2020.

Näe ry:n mukaan vuonna 2018 tehtiin taittovirheleikkauksia 18 000 kappaletta ja kaihileikkauksia yksityisellä sektorilla yhteensä 18 500, joista palvelusetelillä maksettuja oli 7 000 kappaletta. Silmäaseman markkinaosuus taittovirheleikkauksissa oli noin 48 prosenttia ja yksityisesti rahoitetuissa kaihileikkauksissa noin 50 prosenttia.

Väestön ikärakenteen muutos ja väestön keski-ikä kasvavat vaikuttavat yhtiön arvion mukaan optisen kaupan ja silmäterveyden palveluiden kysyntää kasvattavasti. Väestön ikääntymisen arvioidaan näkyvän erityisesti kaihileikkauksen määrän, mutta myös silmäsaairauksien hoitotarpeen ja silmälasien käytön kasvuna. Tilastokeskuksen mukaan yli 65-vuotiaiden määrä ja osuus Suomen väestöstä kasvavat voimakkaasti 2000-luvulla. Tilastokeskuksen joulukuussa 2019 päivitetyn väestöennusteen mukaan yli 65-vuotiaiden määrä kasvaa vuoteen 2025 mennessä noin 11 prosenttia ja vuoteen 2030 mennessä noin 19 prosenttia vuoteen 2019 verrattuna.

Lyhyellä aikavälillä markkinaympäristöön vaikuttavat hallituksen suositukset ja toimenpiteet koronaepidemian hallitsemiseksi. Koronaepidemian aiheuttamat taloudelliset vaikutukset voivat heijastua kulutuskäyttäytymiseen ja markkinaympäristöön myös pidemmällä aikavälillä.

Muutokset myymälä- ja sairaalaverkostossa

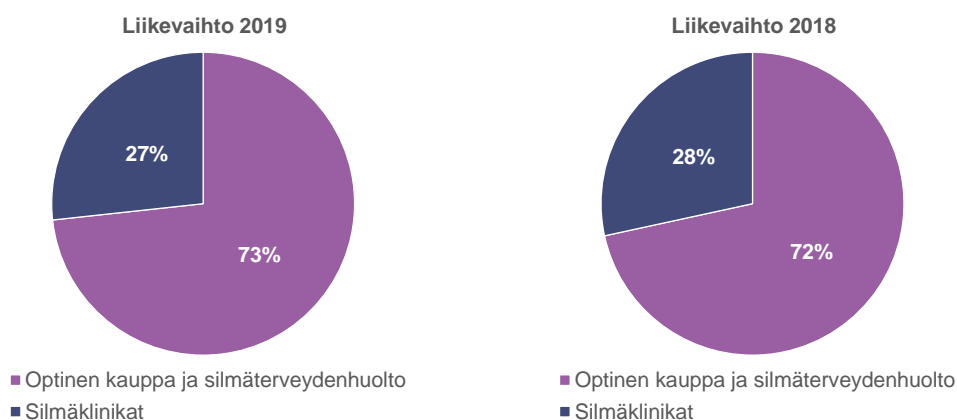
Vuoden 2019 aikana Silmäasema on optimoinut optisen kaupan myymäläverkostoaan Suomessa sulkemalla 14 liikettä ja perustamalla kaksi uutta liikettä. Lisäksi Virossa on suljettu kaksi myymälää. Vuoden 2019 lopussa ketjuun kuului yhteensä 153 (167) optisen kaupan myymälää. Näistä 135 (149) oli Silmäaseman omia myymälöitä ja 18 (18) yrittäjien omistamia ketjumyymälöitä.

Silmäsairaalaverkosto pieneni yhdellä, kun Vantaan silmäsairaalalla suljettiin. Vuoden lopussa Silmäasemalla oli Suomessa 13 (14) silmäsairaala.

Taloudellinen kehitys

Konsernin liikevaihto ja tulos vuonna 2019

Liikevaihto (tuhatta euroa)	2019	2018	Muutos %
Optinen kauppa ja silmäterveydenhuolto	96 050	87 970	+9,2%
Silmäklinikat	35 015	34 903	+0,3%
Konserni	131 065	122 873	+6,7%

Silmäaseman liikevaihto tammi-joulukuussa 2019 oli 131,1 (122,9) miljoonaa euroa, jossa oli kasvua 6,7 prosenttia edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon verrattuna. Vertailukelpoinen liikevaihto parani 6,8 prosenttia.

Konsernin myyntikate kasvoi 6,7 prosenttia 74,2 (69,6) miljoonaan euroon, ja oli 56,6 (56,6) prosenttia liikevaihdosta.

Oikaistu käyttökate oli 21,5 (11,8) miljoonaa euroa eli 16,4 (9,6) prosenttia liikevaihdosta. Silmäaseman käyttökate tammi-joulukuussa 2019 oli 20,3 (11,4) miljoonaa euroa. Raportointikauden käyttökatteeseen sisältyvät kiinteät kulut eivät sisällä IFRS 16 -standardin mukaisesti luokiteltuja vuokratuloja. Tällä oli konsernin käyttökatteeseen tammi-joulukuussa 7,7 miljoonan euron positiivinen vaikutus ja oikaistuun käyttökatteeseen 7,4 miljoonan euron positiivinen vaikutus suhteessa vertailukauteen.

Konsernin henkilöstökulut olivat tammi-joulukuussa 34,0 (32,5) miljoonaa euroa, ja niiden osuus liikevaihdosta laski 26,0 (26,4) prosenttiin. Ylläpito-, IT- ja kalustokulut olivat vertailukauden tasolla 6,7 (6,7) miljoonaa euroon ja niiden suhteellinen osuus liikevaihdosta laski 5,1 (5,5) prosenttiin. Kokonaisuutena liiketoiminnan muut kulut laskivat selvästi ja olivat 19,9 (25,6) miljoonaa euroa. IFRS 16 -standardin käyttöönoton vaikutus vuokratuloihin oli -7,7 miljoonaa euroa.

Silmäaseman liike-tulos oli 6,8 (5,5) miljoonaa euroa. Oikaistu liike-tulos nousi 42,1 prosenttia ja oli 8,3 (5,8) miljoonaa euroa. IFRS 16 -standardin käyttöönoton vaikutus raportointikauden liike-tulokseen oli 0,3 miljoonaa euroa ja oikaistuun liike-tulokseen 0,2 miljoonaa euroa.

Rahavirrat

Silmäaseman liiketoiminnan rahavirta oli vahva ja kasvoi 2019 tammi-joulukuussa 18,5 (13,1) miljoonaa euroon. Erittäin vahva kasvu perustuu kauden parempaan tulokseen ja nettokäyttöpääoman tehokkuuteen. IFRS 16 -standardin käyttöönotolla oli tammi-joulukuussa 2019 liiketoiminnan rahavirtaan 6,9 miljoonaa euron vaikutus.

Investointien rahavirta tammi-joulukuussa oli -4,3 (-8,5) miljoonaa euroa. Rahoituksen rahavirta tammi-joulukuussa 2019 oli -18,5 (1,6) miljoonaa euroa. Raportointikauden rahavirta sisältää pankkilainojen takaisinmaksuja 10,0 miljoonaa euroa, yritystodistusten takaisinmaksuja 7,0 miljoonaa euroa ja vuokrasopimusvelkojen lyhennyksiä 7,1 miljoonaa euroa. Joulukuussa 2019 Silmäasema maksoi 27 miljoonaa euron pankkilainansa takaisin ja nosti vastaavan summan uutta pitkäaikaista lainaa uusista pankeista. Rahoituskeskustelut pankkien kanssa olivat seurausta pankkilainan lainaehtoihin sisältyvästä määräysvallan muuttumisesta Silmäasemassa Coronarian omistusosuuden kasvettua. Muutos ei vaikuttanut lainojen maturiteettiin eikä kovenanttiin. IFRS 16 -standardin käyttöönoton vaikutus vuokrasopimusvelkojen lyhennyksiin oli -6,9 miljoonaa euroa.

Investoinnit

Silmäaseman investoinnit tammi-joulukuussa olivat 4,3 (8,5) miljoonaa euroa. Operatiivisten investointien osuus oli 2,7 (6,7) miljoonaa euroa ja yrityskauppojen 1,6 (1,8) miljoonaa euroa. Silmäaseman merkittävimmät investoinnit tammi-joulukuussa liittyivät pääasiassa toimitilojen remontoimisiin ja kalustehankintoihin. Vertailukauden investointeihin sisältyi remonttien ja korvausinvestointien lisäksi myös uusien myymälöiden ja Oulun sairaalan perustamiseen liittyviä kustannuksia.

Konsernin tase ja rahoitusasema

Silmäasema-konsernin taseen loppusumma oli joulukuun 2019 lopussa 119,5 (101,4) miljoonaa euroa, josta omaa pääomaa oli 44,7 (42,0) miljoonaa euroa. Nettovelka kauden päättyessä oli 46,1 (28,0) miljoonaa euroa. IFRS 16 -standardin käyttöönotto lisäsi 31.12.2019 tilanteessa pitkäaikaisia rahoitusvelkoja 18,6 miljoonaa euroa ja lyhytaikaisia rahoitusvelkoja 6,5 miljoonaa euroa.

Silmäaseman nettokäyttöpääoma oli katsauskauden lopussa -8,3 (-7,5) miljoonaa euroa. Liiketoiminnan luonteesta johtuen pääoman käyttö on tehokasta. Omavaraisuusaste oli katsauskauden lopussa 38,4 (42,8) prosenttia. Omavaraisuusastetta laskee IFRS 16 -standardin käyttöönotosta johtuva vuokrasopimusvelkojen kirjaaminen.

13.12.2019 Silmäasema maksoi 27 miljoonaa euron pankkilainansa takaisin ja nosti vastaavan summan uutta pitkäaikaista lainaa uusista pankeista. Rahoituskeskustelut pankkien kanssa olivat seurausta pankkilainan lainaehtoihin sisältyvästä määräysvallan muuttumisesta Silmäasemassa Coronarian omistusosuuden kasvettua. Muutos ei vaikuttanut lainojen maturiteettiin eikä kovenanttiin.

Liiketoimintakatsaukset

Optinen kauppa ja silmäterveydenhuolto

Optinen kauppa ja silmäterveydenhuolto -segmentin liikevaihto kasvoi 9,2 prosenttia 96,1 (88,0) miljoonaa euroon. Liikevaihto kasvoi volyympihajaisesti. Vertailukelpoinen liikevaihto kasvoi 8,0 prosenttia.

Liikevaihdon vahvan kasvun seurauksena käyttökate parani vertailukaudesta. Segmentin käyttökate oli 16,4 (7,7) miljoonaa euroa ja oikaistu käyttökate 16,9 (7,7) miljoonaa euroa eli 17,6 (8,7) prosenttia liikevaihdosta. IFRS 16 -standardin käyttöönotolla oli 6,5 miljoonaa euron positiivinen vaikutus käyttökatteeseen ja 6,2 miljoonaa euron positiivinen vaikutus

oikaistuun käyttökateeseen. Ilman IFRS 16 -standardin käyttöönoton vaikutusta oikaistu käyttökate olisi ollut 10,7 miljoonaa euroa ja käyttökate 9,9 miljoonaa euroa.

Optinen kauppa ja silmäterveydenhuolto -segmentin liike-tulos oli 6,5 (4,2) miljoonaa euroa ja oikaistu liike-tulos 7,4 (4,1) miljoonaa euroa. IFRS 16 -standardin käyttöönoton vaikutus liike-tulokseen ja oikaistuun liike-tulokseen oli 0,2 miljoonaa euroa.

Silmäklinikat

Silmäklinikat-segmentin liikevaihto kasvoi tammi-joulukuussa 0,3 prosenttia ja oli 35,0 (34,9) miljoonaa euroa. Vertailukelpoinen liikevaihto kasvoi 3,7 prosenttia. Vahva loppuvuosi käänsi koko vuoden liikevaihdon ja molempien leikkaustyyppien volyymit edellisvuotta korkeammaksi. Loppuvuonna näkyi selvästi kysynnän vahvistuminen, jota vauhditti taittovirheleikkauksiin kohdistettu Black Friday -tarjouskampanja. Sekä kaihi- että taittovirheleikkausten myynnin arvo kasvoi vertailukauteen nähden volyymien nousun myötä. Lääkärin vastaanottojen lukumäärä oli vertailukautta alhaisemmalla tasolla. Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiriin silmätautien ostopalvelujen volyymi oli vertailukautta matalammalla tasolla.

Taittovirheleikkausten määrä tammi-joulukuussa kasvoi vertailukaudesta ja Silmäaseman silmäsaairoaloissa tehtiin yhteensä 8 807 (8 716) taittovirheleikkausta. Myös kaihileikkausten kokonaisvolyyymi oli vertailukautta korkeammalla tasolla. Kaihileikkauksia tehtiin yhteensä 8 243 (7 676), joista palvelusetelileikkausten osuus oli 24% (24%).

Segmentin käyttökate oli 4,5 (3,9) miljoonaa euroa ja oikaistu käyttökate 4,5 (4,1) miljoonaa euroa eli 13,0 (11,8) prosenttia liikevaihdosta. IFRS 16 -standardin käyttöönotolla oli 1,2 miljoonan euron positiivinen vaikutus käyttökateeseen ja 1,1 miljoonan euron vaikutus oikaistuun käyttökateeseen. Ilman IFRS 16 -standardin käyttöönoton vaikutusta oikaistu käyttökate olisi ollut 5,7 miljoonaa euroa ja käyttökate 5,6 miljoonaa euroa.

Silmäklinikat-segmentin liike-tulos oli 0,9 (1,5) miljoonaa euroa ja oikaistu liike-tulos 0,9 (1,7) miljoonaa euroa. IFRS 16 -standardin käyttöönoton vaikutus segmentin raportointikauden liike-tulokseen ja oikaistuun liike-tulokseen oli 0,1 miljoonaa euroa.

Henkilöstö

Silmäaseman keskimääräinen henkilömäärä tammi-joulukuussa 2019 kokoaikaisiksi työntekijöiksi muutettuna oli 687 (675). Joulukuun 2019 lopussa konsernin työsuhteessa oleva henkilökunta oli yhteensä 796 (723) henkilöä. Raportointitavan muutoksen vuoksi henkilöstömäärät eroavat aiemmin raportoiduista luvuista.

Palkat ja muut henkilöstökulut tammi-joulukuussa 2019 olivat yhteensä 34,0 (32,5) miljoonaa euroa.

Johtaminen ja hallinto

Silmäasema noudattaa toiminnassaan soveltuvia lakeja ja säännöksiä, yhtiön yhtiöjärjestystä sekä Nasdaq Helsinki Oy:n antamia listattuja yhtiöitä koskevia sääntöjä ja määräyksiä. Silmäasema noudattaa myös Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n antamaa Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia 2020.

Muutokset johtoryhmässä

Vuonna 2019 johtoryhmään ovat kuuluneet:

Jussi Salminen, toimitusjohtaja, 21.1. alkaen

Sari Nordblad, talousjohtaja 18.5. alkaen, väliaikainen kaupallinen johtaja 26.3.–10.6.

Tapani Kyrki, liiketoimintajohtaja 3.6. alkaen,

Jyrki Alamäki, myyntijohtaja 10.6. alkaen,

Sirkkaliisa Kulmala, henkilöstöjohtaja, väliaikainen liiketoimintajohtaja 3.6. saakka,

Roope Sihvola, lääketieteellinen johtaja, 17.9. alkaen

Anu Kankkunen, talousjohtaja 17.5. saakka ja väliaikainen toimitusjohtaja 21.1. saakka

Anna Seppälä, kaupallinen johtaja 31.3.2019 saakka

Katsauskauden päättymisen jälkeen toimitusjohtajaksi on vaihtunut Teppo Lindén ja johtoryhmään on nimitetty Silmäasema Optiikka Oy:n toimitusjohtaja Jari-Pekka Kelhä ja Silmäasema Sairaala Oy:n toimitusjohtaja Ulla Näpänkangas. Lisäksi johtoryhmään on nimitetty tietohallintojohtaja Mika Holsti ja markkinointipäällikkö Anne Rantanen.

Varsinaisen yhtiökokouksen päätökset

Silmäasema Oyj:n 10.4.2019 pidetty varsinainen yhtiökokous vahvisti yhtiön tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen tilikaudelta 2018, myönsi vastuuvapauden hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajille sekä hyväksyi kaikki hallituksen ja osakkeenomistajien nimitystoimikunnan yhtiökokoukselle tekemät ehdotukset.

Yhtiökokous päätti, että tilikaudelta 1.1.-31.12.2018 jaetaan osinkoa 0,10 euroa osakkeelta. Osinko maksettiin 23.4.2019 täsmäytyspäivän mukaisille osakkeenomistajille.

Yhtiökokous päätti pitää hallituksen vuosipalkkiot ennallaan. Hallituksen puheenjohtajalle maksetaan vuosipalkkiona 40 000 euroa ja varapuheenjohtajalle sekä jäsenille 22 000 euroa. Lisäksi vahvistettiin 400 euron kokouspalkkio tarkastusvaliokunnan kokouksista.

Yhtiökokous vahvisti hallituksen jäsenten lukumääräksi kuusi (6) varsinaisen yhtiökokouksen 2020 päättymiseen asti jatkuvalle toimikaudelle. Hallituksen jäseniksi valittiin uudelleen Jukka Hienonen, Tuomas Lang, Maisa Romanainen, Torsti Sihvola ja Kaisa Vikkula sekä uudeksi jäseneksi Martti Kiuru. Lisäksi yhtiökokous valitsi hallituksen puheenjohtajaksi Jukka Hienosen ja varapuheenjohtajaksi Kaisa Vikkulan.

Yhtiökokous vahvisti, että tilintarkastajaksi valitaan tilintarkastusyhteisö KPMG Oy Ab.

Yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään yhtiön omien osakkeiden hankkimisesta yhdessä tai useammassa erässä yhtiön omaan vapaaseen pääomaan kuuluvilla varoilla siten, että hankittava määrä on enintään 1 400 000 osaketta, mikä vastaa noin kymmentä (10) prosenttia yhtiön kaikista osakkeista. Valtuutus on voimassa seuraavaan varsinaiseen yhtiökokoukseen asti. Valtuutus korvaa yhtiön aikaisemmat omien osakkeiden hankkimista koskevat valtuutukset.

Yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään yhteensä enintään 2 000 000 osakkeen antamisesta osakeannilla tai antamalla optio-oikeuksia tai muita osakkeisiin oikeuttavia erityisiä oikeuksia yhdessä tai useammassa erässä. Valtuutuksen nojalla annettavien osakkeiden enimmäismäärä 2 000 000 vastaa noin neljäätoista (14) prosenttia yhtiön kaikista osakkeista. Valtuutus on voimassa seuraavaan varsinaiseen yhtiökokoukseen asti. Valtuutus korvaa yhtiön aikaisemmat anti- ja optiovaltuutukset.

Yhtiökokouksen jälkeen pitämässään kokouksessa Silmäaseman hallitus valitsi keskuudestaan tarkastusvaliokunnan puheenjohtajaksi Kaisa Vikkulan ja jäseniksi Jukka Hienosen sekä Martti Kiurun.

Yhtiökokouksen jälkeen pitämässään kokouksessa Silmäaseman hallitus päätti perustaa palkitsemisvaliokunnan ja valitsi keskuudestaan sen puheenjohtajaksi Jukka Hienosen ja jäseniksi Maisa Romanaisen ja Tuomas Langin.

Ylimääräisen yhtiökokouksen päätökset

Yhtiökokous päätti pitää hallituksen vuosipalkkiot ennallaan. Hallituksen puheenjohtajalle maksetaan vuosipalkkiona 40 000 euroa ja varapuheenjohtajalle sekä jäsenille 22 000 euroa. Lisäksi vahvistettiin 400 euron kokouspalkkio tarkastusvaliokunnan kokouksista.

Yhtiökokous vahvisti hallituksen jäsenten lukumääräksi seitsemän (7) varsinaisen yhtiökokouksen 2020 päättymiseen asti jatkuvalle toimikaudelle. Hallituksen jäseniksi valittiin uudelleen Martti Kiuru ja Torsti Sihvola sekä uusiksi jäseniksi Harri Halonen, Antti Kumm, Teppo Lindén, Juho Lipsanen ja Ulla Näpänkangas. Lisäksi yhtiökokous valitsi hallituksen puheenjohtajaksi Antti Kummun ja varapuheenjohtajaksi Teppo Lindénin.

Muutokset konsernirakenteessa

Via Healthcare Group Oy fuusioitiin Silmäasema Sairaala Oy:öön 1.3.2019.

Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä

Silmäasema antaa selvityksen hallinto- ja ohjausjärjestelmästä (Corporate Governance Statement) hallituksen toimintakertomuksesta erillisenä yhtiön internet-sivuilla .

Osakkeet ja osakkeenomistajat

Silmäaseman rekisteröityjen osakkeiden kokonaismäärä 31.12.2019 oli 14 248 805 kappaletta ja yhtiön kaupparekisteriin merkitty osakepääoma 80 000 euroa. Yhtiön hallussa ei ollut omia osakkeita 31.12.2019.

Silmäaseman osake noteerataan Nasdaq Helsingin päälistalla pienten yhtiöiden ryhmässä, terveydenhuollon toimialaluokassa kaupankäyntitunnuksella SILMA. Kaupankäynti päälistalla alkoi 13.6.2017.

Osakkeen korkein noteeraus tammi–joulukuussa 2019 oli 6,12 (7,54) euroa ja alin 4,33 (4,25) euroa. Kaupankäyntivolyyymilla painotettu keskihinta oli 5,94 (5,14) euroa osakkeelta. Päätöskurssi 31.12.2019 oli 6,00 (4,35) euroa, jolloin Silmäaseman osakekannan markkina-arvo oli 85,5 (62,0) miljoonaa euroa. Osakkeen kokonaisvaihto oli tammi–joulukuussa 68,9 (30,8) miljoonaa euroa, ja kaupankäynnin volyyymi oli 11,6 (6,0) miljoonaa osaketta.

Silmäasemalla oli joulukuun 2019 lopussa yhteensä 1 745 (5 389) rekisteröitynyttä osakkeenomistajaa. Hallintarekisteröityjen osakkeenomistajien omistusosuus osakekannasta katsauskauden lopussa oli 0,12 (8,54) prosenttia.

Suurimmat osakkeenomistajat 31.12.2019

Sija	osakkeenomistajat	Osakemäärä	% osakkeista
1	Coronaria Oy	13 593 032	95,40
2	Silmäpari Oy	24 000	0,17
3	Jukantupa Juhani	19 999	0,14
4	Salminen Jussi Markus	16 766	0,12
5	Kulmala Sirkkaliisa	10 468	0,07
6	Saarinen Juha Untamo	10 000	0,07
7	Mattila Mika	8 550	0,06
8	Vakuutusosakeyhtiö Henki-Fennia	7 552	0,05
9	Hallqvist AB	7 000	0,05
10	Medicape Oy	6 434	0,05
	Yhteensä	13 703 801	96,18
	100 suurinta yhteensä	13 898 755	97,54
	Hallintarekisteröidyt yhteensä	16 489	0,12
	Kaikki osakkeet yhteensä	14 248 805	100,00

Omistusjakauma sektoreittain 31.12.2019

Osakkeenomistajat sektorin mukaan	Osakemäärä	% osakkeista
Julkisyhteisöt yhteensä	0	0,00
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset yhteensä	21 117	0,15
Kotitaloudet	512 022	3,59
Yritykset yhteensä	13 708 304	96,21
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt yhteensä	142	0,00
Ulkomaat yhteensä	7 220	0,05
Yhteensä	14 248 805	100,00
Hallintarekisteröidyt	16 489	0,12

Omistusjakauma osakemäärän mukaan 31.12.2019

Osakemäärä	Omistajien määrä	% osakkeen- omistajista
1–100	500	28,65
101–500	1 003	57,48
501–1000	133	7,62
1 001–5 000	96	5,50
5 001–10 000	8	0,46
10 001–50 000	4	0,23
50 001–100 000	0	0,00
100 001–500 000	0	0,00
500 001–	1	0,06
Yhteensä	1 745	100,00

Liputusilmoitukset

Silmäasema on vastaanottanut tilikaudella seuraavat liputusilmoitukset:

- Liputusilmoitus 2.1.2019 – Cor Group Oy:n tytäryhtiön Coronaria Oy:n omistus on ylittänyt 20 prosenttia 28.12.2018
- Liputusilmoitus 16.8.2019 – Mandatum Henkivakuutusyhtiön omistus on alittanut 5 prosenttia 16.8.2019
- Liputusilmoitus 16.8.2019 – Cor Group Oy:n tytäryhtiön Coronaria Oy:n omistus on ylittänyt 30 prosentin rajan 16.8.2019
- Liputusilmoitus 2.10.2019 – Cor Group Oy:n tytäryhtiön Coronaria Oy:n omistus on ylittänyt 2/3 rajan 2.10.2019
- Liputusilmoitus 3.10.2019 – Intera Fund II Ky:n omistus Silmäasemassa on alittanut 5 prosenttia 2.10.2019
- Liputusilmoitus 18.11.2019 – Cor Group Oy:n tytäryhtiön Coronaria Oy:n omistus- ja ääniosuus Silmäasema Oyj:ssä on ylittänyt 90 % rajan 15.11.2019

Coronarian julkinen ostotarjous kaikista Silmäaseman osakkeista

Coronaria Oy julkisti 16.8.2019 hankkineensa yhteensä 1 420 031 Silmäasema Oyj:n osaketta. Hankinnan myötä Coronarian omistus Silmäasemassa nousi yhteensä 32,4 prosenttiin Silmäaseman kaikista osakkeista ja niiden tuottamasta äänimäärästä. Coronarian omistuksen ylittettyä 30 prosenttia Silmäaseman osakkeiden tuottamista äänistä Coronarialle syntyi arvopaperimarkkinallain mukainen velvollisuus tehdä pakollinen julkinen ostotarjous Silmäaseman kaikista osakkeista ja osakkeisiin oikeuttavista arvopapereista.

Coronaria käynnisti 5.9.2019 ostotarjouksen, missä Silmäaseman osakkeenomistajille tarjottiin 6,00 euron käteisvastike jokaista osaketta kohden. Tarjousvastike vastasi noin 7,5 prosentin preemiota verrattuna Silmäaseman osakkeen päätöskurssiin (5,58 euroa) Nasdaq Helsingissä 15.8.2019 eli viimeisenä kaupankäyntipäivänä ennen tarjousvelvollisuuden syntymistä, noin 9,4 prosentin preemiota verrattuna kaupankäyntimäärillä painotettuun keskikurssiin kolmen (3) kuukauden ajalta ennen tarjousvelvollisuuden syntymistä ja noin 10,4 prosentin preemiota verrattuna Silmäaseman osakkeiden kaupankäyntimäärillä painotettuun keskikurssiin Nasdaq Helsingissä kuuden (6) kuukauden ajalta ennen tarjousvelvollisuuden syntymistä. Coronaria ilmoitti pidättävänsä oikeuden hankkia Silmäaseman osakkeita ennen ostotarjouksen tarjousajan alkamista, tarjousaikana ja/tai tarjousajan jälkeen julkisessa kaupankäynnissä Nasdaq Helsingissä tai muutoin. Coronarian arvion mukaan Ostotarjouksen toteuttaminen ei edellyttäisi kilpailuviranomaisten hyväksyntää.

Silmäasema julkaisi 11.9.2019 yhtiön hallituksen lausunnon Coronaria Oy:n pakollisesta julkisesta ostotarjouksesta. Lausunnossaan Silmäaseman hallitus katsoi, että tarjottua vastiketta on pidettävä alhaisena taloudellisesta näkökulmasta. Päätöksentekoon osallistuneet Silmäaseman hallituksen jäsenet yksimielisesti päättivät olla suosittelematta, että Silmäaseman osakkeenomistajat hyväksyvät ostotarjouksen.

Coronaria tiedotti 30.9.2019, että ostotarjouksen aikana 5.9.-26.9.2019 tarjotut osakkeet edustivat noin 41,7 prosenttia kaikista Silmäaseman liikkeeseen laskemista ja ulkona olevista osakkeista ja osakkeiden tuottamista äänistä. Yhdessä Coronarian jo omistamien osakkeiden (mukaan lukien markkinaostot) kanssa tämä edusti yhteensä noin 82,5 prosenttia Silmäaseman kaikista osakkeista.

Tarjotakseen jäljellä oleville osakkeenomistajille mahdollisuuden hyväksyä ostotarjous, Coronaria aloitti 2.10. jälkikäteisen tarjousajan, joka päättyi 17.10.2019. Coronaria tiedotti 21.10.2019, että jälkikäteisen tarjousajan aikana tarjotut osakkeet edustivat noin 4,4 prosenttia kaikista Silmäaseman liikkeeseen laskemista ja ulkona olevista osakkeista ja osakkeiden tuottamista äänistä. Yhdessä Coronarian jo omistamien osakkeiden (mukaan lukien markkinaostot) kanssa tämä edusti

yhteensä noin 88,8 prosenttia Silmäaseman kaikista osakkeista.

Coronaria tiedotti 21.10.2019, että jälkikäteinen tarjousaika jatkuu 18.10.2019 tiedotetun mukaisesti ja sen päättymispäivä on 7.11.2019. 5.11.2019 Coronaria tiedotti, että jälkikäteisen tarjousajan aikana 31.10.2019 mennessä tarjotut osakkeet edustivat noin 4,5 prosenttia kaikista Silmäaseman liikkeeseen laskemista ja ulkona olevista osakkeista ja osakkeiden tuottamista äänistä. Yhdessä Coronarian jo omistamien osakkeiden (mukaan lukien markkinaostot) kanssa tämä edusti yhteensä noin 89,3 prosenttia Silmäaseman kaikista osakkeista.

Silmäasema julkaisi 4.11.2019 yhtiön hallituksen huomiot Coronarian ostotarjouksen tilanteesta. Tiedotteessa todettiin erityisesti, että Coronarian kasvanut omistusosuus antaa sille mahdollisuuden käyttää yksin merkittävää määräysvaltaa Silmäasemassa ja että todennäköisesti Coronarian omistusosuus ylittää jossain vaiheessa 90 prosenttia, jolloin se tulee käynnistämään lunastusmenettelyn loppuista osakkeista. Lisäksi todettiin, että Coronarian kasvanut omistusosuus on vähentänyt oleellisesti Silmäaseman osakkeen likviditeettiä. Osakkeenomistajan tulee huomioida, että osakkeiden myyminen myöhemmin suotuisassa aikataulussa tai suotuisalla hinnalla voi tästä syystä olla vaikeaa.

7.11.2019 Coronaria täydensi tarjousasiakirjaa Silmäaseman 4.11.2019 julkaisemalla tiedotteella, joka sisältää Silmäaseman hallituksen huomiot Coronarian ostotarjouksen tilanteesta. 7.11.2019 Coronaria tiedotti, että jälkikäteisen tarjousajan aikana 7.11.2019 mennessä tarjotut osakkeet edustivat alustavan tiedon mukaan noin 4,57 prosenttia kaikista Silmäaseman liikkeeseen laskemista ja ulkona olevista osakkeista ja osakkeiden tuottamista äänistä. Yhdessä Coronarian jo omistamien osakkeiden (mukaan lukien markkinaostot) kanssa tämä edusti yhteensä noin 89,47 prosenttia Silmäaseman kaikista osakkeista. Lisäksi Coronaria tiedotti, että se on päättänyt jatkaa jälkikäteistä tarjousaikaa 21.11.2019 asti.

13.11.2019 Coronaria tiedotti, että jälkikäteisen tarjousajan aikana 7.11.2019 mennessä tarjotut osakkeet edustivat lopullisen tiedon mukaan noin 4,62 prosenttia kaikista Silmäaseman liikkeeseen laskemista ja ulkona olevista osakkeista ja osakkeiden tuottamista äänistä. Yhdessä Coronarian jo omistamien osakkeiden (mukaan lukien markkinaostot) kanssa tämä edusti yhteensä noin 89,57 prosenttia Silmäaseman kaikista osakkeista. 13.11.2019 Coronaria täydensi tarjousasiakirjaa Silmäaseman 8.11.2019 julkaisemalla osavuositarkastuksella.

15.11.2019 Coronaria tiedotti, että jälkikäteisen tarjousajan aikana 14.11.2019 mennessä tarjotut osakkeet edustivat alustavan tiedon mukaan noin 5,07 prosenttia kaikista Silmäaseman liikkeeseen laskemista ja ulkona olevista osakkeista ja osakkeiden tuottamista äänistä. Yhdessä Coronarian jo omistamien osakkeiden (mukaan lukien markkinaostot) kanssa tämä edusti yhteensä noin 90,16 prosenttia Silmäaseman kaikista osakkeista.

18.11.2019 Coronaria tiedotti, että jälkikäteisen tarjousajan aikana 14.11.2019 mennessä tarjotut osakkeet edustivat lopullisen tiedon mukaan noin 5,07 prosenttia kaikista Silmäaseman liikkeeseen laskemista ja ulkona olevista osakkeista ja osakkeiden tuottamista äänistä. Yhdessä Coronarian jo omistamien osakkeiden (mukaan lukien markkinaostot) kanssa tämä edusti yhteensä noin 90,59 prosenttia Silmäaseman kaikista osakkeista.

18.11.2019 Coronaria tiedotti, että Cor Group Oy:n tytäryhtiön Coronaria Oy:n omistus- ja ääniosuus Silmäasema Oyj:ssä on 15.11.2019 ylittänyt 90 prosentin rajan.

22.11.2019 Coronaria tiedotti, että se aloittaa lunastusmenettelyn koskien Silmäasema Oyj:n jäljellä olevia vähemmistöosakkeita.

22.11.2019 Coronaria tiedotti, että jälkikäteisen tarjousajan aikana 21.11.2019 mennessä tarjotut osakkeet edustivat alustavan tiedon mukaan noin 5,50 prosenttia kaikista Silmäaseman liikkeeseen laskemista ja ulkona olevista osakkeista ja osakkeiden tuottamista äänistä. Yhdessä Coronarian jo omistamien osakkeiden (mukaan lukien markkinaostot) kanssa tämä edusti yhteensä noin 91,38 prosenttia Silmäaseman kaikista osakkeista.

25.11.2019 Coronaria tiedotti, että jälkikäteisen tarjousajan aikana 21.11.2019 mennessä tarjotut osakkeet edustivat lopullisen tiedon mukaan noin 5,52 prosenttia kaikista Silmäaseman liikkeeseen laskemista ja ulkona olevista osakkeista ja osakkeiden tuottamista äänistä. Yhdessä Coronarian jo omistamien osakkeiden (mukaan lukien markkinaostot) kanssa tämä edusti yhteensä noin 91,40 prosenttia Silmäaseman kaikista osakkeista.

4.2.2020 Silmäasema tiedotti, että Silmäasema Oyj:n vähemmistöosakkeiden lunastamista koskevaan välimiesmenettelyyn on määrätty uskottu mies.

6.3.2020 Silmäasema tiedotti, että Silmäasema Oyj:n vähemmistöosakkeiden lunastamista koskevan välimiesmenettelyyn välimiehet on määrätty.

Osakepohjaiset kannustinjärjestelmät

Silmäaseman osakepalkkiojärjestelmän tavoitteena on mm. ohjata Silmäaseman avainhenkilöitä toteuttamaan yhtiön pitkän aikavälin strategisia tavoitteita, korostaa avainhenkilöille omistaja-arvon kehittämisen merkitystä ja sitouttaa heitä yhtiöön. Kohderyhmään kuuluvat toimitusjohtaja, Silmäaseman johtoryhmän jäsenet sekä muita yhtiön henkilöstöön kuuluvia avainhenkilöitä.

Vuoden 2019 lopussa osakepalkkiojärjestelmässä on kolme kolmen vuoden ansaintajaksoa: 2017–2019, 2018–2020 ja 2019–2021. Silmäaseman hallitus päättää järjestelmän ansaintakriteerit kunkin ansaintajakson alussa. Palkkion saaminen edellyttää työsuhteen jatkumista, poikkeuksena tästä säännöstä on eläkkeelle jäänti, työkyvyttömyys, kuolema tai yritysjärjestely. Avainhenkilön on omistettava 50 prosenttia koko osakepalkkiojärjestelmän perusteella saaduista osakkeista, kunnes hänen osakeomistuksensa yhtiössä vastaa hänen bruttovuosipalkkansa arvoa. Tämä osakemäärä on omistettava niin kauan kuin avainhenkilön työsuhde konsernissa jatkuu. Mahdollinen palkkio maksetaan ansaintajakson päättymistä seuraavana kalenterivuonna osittain yhtiön osakkeina ja osittain rahana. Rahaosuudella pyritään kattamaan palkkiosta avainhenkilölle aiheutuvia veroja ja veronluonteisia maksuja.

Osakepalkkiojärjestelmän ansaintajakson 2017-2019 kohderyhmään kuului katsauskauden lopussa 8 henkilöä, joille maksettavien palkkioiden yhteismäärä on enintään 23 916 osaketta, ansaintajakson 2018–2020 kohderyhmään kuului katsauskauden lopussa 8 henkilöä, joille maksettavien palkkioiden yhteismäärä on enintään 34 024 osaketta ja ansaintajakson 2019–2021 kohderyhmään kuului katsauskauden lopussa 19 henkilöä, joille maksettavien palkkioiden yhteismäärä on enintään 143 846 osaketta. Järjestelmään on ansaintajaksolle 2019–2021 varattu yhteensä 156 176 Silmäaseman osaketta.

Johdon osakeomistukset

Silmäaseman hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja ja muut johtoryhmän jäsenet sekä heidän lähipiirinsä omistivat 31.12.2019 yhteensä 27 234 yhtiön osaketta. Näiden osakkeiden osuus kaikista osakkeista ja yhteenlasketusta äänimäärästä oli 0,2 prosenttia.

Kukaan hallituksen jäsen ei omistanut suoraan tai lähipiirin kautta Silmäaseman osakkeita 31.12.2019.

Johdon osakeomistukset 31.12.2019

Nimi	Tehtävä	Osakkeita, kpl 31.12.2019
Jussi Salminen	toimitusjohtaja	16 766
Sirkkaliisa Kulmala	henkilöstöjohtaja	10 468

Muun kuin taloudellisen tiedon raportointi

Silmäasema antaa kirjanpitolain (KPL 3a) edellyttämän muun kuin taloudellisen tiedon raportin tässä osana vuoden 2019 tilinpäätöksen toimintakertomusta.

Silmäaseman liiketoimintamalli

Silmäasema tarjoaa asiakkailleen kaikki näkemiseen, silmien terveyteen ja silmäsairauksien hoitoon liittyvät tuotteet ja palvelut yhtenä kokonaisuutena ja yhtenäisellä toimintamallilla maanlaajuisen myymälä- ja silmäsairaalaverkostonsa kautta. Laaja tuote- ja palveluvalikoima kattaa silmälasit, piilolinssit ja aurinkolasit, optikon ja silmälääkärin vastaanottopalvelun, silmätautien tutkimuksen ja hoidon sekä monipuolisen silmäkirurgian, kuten taittovirhe- ja kaihileikkaukset. Silmäasema toimii kasvavalla markkinalla, sillä näkemisen ja silmäterveyden tuotteiden ja palvelujen odotetaan kasvavan väestön ikääntymisen myötä.

Silmäaseman liiketoiminta raportoidaan seuraavan kahden liiketoimintasegmentin alla:

- **Optinen kauppa ja silmäterveydenhuolto -segmentti** vastaa Silmäaseman optisen vähittäiskaupan liiketoiminnasta. Segmenttiin kuuluvat myös silmälääkärien ja optikkojen näöntutkimukset, työnäköpalvelut sekä silmälääkärien, optikkojen ja optometristien näöntarkastukset.
- **Silmäklinikat-segmentti** vastaa Silmäaseman silmäsairaaloissa tarjottavista optometrisista ja optisista palveluista, silmätautien erikoislääkäri- ja silmäkirurgian palveluista sekä silmälaboratoriopalveluista. Silmäsairaalapalvelut koostuvat silmälääkärin vastaanottokäynneistä, silmätutkimuksista, silmien alueen pientoimenpiteistä, silmäkirurgisista leikkauksista ja silmäluomileikkauksista.

Optiset myymälät toimivat kahdella liiketoimintaperiaatteella. Valtaosa myymälöistä on Silmäaseman suoraan omistamia, ja niistä Silmäasema on suoraan liiketoimintavastuussa. Loput myymälöistä on Silmäasema-ketjuun kuuluvien itsenäisten yrittäjien omistamia myymälöitä.

Silmäasemalla oli 31.12.2019 yhteensä 13 (14) silmäsairaala ja 153 (167) myymälää, joista 145 (157) oli Suomessa ja 8 (10) Virossa. Myymälöistä 135 (149) oli omia ja 18 (18) yrittäjävetoisia. Vuoden 2019 aikana Silmäasema on optimoinut optisen kaupan myymäläverkostoaan Suomessa sulkemalla 14 liikettä ja perustamalla kaksi uutta liikettä. Lisäksi Virossa on suljettu kaksi myymälää. Silmäsairaalaverkosto pieneni yhdellä, kun Vantaan silmäsairaalalla suljettiin. Yhtiön liikevaihto vuonna 2019 oli 131,1 (122,9) miljoonaa euroa ja oikaistu käyttökate 21,5 (11,8) miljoonaa euroa.

Ympäristö

Silmäasema toimii ympäristön pilaantumista ehkäisevästi lainsäädännön ja viranomaismääräysten mukaisesti. Yhtiö on pyrkinyt tunnistamaan oman toimintansa ympäristövaikutukset ja pyrkii minimoimaan omasta toiminnastaan aiheutuvan ympäristökuormituksen. Silmäaseman toiminnan ympäristövaikutukset perustuvat lähinnä toimipaikkojen energiankulutukseen sekä toimipaikoissa syntyvän jätteen määrään.

Silmäaseman toimipaikoissa syntyvä jäte lajitellaan ja kierrätetään tai hävitetään säädösten mukaisesti. Silmäaseman toimipisteet sijaitsevat pääosin vuokratiloissa ja mahdollisuudet jätteen lajitteluun ja kierrätykseen riippuvat siitä, miten vuokranantaja on järjestänyt jätehuollon kiinteistössä. Toimipaikkojen rakentamisessa yhtiö huomioi sovellettavat säädökset sekä määräykset ja kiinnittää lisäksi toimipisteiden suunnittelussa ja rakentamisessa huomiota mahdollisuuksiin laskea energiankulutusta.

Silmäasemalla on valikoimassaan EKO-mallisto, johon on koottu ekologisia ja ympäristöystävällisiä kehsivaihtoehtoja. Kehysten valmistusmateriaaleina ovat muun muassa luonnonmukaisesti valmistettu asetaatti ja kierrätetty tai kierrätettäväksi sopiva teräs. Kehysten muotoilu on muodikas ja ajankohtainen. Ostamalla EKO-mallistoon kuuluvan MonkeyGlasses-kehysten asiakas auttaa orankien suojelua ja ECO-kehysten ostamalla asiakas auttaa pystyttämään yhden puun.

Sosiaaliset asiat ja henkilöstöasiat

Silmäasema haluaa olla yritys, jonka kaikilla työntekijöillä on työhön liittyvät tavoitteet ja yhtäläiset mahdollisuudet onnistua ja kehittyä työssään. Tavoitteena on luoda työyhteisö, jossa työntekijät kohtelevat toisiaan arvostaen, tasavertaisesti ja tasapuolisesti. Yhtiön pyrkimyksenä on lisätä työturvallisuutta ja huolehtia terveellisestä työympäristöstä. Silmäasema toimii henkilöstökäytännöissään voimassa olevien lakien ja työehtosopimusten määräysten mukaisesti.

Konsernissa tehdään säännöllisesti tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma, jonka tavoitteena on edistää tasa-arvoa sekä ehkäistä syrjintää työpaikalla. Silmäaseman johto käsittelee tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman säännöllisesti sekä sitoutuu omalta osaltaan sen toteuttamiseen. Lisäksi tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaa tarkastellaan säännöllisesti

työsuojelutoimikunnassa, jolloin sitä myös tarpeen mukaan päivitetään. Vuonna 2019 yhtiön tietoon ei tullut yhtään syrjäntäepäilyä tai muuta epäilyä tasa-arvorikkomuksista.

Henkilöstön ja työnantajan edustajista koostuva neuvottelukunta kokoontuu säännöllisesti käsittelemään ajankohtaisia asioita. Tämän lisäksi työsuojelutoimikunnassa käsitellään yhteisesti erityisesti henkilöstön fyysiseen ja henkiseen turvallisuuteen ja hyvinvointiin liittyviä asioita. Neuvottelukunta kokoontui 2 (2) kertaa ja työsuojelutoimikunta 4 (4) kertaa vuonna 2019.

Mainituilla toimintatavoilla pyritään ehkäisemään riskejä henkilöstön epäasianmukaisesta kohtelusta. Yhtiö huolehtii siitä, että koko henkilökunta ja erityisesti esimiehet tuntevat tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusnäkökulman keskeiset asiat muun muassa kertomalla asioista koulutuksissa kuten esimiesten valmennuksissa sekä tiedottamalla tasa-arvo -ja yhdenvertaisuussuunnitelmasta yrityksen sisällä.

Terveellinen työympäristö kaikille Silmäaseman työntekijöille pyritään varmistamaan toimipisteissä säännöllisesti tehtävillä työpaikkaselvityksillä. Näitä selvityksiä tehtiin 30 (23) kappaletta vuonna 2019. Yhtiössä on pyritty tunnistamaan työntekijöiden päivittäiseen työntekoon liittyviä tilanteita tai paikkoja, jotka mahdollisesti voivat aiheuttaa vaaratilanteita. Tavoitteena on, että vaaranpaikat tunnistamalla työtapaturmia pystytään vähentämään. Työtapaturmien määrä vuonna 2019 oli 28, kun niitä vuonna 2018 oli 18.

Silmäasema tukee työntekijöiden mahdollisuuksia oman ammatillisen osaamisensa ylläpitämiseen. Osaamisen kehittäminen on tärkeää jokaisessa tehtävässä. Vuoden 2019 aikana henkilöstöä on koulutettu sekä sisäisissä että ulkoisissa tapahtumissa.

Ihmisoikeuksien kunnioittaminen

Silmäasema noudattaa kaikessa toiminnassaan voimassaolevia lakeja ja asetuksia. Lisäksi toimintaa ohjaa Silmäaseman hallituksen vuonna 2017 hyväksymät yhtiössä noudatettavat eettiset toimintaohjeet. Ohjeissa muun muassa todetaan yhtiön olevan sitoutunut tarjoamaan työntekijöilleen tasa-arvoisen, yhdenvertaisen ja turvallisen työympäristön. Silmäasema ei salli syrjintää mm. ihonvärin, kansallisuuden, rodun, iän, sukupuolen, seksuaalisen suuntautuneisuuden, uskonnon, poliittisen katsantokannan tai muun tekijän perusteella.

Silmäasema noudattaa vastaavaa syrjimättömyyssitoutumusta myös suhteessa asiakkaisiinsa ja muihin sidosryhmiinsä. Yhtiö velvoittaa sopimuksin kaikkia tavarantoimittajakumppaneitaan noudattamaan Silmäasemalle keskeisiä vastuullisen hankinnan periaatteita, jotka pitävät sisällään ihmisoikeuksien kunnioittamisen. Lisäksi yhtiö suorittaa säännöllisesti toimittajiensa vastuullisuusarviointeja.

Asiakas- ja potilastietojen käsittelyssä Silmäasema noudattaa kaikkia lakeja ja asetuksia. Potilaille annettava laadukas hoito sekä potilasturvallisuus ovat yhtiölle tärkeitä. Silmäaseman laadusta vastaava henkilö kahden potilasasiamiehen avustuksella seuraa heille tulevia palautteita, ilmoituksia ja reklamaatioita. Kertyvät palautteet tulevat joko suoraan asiakkailta verkkosivujen tai suorien yhteydenottojen kautta tai Silmäaseman henkilökunnalta ja esimiehiltä. Silmäasema seuraa haittatapahtumia myös henkilökuntansa ilmoitusten kautta. Tarvittaessa laatu- ja potilasturvallisuusasioissa ja reklamaatioissa tehdään yhteistyötä viranomaisten kanssa. Laatu- ja potilasturvallisuustilanne raportoidaan säännöllisesti Silmäaseman johtoryhmälle.

Vuonna 2019 ihmisoikeuksien kunnioittamiseen liittyviä yritystason epäkohtia ei ole tunnistettu. Ihmisoikeuksien kunnioittamiseen liittyviä rikkeitä tai epäkohtia ei vuoden aikana raportoitu myöskään Silmäaseman yhteistyökumppanien toiminnassa.

Ihmisoikeuksien kunnioittamiseen liittyvien epäkohtien riskiä pyritään minimoimaan mm. varmistamalla, että henkilöstö tuntee yhtiön eettiset toimintaohjeet sekä huolehtimalla sopimuksissa, että yhteistyökumppanit sitoutuvat toiminnassaan ihmisoikeuksien kunnioittamiseen.

Korruption ja lahjonnan torjunta

Silmäasema noudattaa kaikessa toiminnassaan voimassaolevia lakeja ja asetuksia. Lisäksi toimintaa ohjaa Silmäaseman hallituksen vuonna 2017 hyväksymät yhtiössä noudatettavat eettiset toimintaohjeet. Nämä pitävät sisällään mm. periaatteen siitä, että henkilöstö antaa ja vastaanottaa vain kohtuullisia lahjoja, joiden ei voi olettaa vaikuttavan yksittäiseen liiketoimeen.

Mikäli Silmäaseman tavarantoimittajilla tai muilla liikekumppaneilla ei ole käytössä omaa eettistä säännöstöä, yhtiö velvoittaa heidät sopimuksin noudattamaan Silmäasemalle keskeisiä vastuullisen hankinnan periaatteita. Nämä pitävät sisällään mm. lain- ja säädöstenmukaisuuden sekä oikeudenmukaisuuden ja läpinäkyvyyden.

Vuonna 2019 Silmäaseman tietoon ei tullut yhtään korruption tai lahjontaan liittyvää epäilyä.

Korruptio- tai lahjontatapausten riskiä pyritään minimoimaan mm. varmistamalla koulutuksella sekä tehokkaalla viestinnällä, että henkilöstö tuntee yhtiön eettiset toimintaohjeet sekä huolehtimalla sopimuksissa, että yhteistyökumppanit sitoutuvat omiin tai Silmäaseman eettisiin säännöksiin.

Strategia ja taloudelliset tavoitteet

Silmäaseman tavoitteena on olla asiakkaan ykkösvalinta ja hyvän näkemisen halutuin kumppani Suomessa. Silmäasema julkaisi elokuussa 2019 uuden strategian ja strategiset tavoitteet vuosille 2020-2022. Strategian mukaisesti Silmäasema keskittyy uudistamaan näkemisen markkinaa kannattavasti kasvaen ja pyrkii parantamaan suorituskykyä ja tuottavuutta.

Asiakkaan ykkösvalinta ja silmäterveyden johtava asiantuntija: yhtiö kehittää tekemistään seuraavilla osa-alueilla: Johdettu asiakaskokemus, näkemisen ykkösbrändi, asiakkuuksien johtaminen ja paras lääkäriyhteistyö.

Näkemisen markkinan kasvattaminen ja uudistaminen: yhtiö ottaa käyttöön uusia myyntikanavia, kasvattaa B2B-asiakkuuksia, uudistaa palveluvalikoimaansa ja hyödyntää teknologiaa ja digitaalisuutta paremmin.

Suorituskyvyn ja tuottavuuden parantaminen: yhtiö jatkaa verkoston optimointia ja kehittämistä, nostaa sairaaloiden operatiivista tehokkuutta, kehittää myyntiä ja ketjuohjausta sekä tehostaa ostamista.

Silmäaseman vahvuuksia ovat toiminta rakenteellisesti houkuttelevilla ja kasvavilla näkemisen ja silmäterveyden markkinoilla, vahva markkina-asema ja toimiva liiketoimintamalli, joka kattaa kaikki näkemisen ja silmäterveyden palvelut.

Silmäaseman liiketoimintamalli mahdollistaa sen, että asiakas löytää konsernin sisältä kaikki tarvitsemansa palvelut, ja Silmäaseman asiantuntijat myös aktiivisesti ohjaavat asiakasta tarpeen mukaan toisiin palveluihin konsernin sisällä.

Silmäaseman tavoitteena on kehittää toimintaansa niin, että asiakasvirta myymälöiden ja silmäsaaraloiden välillä olisi mahdollisimman suurta ja tehokasta asiakkaan tarpeiden hyvän, laadukkaan ja oikea-aikaisen hoitamisen näkökulmasta.

Silmäaseman tavoitteena on tarjota Suomessa valtakunnallisesti paras kysyntävetoinen kokonaistarjonta sekä optisen alan vähittäiskaupan että silmäsaaralatoiminnan tuotteissa ja palveluissa.

Elokuussa 2019 Silmäasema päivitti taloudelliset tavoitteet kaudelle 2020-2022 seuraavasti:

- Kasvu: markkinoita nopeampi liikevaihdon kasvu
- Kannattavuus: käyttökate yli 20% liikevaihdosta
- EPS: kasvava osakekohtainen tulos (EPS)
- Osinko: vuosittain kasvava osinko

Elokuun 2019 jälkeen Silmäaseman arvio liiketoiminnan kehityksestä on muuttunut koronaepidemian vuoksi. Silmäaseman lähiajan riskit ja epävarmuustekijät liittyvät koronavirusepidemian leviämiseen ja sen seurauksena muuttuvaan kulutuskäyttäytymiseen. Koronavirus aiheuttaa lyhyellä aikavälillä riskejä työvoiman saatavuuteen ja asiakasvirtojen laskuun muuttuneen kulutuskäyttäytymisen takia. Osa Silmäaseman toimipisteistä sijaitsee ostoskeskuksissa, ja niiden osalta riskinä on myös hallituksen mahdollisesti tekemät päätökset väliaikaisista sulkemisista. Riskejä ja epävarmuutta liittyy epidemian keston ja sen taloudellisiin vaikutuksiin.

Liiketoiminnan lähiajan riskit ja epävarmuustekijät

Silmäaseman lähiajan riskit ja epävarmuustekijät liittyvät koronavirusepidemian leviämiseen ja sen seurauksena muuttuvaan kulutuskäyttäytymiseen. Koronavirus aiheuttaa lyhyellä aikavälillä riskejä työvoiman saatavuuteen ja asiakasvirtojen laskuun muuttuneen kulutuskäyttäytymisen takia. Osa Silmäaseman toimipisteistä sijaitsee ostoskeskuksissa, ja niiden osalta riskinä on myös hallituksen mahdollisesti tekemät päätökset väliaikaisista sulkemisista. Riskejä ja epävarmuutta liittyy epidemian keston ja sen taloudellisiin vaikutuksiin.

Silmäaseman toteuttamaan kasvustrategiaan liittyvien riskien arvioidaan pienentyvän, kun yhtiö on siirtänyt painopistettään nykyisen toimipisteverkoston ja liiketoiminnan kehittämiseen. Tästä huolimatta uusien toimipisteiden perustaminen, oikeiden liikepaikkojen löytäminen ja mahdolliset yritysostot sisältävät riskejä, joita hallitaan hyvällä etukäteisvalmistelulla ja vahvalla integrointiosaamisella. Uuden oppiminen ja tuloksellisen kasvun hallinta vaativat erityistä huomioita motivoivaan ja tavoitteelliseen ihmisten johtamiseen sekä uusien toimintamallien kehittämiseen ja hallittuun toteuttamiseen. Vuoden 2018 aikana on alkanut yhtiön kannalta merkittävä kehitysohjelma, joka pitää sisällään toimintamallien muutoksia sekä tietojärjestelmien uudistuksia. Hanke tulee sitomaan yhtiön resursseja, millä voi olla väliaikaisia vaikutuksia liiketoimintaan.

Silmäasema on viime vuosina laajentanut voimakkaasti myymäläverkostoaan. Uusien perustettujen ja ostettujen myymälöiden toiminnan alkuvaiheeseen liittyy normaaleja käynnistysvaiheen riskejä, minkä lisäksi niiden kannattavuutta painavat panostukset toiminnan käynnistämiseen ja vahvan markkina-aseman saavuttamiseen. Uudet liikkeet saavuttavat tyypillisesti normaalin kannattavuustason 1-3 vuoden kuluessa avauksesta, mutta tähän liittyy epävarmuutta.

Optisen kaupan kannattavuustaso saattaa vaihdella vuosineljännesten kesken sekä vuoden sisällä että suhteessa vertailukauteen johtuen myynnin rakenteen vaihteluista. Myynnin rakenteeseen vaikuttavat asiat, kuten kilpailijoiden ja Silmäaseman omien myyntityöntekijöiden tehokkuus, saattavat olla hankalia ennustaa.

Terveydenhuollon kilpailukenttä on muuttunut lähemmäksi tavanomaisia kuluttajamarkkinoita. Silmäaseman on kyettävä muuttamaan omia liiketoimintamallejaan entistä enemmän kysyntä- ja kuluttajalähtöisiksi. Silmäasema seuraa muutoksia markkinoilla ja tekee mm. jatkuvaa kilpailijaseurantaa. Osaavat terveydenhuollon ammattilaiset luovat perustan Silmäaseman Silmäklinitkat-segmentin toiminnalle. Segmentin kasvu ja menestyminen riippuu yhtiön kyvystä rekrytoida alan parhaita osaajia sekä pitää heidät yhtiön palveluksessa.

Silmäasema osallistuu julkisten sairaanhoitopiirien kilpailutuksiin, joissa valitaan yksityisiä palveluntuottajia kumppaneiksi silmänsairauksien hoidossa. Kilpailutuksiin ja niiden lopputuloksiin liittyy aina epävarmuutta. Yksittäisten kilpailutusten lopputuloksilla ei kuitenkaan arvioida olevan olennaista merkitystä koko konsernin kannalta.

Silmäasema käyttää liiketoiminnassaan useita erilaisia tietojärjestelmiä. Järjestelmien kriittisyyttä analysoidaan ja riskejä minimoidaan osana riskienhallintaa. Silmäasemalla on lisäksi meneillään ja suunnitteilla useita merkittäviä tietojärjestelmähankkeita. Tietojärjestelmähankkeiden riskejä pyritään pienentämään mm. tarkalla projektiohjauksella. Vuonna 2018 alkaneen kehitysohjelman aikana yhtiön tietojärjestelmät pääosin uudistetaan seuraavan kahden vuoden aikana. Uudistukset koskevat todennäköisesti ainakin kassa- ja raportointijärjestelmiä, valikoimaohjausta sekä asiakkaan digitaalisia palveluja.

Terveydenhuoltoon liittyvät potilasvastuut, joista suurin vastuu on kuitenkin lääkäreillä. Näitä riskejä vastaan yhtiö on suojautunut asianmukaisin vastuuvakuutuksin. Muita vahinkoriskejä vastaan yhtiö on suojautunut lakisääteisten vakuutusten lisäksi mm. vapaaehtoisten omaisuuteen, liiketoiminnan keskeytymiseen sekä eräisiin vastuisiin kohdistuvien vakuutusten avulla.

Muutostilanteet ovat aina haasteellisia ja niihin liittyy riski epätoivottavasta avainhenkilöiden vaihtumisesta. Silmäasema Oyj:n omistuspohjan muutos ja indikoitu pörssistä poislistautuminen voivat aiheuttaa epävarmuutta työntekijöissä.

Coronarian tarjousasiakirjan perusteella Coronarian ostotarjouksella ei odoteta olevan merkittävää välitöntä vaikutusta Silmäaseman toimintoihin, liikepaikkoihin, työpaikkojen määrään tai varoihin. Coronaria pyrkii myötävaikuttamaan muiden Silmäaseman osakkeenomistajien kanssa mahdollisiin rakenteellisiin uudistuksiin tulevaisuudessa, mikäli se on liiketoiminnan kannalta tarpeellista. Tarjousasiakirjassa esitetysti Coronarian aikomuksena on, että Silmäasema jatkaa toimintaansa erillisenä yksikkönä toimien kuitenkin mahdollisuuksien mukaan yhdessä Coronaria-konserniin kuuluvien silmien terveyshuollon liiketoimintojen kanssa. (Lähde: Coronarian Tarjousasiakirja 4.9.2019)

Rahoitusriskit on kuvattu tilinpäätöksen liitetiedossa 5.3.

Katsauskauden jälkeisiä tapahtumia

Silmäaseman hallitus on kokouksessaan 30.1.2020 nimittänyt Silmäaseman toimitusjohtajaksi Teppo Lindénin 30.1.2020 alkaen. Samalla uusiksi johtoryhmän jäseniksi nimitettiin 30.1.2020 alkaen Ulla Näpänkangas ja Jari-Pekka Kelhä.

4.2.2020 Silmäasema tiedotti, että Silmäasema Oyj:n vähemmistöosakkeiden lunastamista koskevaan välimiesmenettelyyn on määrätty uskottu mies.

6.3.2020 Silmäasema tiedotti, että Silmäasema Oyj:n vähemmistöosakkeiden lunastamista koskevan välimiesmenettelyn välimiehet on määrätty.

11.3.2020 Silmäasema tiedotti, että Silmäasema Oyj:n johtoryhmään on nimitetty tietohallintojohtaja Mika Holsti ja markkinointipäällikkö Anne Rantanen.

19.3.2020 Silmäasema tiedotti, että se arvioi koronavirusepidemian heikentävän yhtiön näkymiä.

27.3.2020 Silmäasema tiedotti siirtävänsä varsinaisen yhtiökokouksen ajankohtaa koronavirusepidemian vuoksi.

Näkymäarvio vuodelle 2020

Silmäasema ei anna vuodelle 2020 näkymäarviolta, sillä koronaviruksen vaikutuksia liiketoimintaan on tässä vaiheessa mahdotonta arvioida tarpeeksi yksityiskohtaisesti.

Näkymien perustelut

Lyhyellä aikavälillä liikevaihdon ja oikaistun käyttökatteen kehitykseen vaikuttavat hallituksen suositukset ja toimenpiteet koronaepidemian hallitsemiseksi. Silmäaseman lähiajan riskit ja epävarmuustekijät liittyvät koronavirusepidemian leviämiseen ja sen seurauksena muuttuvaan kulutuskäyttäytymiseen.

Pitkällä aikavälillä väestön ikääntyminen sekä suomalaisten lisääntynyt panostus terveyteen ja hyvinvointiin ovat tekijöitä, joiden arvioidaan lisäävän näkemisen ja silmäterveyden palvelujen kysyntää. Hyvän yleisen taloustilanteen ja yksityisen kulutuksen kehityksen arvioidaan tukevan kysyntää myös optisessa kaupassa. Näiden tekijöiden arvioidaan osaltaan tukevan Silmäaseman liikevaihdon kehitystä vuonna 2020.

Silmäaseman strategian toteutus painottuu vuonna 2020 toimipaikkaverkoston ja liiketoiminnan kehittämiseen. Kilpailutilanne jatkuu optisessa kaupassa kireänä ja Silmäasema pyrkii vahvistamaan markkina-asemaansa liiketoiminnan kannattavuus varmistaen ja hyvään näkemiseen liittyvien palveluiden markkinaa uudistaen.

Oikaistun käyttökatteen taso on korkean myyntikatteen vuoksi vahvasti riippuvainen liikevaihdon kehityksestä. Vakiintuneen toimipaikkaverkoston liikevaihdon vaihtelu on lyhyellä aikavälillä ainoa merkittävä käyttökatteen tasoon vaikuttava tekijä. Pidemmällä aikavälillä toimintamallien muutoksista seuraava tuottavuuden nousu tulee muuttamaan tätä tasoa, mutta ei poista vaihtelua.

Liiketoiminnan kulujen ei arvioida kasvavan. Merkittävimmät kulut liittyvät palkkoihin, toimipisteiden vuokriin sekä markkinointiin. Nämä kulut ovat melko hyvin ennakoitavissa koko vuoden osalta. Yhtiö myös arvioi uuden omistajan mahdollistavan synergioita, jotka vaikuttavat kustannustasoon ja sitä kautta kannattavuuteen.

Hallituksen esitys voitonjaosta

Emoyhtiön jakokelpoiset varat 31.12.2019 olivat 43 815 606,81 euroa, johon sisältyy tilikauden tulos 2 659 822,79 euroa.

Hallitus ehdottaa 30.6.2020 kokoontuvalle varsinaiselle yhtiökokoukselle, että tilikaudelta 1.1.–31.12.2019 ei jaeta osinkoa. Hallitus ehdottaa, että jakokelpoiset varat jätetään kokonaisuudessaan omaan pääomaan.

Yhtiön taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Yhtiön maksuvalmius on hyvä. Yhtiö ei näe nykyisen omistusrakenteen takia tarvetta osingonjaolle.

Taloudellisia tunnuslukuja

tuhatta euroa ellei toisin ilmoitettu	1-12/ 2019	1-12/ 2018	1-12/ 2017	1-12/ 2016	1-12/ 2015
Liikevaihdon kasvu					
Liikevaihto	131 065	122 873	118 322	101 345	93 314
Vertailukelpoisen liikevaihdon kasvu, %	6,8 %	-1,6 %	3,5 %	-1,1 %	
Ketjun liikevaihto	142 874	134 147	131 521	120 575	114 230
Tuloslaskelma					
Myyntikate	74 236	69 554	66 172	56 637	51 511
<i>Myyntikate %</i>	56,6 %	56,6 %	55,9 %	55,9 %	55,2 %
Käyttökate	20 268	11 443	6 894	10 295	10 454
<i>Käyttökate %</i>	15,5 %	9,3 %	5,8 %	10,2 %	11,2 %
Oikaistu käyttökate	21 490	11 765	11 760	11 951	10 753
<i>Oikaistu käyttökate %</i>	16,4 %	9,6 %	9,9 %	11,8 %	11,5 %
Liiketulos	6 783	5 492	1 589	5 508	6 632
<i>Liiketulos %</i>	5,2 %	4,5 %	1,3 %	5,4 %	7,1 %
Oikaistu liiketulos	8 303	5 844	6 472	7 164	6 930
<i>Oikaistu liiketulos %</i>	6,3 %	4,8 %	5,5 %	7,1 %	7,4 %
Tulos ennen veroja	4 883	4 123	-1 218	867	2 543
<i>Tulos ennen veroja %</i>	3,7 %	3,4 %	-1,0 %	0,9 %	2,7 %
Tilikauden tulos	3 959	3 254	-573	470	1 669
<i>Tilikauden tulos %</i>	3,0 %	2,6 %	-0,5 %	0,5 %	1,8 %
Osakekohtainen tulos (EPS) laimentamaton, eur	0,28	0,23	-0,05	0,05	0,18
Rahoituksen tunnusluvut					
Nettovelat	46 054	27 957	33 773	58 432	48 554
Nettovelat / Oikaistu käyttökate (leverage)	2,1	2,4	2,9	4,9	4,5
Nettovelkaantumisaste (gearing)	103,1 %	66,6 %	87,1 %	992,8 %	930,8 %
Omavaraisuusaste	38,4 %	42,8 %	40,8 %	6,8 %	7,3 %
Sijoitetun pääoman tuotto-% (ROCE)	6,5 %	6,9 %	2,1 %	8,6 %	11,3 %
Oman pääoman tuotto-% (ROE)	9,1 %	8,1 %	-2,6 %	8,5 %	38,0 %
Investoinnit					
Operatiivinen	2 739	6 716	6 058	4 468	5 531
Yrityskaupat	1 588	1 775	6 699	6 664	202
Yhteensä	4 327	8 491	12 757	11 132	5 733
Liiketoiminnan rahavirta	18 540	13 092	4 954	4 286	7 226
Henkilöstö kauden lopussa					
FTE - työsuhteessa oleva henkilökunta	685	615	607	533	475
Henkilöstö - koko ketju	1 138	1 067	979	958	953
Toimipaikat (kpl)					
Myymälät - omat	135	149	141	107	89
Myymälät - ketju	18	18	18	33	39
Silmäklinikat	13	14	13	13	12
Koko ketju	166	181	172	153	140
Myyntien volyyymi (kpl) - omat toimipaikat					
Näöntarkastukset ja tutkimukset	422 041	404 034	384 423	334 565	282 099
Taittovirheleikkaukset	8 788	8 678	8 680	9 079	7 964
Kaihileikkaukset	8 243	7 611	7 230	6 577	6 506
Muut leikkaukset	3 104	3 088	3 033	2 938	2 164
Myydyt silmälasit	192 656	181 792	173 480	136 699	123 445
Myydyt aurinkolasit	88 649	81 601	70 121	55 181	51 684
Myyntien volyyymi (1 000 kpl) - ketju					
Myydyt silmälasit (ketju)	213	206	202	177	168
Myydyt aurinkolasit (ketju)	94	88	78	66	64

Osakekohtaisia tunnuslukuja

	2019	2018	2017	2016	2015
Osakekohtainen tulos (EPS) laimentamaton, eur	0,28	0,23	-0,05	0,05	0,18
Osakekohtainen tulos (EPS) laimennettu, eur	0,28	0,23	-0,05	0,05	0,18
Osakekohtainen oma pääoma, eur	3,13	2,95	3,22	0,65	0,57
Osakekohtainen osinko, eur		0,10			
Osinko tuloksesta, %*		43,8			
Efektiivinen osinkotuotto, %*		2,3			
Hinta/voittosuhte (P/E)	21,6	19,0	-139,3		
Osakkeen kurssikehitys					
Kurssi 31.12., eur	6,00	4,35	6,63		
Tilikauden alin kurssi, eur	4,33	4,25	6,31		
Tilikauden ylin kurssi, eur	6,12	7,54	8,94		
Tilikauden keskimurssi, eur	5,94	5,14	7,91		
Osakekannan markkina-arvo, milj. eur	85,5	62,0	94,5		
Osakkeiden vaihtomäärä, kpl	11 594 739	5 998 969	7 915 792		
Osakkeiden vaihdon kehitys, %	81,4%	42,1 %	65,7 %		
Osakkeiden antioikaistun lukumäärän painotettu keskiarvo tilikauden aikana	14 248 805	14 248 805	12 041 542	9 104 505	9 072 560
Osakkeiden antioikaistu lukumäärä tilikauden lopussa	14 248 805	14 248 805	14 248 805	9 149 748	9 072 560

Tunnuslukujen laskentaperiaatteet

Vaihtoehtoiset tunnusluvut

Silmäasema esittää vaihtoehtoisia tunnuslukuja lisätietona IFRS-standardien mukaisesti laadituissa konsernin tuloslaskelmissa, konsernin taseissa ja konsernin rahavirtalaskelmissa esitetyille tunnusluvuille. Silmäaseman näkemyksen mukaan vaihtoehtoiset tunnusluvut antavat merkittävää lisätietoa Silmäaseman toiminnan tuloksesta, taloudellisesta asemasta ja rahavirroista ja ovat usein analyttikkojen, sijoittajien ja muiden tahojen käyttämiä.

Silmäasema esittää oikaistun käyttökateen sekä oikaistun liiketuloksen, joista se on oikaissut olennaiset tavanomaisesta liiketoiminnasta poikkeavat erityiserät eri kausien välistä vertailukelpoisuutta parantaakseen. Myyntikate, oikaistu käyttökate ja oikaistu liiketulos esitetään IFRS:n mukaisesti laaditussa konsernin tuloslaskelmassa esitetyjä tunnuslukuja täydentävinä tunnuslukuina, sillä ne lisäävät Silmäaseman näkemyksen mukaan ymmärrystä Silmäaseman liiketoiminnan tuloksesta. Myös nettovelka, nettovelka/oikaistu käyttökate, nettovelkaantumisaste, omavaraisuusaste, sijoitetun pääoman tuotto ja oman pääoman tuotto esitetään täydentävinä tunnuslukuina, sillä ne ovat Silmäaseman näkemyksen mukaan hyödyllisiä mittareita Silmäaseman kyvystä saada rahoitusta ja maksaa velkojaan. Lisäksi operatiiviset investoinnit, yrityskaupainvestoinnit ja investoinnit yhteensä antavat lisätietoja Silmäaseman liiketoiminnan rahavirtaan liittyvistä tarpeista.

Vaihtoehtoisia tunnuslukuja ei tulisi tarkastella erillisenä IFRS:n mukaisista tunnusluvuista tai IFRS:n mukaisesti määriteltyjä tunnuslukuja korvaavina tunnuslukuina. Kaikki yhtiöt eivät laske vaihtoehtoisia tunnuslukuja yhdenmukaisella tavalla, ja siksi Silmäaseman vaihtoehtoiset tunnusluvut eivät välttämättä ole vertailukelpoisia muiden yhtiöiden esittämien samannimisten tunnuslukujen kanssa.

LIKEVAIHTO

Vertailukelpoisen liikevaihdon kasvu, prosenttia

12 kk auki olleiden toimipaikkojen vertailukelpoisen myynnin kasvu. Toimipaikka lasketaan vertailukelpoiseksi virallisesta avaamiskuukaudesta lähtien (esim. maaliskuussa 2018 avattu myymälä lasketaan vuoden 2019 LFL-kasvuun maaliskuu-joulukuun ajalta).

TULOSLASKELMA

Myyntikate

(Liikevaihto + Liiketoiminnan muut tuotot - Materiaalit ja palvelut) / Liikevaihto

Käyttökate

Liiketulos + Poistot

Oikaistu käyttökate

Käyttökate – Oikaisut

Oikaistu liiketulos

Liiketulos – Oikaisut

Osakekohtainen tulos

Tilikauden voitto omistajille / Keskimääräinen ulkona olevien osakkeiden painotettu laimentamaton osakeantikorjattu lukumäärä tilikauden aikana

RAHOITUKSEN TUNNUSLUVUT

Nettovelat

Pitkäaikaiset rahoitusvelat + Lyhytaikaiset rahoitusvelat - Rahavarat

Nettovelat / Oikaistu käyttökate

Nettovelat / Oikaistu käyttökate⁽¹⁾

Nettovelkaantumisaste

Nettovelat / Oma pääoma

Omavaraisuusaste

Oma pääoma / (Taseen loppusumma – Saadut ennakot)

Sijoitetun pääoman tuotto-%

(Tilikauden tulos + Rahoituskulut + Verot) / (Oma pääoma⁽¹⁾ + Pitkä- ja lyhytaikaiset rahoitusvelat⁽¹⁾)

Oman pääoman tuotto-%

Tilikauden tulos / Oma pääoma¹⁾

INVESTOINNIT

Operatiivinen

Rahavirtalaskelman aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden ja aineettomien hyödykkeiden hankinta

Yrityskaupat

Rahavirtalaskelman liiketoiminnan hankinnat vähennettynä hankituilla rahavaroilla

HENKILÖSTÖ KAUDEN LOPUSSA

FTE – työsuhteessa oleva henkilökunta

Yhtiön työsuhteessa olevien työntekijöiden lukumäärä kauden lopussa kokoaikaisiksi muutettuna

1) Kauden alkamispäivän ja päättymispäivän keskiarvo

TOIMIPAIKAT (KPL)

Myymälät – omat

Silmäaseman omien myymälöiden lukumäärä kauden lopussa

Myymälät – ketju

Silmäaseman ketjuyrittäjien myymälöiden lukumäärä lopussa

Silmäklinikat

Silmäaseman omien silmäklinikoiden lukumäärä kauden lopussa

MYYNIN VOLYYMI KPL – OMAT TOIMIPAIKAT

Mydyt silmälasit

Omissa myymälöissä mydyt silmälasit

Mydyt aurinkolasit

Omissa myymälöissä mydyt aurinkolasit

OSAKE

Osinko / osake, €

Yhtiökokouksen vahvistama osinko osaketta kohden. Viimeisen vuoden osalta hallituksen ehdotus yhtiökokoukselle osingon määrästä.

Osinko tuloksesta, %

Osakekohtainen osinko / Osakekohtainen tulos

Efektiiivinen osinkotuotto, %

Osakekohtainen osinko / Osakkeen päätöskurssi 31.12.

Osakekohtainen oma pääoma

Yhtiön osakkeenomistajille kuuluva oma pääoma / Osakkeiden laimentamaton lukumäärä tilinpäätöspäivänä

Hinta/voittosuhte (P/E)

Tilikauden päätöskurssi / Osakekohtainen tulos

SILMÄASEMA
IFRS KONSERNITILINPÄÄTÖS
31.12.2019

SISÄLLYSLUETTELO

Konsernitilinpäätöksen päälaskelmat	
Konsernin tuloslaskelma ja laaja tuloslaskelma	2
Konsernin tase	3
Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista	4
Konsernin rahavirtalaskelma	5
1 Yleiset tiedot	
1.1 Laatomisperusta	6
1.2 Lyhyt yhtiöesittely	7
2 Toiminnan tulos	
2.1 Raportoittavat segmentit	8
2.2 Liikevaihto ja liiketoiminnan muut tuotot	11
2.3 Liiketoiminnan kulut	13
2.4 Tuloverot	14
2.5 Osakekohtainen tulos	15
3 Henkilöstö	16
4 Käyttöpääoma	
4.1 Vaihto-omaisuus	18
4.2 Myyntisaamiset ja muut saamiset	19
4.3 Ostovelat ja muut velat	20
5 Pääomarakenne	
5.1 Pääoman hallinta	21
5.2 Rahoitusvelat	22
5.3 Rahoitusriskit	23
5.4 Vuokrasopimukset	26
5.5 Oma pääoma	28
5.6 Rahoitustuotot- ja kulut	28
6 Muut erät	
6.1 Aineelliset hyödykkeet	29
6.2 Aineettomat hyödykkeet	31
6.2.1 Liikearvo ja arvonalentumistestaus	31
6.2.2 Muut aineettomat hyödykkeet	33
6.3 Lähipiiritiedot	34
6.4 Konserniyhtiöt	36
6.5 Laskennalliset verot	37
6.6 Uudet ja tulevat standardit	38
6.7 Tilikauden jälkeiset tapahtumat	38
Emoyhtiön tilinpäätös	39
Tilinpäätöksen allekirjoitukset	52

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN PÄÄLASKELMAT

KONSERNIN TUOSLASKELMA JA LAAJA TUOSLASKELMA

tuhatta euroa	Liitetieto	1–12/2019	1–12/2018
Liikevaihto	2.2	131 065	122 873
Liiketoiminnan muut tuotot	2.2	21	38
Materiaalit ja palvelut	2.4	-56 850	-53 357
Henkilöstökulut	3.0	-34 034	-32 474
Liiketoiminnan muut kulut	2.4	-19 934	-25 638
Käyttökate		20 268	11 443
Poistot	2.4	-13 486	-5 951
Liiketulos		6 783	5 492
Rahoitustuotot- ja kulut		-1 899	-1 368
Voitto ennen veroja		4 883	4 123
Tuloverot		-925	-869
Tilikauden tulos		3 959	3 254
Tilikauden laaja tulos		3 959	3 254
Tilikauden voiton jakautuminen:			
Emoyhtiön omistajille		3 959	3 254
Tilikauden tulos		3 959	3 254
Tilikauden laajan tuloksen jakautuminen:			
Emoyhtiön omistajille		3 959	3 254
Tilikauden laaja tulos		3 959	3 254
Yhtiön omistajille kuuluvasta voitosta laskettu osakekohtainen tulos:			
Osakekohtainen tulos, laimentamaton (euroa)	2.5	0,28	0,23
Osakekohtainen tulos, laimennettu (euroa)	2.5	0,28	0,23

IFRS 16 -standardin käyttöönotolla oli vuonna 2019 liiketoiminnan muihin kuluihin 7 662 tuhannen euron vaikutus, poistoihin -7 381 tuhannen euron vaikutus, rahoituskuluihin -641 tuhannen euron vaikutus ja tuloveroihin 72 tuhannen euron vaikutus. Lisäksi vaikutus osakekohtaiseen tulokseen oli -0,02 euroa.

KONSERNIN TASE

tuhatta euroa	Liitetieto	31.12.2019	31.12.2018
VARAT			
Pitkäaikaiset varat			
Aineelliset hyödykkeet	6.1	35 388	12 460
Aineettomat hyödykkeet	6.1	2 556	3 705
Liikearvo	2.3	61 169	61 169
Laskennalliset verosaamiset	6.5	1 219	1 346
Pitkäaikaiset varat yhteensä		100 331	78 679
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus	4.1	7 517	7 419
Myyntisaamiset ja muut saamiset	4.2	3 901	3 319
Kauden tuloverosaamiset	2.5	124	0
Rahavarat		7 627	11 937
Lyhytaikaiset varat yhteensä		19 169	22 675
VARAT YHTEENSÄ		119 501	101 354
OMA PÄÄOMA JA VELAT			
Yhtiön omistajille kuuluva oma pääoma			
Osakepääoma	5.2	80	80
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	5.2	39 025	39 025
Kertyneet voittovarot		1 586	-374
Tilikauden tulos		3 959	3 254
Yhtiön omistajille kuuluva oma pääoma yhteensä		44 650	41 986
Velat			
Pitkäaikaiset velat			
Pitkäaikaiset rahoitusvelat	5.1	46 491	37 982
Koronvaihtosopimukset	5.1	0	79
Laskennalliset verovelat	6.5	804	717
Pitkäaikaiset velat yhteensä		47 295	38 778
Lyhytaikaiset velat			
Lyhytaikaiset rahoitusvelat	5.1	7 189	1 913
Koronvaihtosopimukset	5.1	96	119
Ostovelat ja muut velat	4.3	19 773	18 230
Kauden tuloverovelat	2.5	498	329
Lyhytaikaiset velat yhteensä		27 556	20 590
Velat yhteensä		74 851	59 368
OMA PÄÄOMA JA VELAT YHTEENSÄ		119 501	101 354

IFRS 16 -standardin käyttöönotto lisäsi 31.12.2019 tilanteessa aineellisia hyödykkeitä 24 521 tuhannella eurolla, laskennallisia verosaamisia 104 tuhannella eurolla, pitkäaikaisia rahoitusvelkoja 18 573 tuhannella eurolla, lyhytaikaisia rahoitusvelkoja 6 468 tuhannella eurolla ja muita velkoja -127 tuhannella eurolla. Lisäksi vaikutus tilikauden tulokseen oli -289 tuhatta euroa.

LASKELMA KONSERNIN OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSISTA

tuhatta euroa	Liitetieto	Osakepääoma	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Kertyneet voittovarot	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2018		80	39 025	-346	38 759
IFRS 2 standardimuutos				24	24
Oma pääoma 1.1.2018		80	39 025	-323	38 783
Tilikauden tulos				3 254	3 254
Tilikauden laaja tulos				3 254	3 254
Liiketoimet omistajien kanssa:					
Osakepalkkiojärjestelmä	3.0			-51	-51
Oma pääoma 31.12.2018		80	39 025	2 880	41 986
Oma pääoma 1.1.2019		80	39 025	2 880	41 986
Tilikauden tulos				3 959	3 959
Tilikauden laaja tulos				3 959	3 959
Liiketoimet omistajien kanssa:					
Osakepalkkiojärjestelmä	3.0			130	130
Maksetut osingot	5.2			-1 425	-1 425
Oma pääoma 31.12.2019		80	39 025	5 544	44 650

KONSERNIN RAHAVIRTALASKELMA

tuhatta euroa	Liitetieto	1–12/2019	1–12/2018
Liiketoiminnan rahavirrat			
Tilikauden tulos		3 959	3 254
Oikaisut:			
Poistot ja arvonalentumiset	2.3	13 486	5 951
Muut liiketoimet, joihin ei liity maksutapahtumaa		124	-49
Rahoituskulut, netto		1 899	1 368
Tuloverot		925	869
Käyttöpääoman muutokset			
Myyntisaamisten ja muiden saamisten muutos	4.0	-579	1 879
Vaihto-omaisuuden muutos	4.0	-98	-66
Ostovelkojen ja muiden velkojen muutos	4.0	1 032	585
Maksetut korot		-1 702	-822
Muut rahoituserät, netto		161	-331
Maksetut tuloverot		-667	454
Liiketoiminnasta kertynyt nettorahavirta		18 540	13 092
Investointien rahavirrat			
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden hankinta	6.1	-2 397	-5 484
Aineettomien hyödykkeiden hankinta	6.1	-342	-1 232
Liiketoiminnan hankinnat vähennettynä hankituilla rahavaroilla		-1 588	-1 775
Lainasaamisten takaisinmaksut		3	30
Investointeihin käytetty nettorahavirta		-4 324	-8 461
Rahoituksen rahavirrat			
Pitkäaikaisten lainojen nostot	5.1	27 725	1 950
Lyhytaikaisten lainojen nostot	5.1	7 000	0
Lainojen takaisinmaksut	5.1	-44 725	0
Vuokrasopimusvelkojen lyhennykset		-7 101	-350
Maksetut osingot		-1 425	0
Rahoitukseen käytetty nettorahavirta		-18 526	1 600
Rahavarojen nettovähennys(-)/lisäys			
Rahavarat tilikauden alussa		11 937	5 706
Rahavarat tilikauden lopussa		7 627	11 937

IFRS 16 -standardin käyttöönotolla oli vuonna 2019 liiketoiminnan rahavirtaan 6 862 tuhannen euron vaikutus ja rahoituksen rahavirtaan -6 862 tuhannen euron vaikutus.

1 Yleiset tiedot

1.1 Laatimisperusta

Tämä on Silmäasema Oyj:n (yhtiö) ja sen tytäryhtykset (yhdessä "Silmäasema", "konserni") sisältävä konsernitilinpäätös. Yhtiön tytäryhtiöt on kerrottu liitetiedossa 6.4.

Yhtiön Y-tunnus on 2627773-7, kotipaikka on Helsinki ja pääkonttorin rekisteröity osoite on Radiokatu 3, 00240 Helsinki.

Yhtiön hallitus on hyväksynyt tämän konsernitilinpäätöksen kokouksessaan 30.3.2020. Tilinpäätös on saatavilla yhtiön verkkosivuilta osoitteesta www.silmäasema.fi.

Silmäasema Oyj kuuluu Cor Group -konserniin, jonka empyhtiö on Cor Group Oy ja kotipaikka on Oulu. Cor Groupin konsernitilinpäätös on saatavilla konsernin pääkonttorista osoitteesta Saaristokatu 22, 90100 Oulu.

Suomen osakeyhtiölain mukaan osakkeenomistajilla on mahdollisuus hyväksyä tai hylätä tilinpäätös sen julkistamisen jälkeen pidettävässä yhtiökokouksessa. Yhtiökokouksella on myös mahdollisuus tehdä päätös tilinpäätöksen muuttamisesta.

Tilinpäätöksen laatimisperusta

Silmäaseman konsernitilinpäätös on laadittu Euroopan Unionissa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards, IFRS) mukaisesti ja sitä laadittaessa on noudatettu 31.12.2019 voimassa olevia IAS- ja IFRS-standardeja sekä SIC- ja IFRIC-tulkintoja ("IFRS standardit"). Konsernitilinpäätöksen liitetiedot ovat myös suomalaisen, IFRS-säännöksiä täydentävän, kirjanpito- ja yhteisöläinsäädännön vaatimusten mukaiset.

Tilikauden aikana on otettu käyttöön uusi IFRS 16 -standardi. Lisätietoja tähän liittyen on esitetty liitetiedossa 5.3.

Konsernitilinpäätös esitetään tuhansina euroina ja luvut on pyöristetty lähimpään tuhanteen euroon, joten yksittäisten esitettyjen lukujen yhteenlaskettu summa voi poiketa esitetystä summaluvuista. Varat ja velat arvostetaan hankintameno lukuun ottamatta koronvaihtosopimuksia, jotka arvostetaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti.

Yhtiön toimintavaluutta on euro, joka on myös yhtiön ja konsernin tilinpäätöksen esittämismuuttuutta.

Silmäaseman konsernitilinpäätös koostuu kuudesta osa-alueesta: Laatimisperusta ja Silmäaseman esittely, konsernitilinpäätöksen päälaskelmien lisäksi Toiminnan tulos, Henkilöstö, Käyttöpääoma, Pääomarakenne ja Muut erät. Kaikki osa-alueet sisältävät niihin liittyvät laskelmat, merkittävät tilinpäätöksen laadintaperiaatteet sekä tiedot mahdollisista osa-alueeseen sisältyvistä merkittävistä arvioista ja johdon käyttämästä harkinnasta.

Tilinpäätöstä laadittaessa tehdyt kirjanpidolliset arviot ja harkintaan perustuvat ratkaisut

IFRS-standardien mukaisen tilinpäätöksen laatiminen edellyttää, että johto tekee kirjanpidollisia arvioita ja harkintaan perustuvia ratkaisuja sekä oletuksia, jotka vaikuttavat laadintaperiaatteiden soveltamiseen ja varojen, velkojen, tuottojen ja kulujen kirjanpitoarvioihin. Toteumat voivat poiketa tehdyistä arvioista ja ratkaisuista.

Arvioita ja ratkaisuja käydään läpi säännöllisesti. Arvioiden muutokset esitetään sillä kaudella, jona muutos tapahtuu, jos muutos vaikuttaa vain yhteen kauteen. Jos se vaikuttaa sekä tarkasteltavana olevaan kauteen että tuleviin kausiin, muutokset esitetään tarkasteltavana olevalla kaudella ja tulevilla kausilla.

Johdon tekemien arvioiden pohjana olevat oletukset löytyvät seuraavista liitetiedoista:

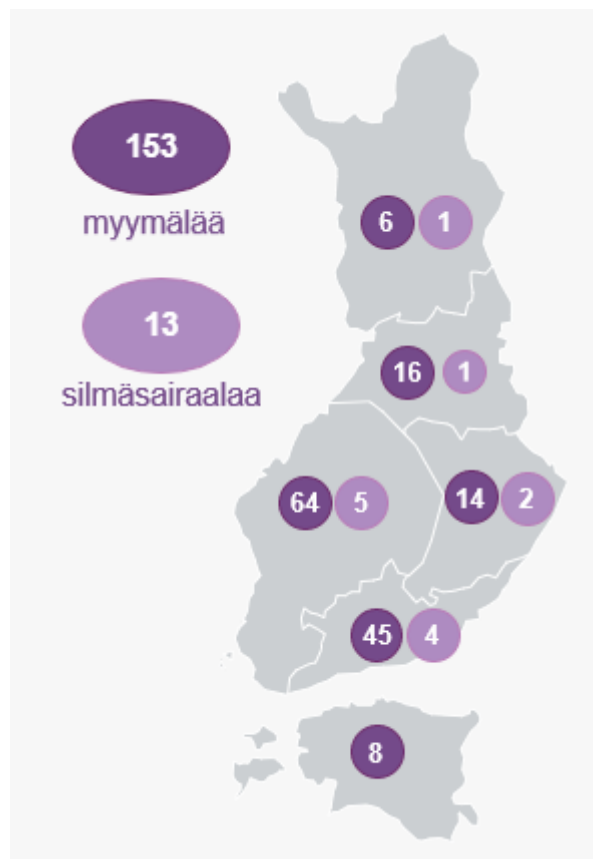
Merkittävä arvio ja johdon harkinta	Liitetieto
Tuloutus, päämies vai agentti – brutto- vai nettomääräinen esittäminen	2.2
Vuokrasopimusten arvostamisen keskeiset oletukset	5.3
Aineellisten hyödykkeiden taloudelliset pitoajat	6.1
Yrityskauppojen ehdollisen vastikkeen ja hankittujen nettovarojen käyvät arvot	6.2.1
Liikearvon arvonalentumistestauksessa käytetyt keskeiset oletukset	6.2.1
Erikseen hankittujen aineettomien hyödykkeiden käypä arvo	6.2.2
Muiden aineettomien hyödykkeiden taloudellinen vaikutusaika	6.2.2

1.2 Lyhyt yhtiöesittely

Silmäasema on Suomen suurin näkemisen ja silmäterveyden ketju, joka tarjoaa kaikki näkemisen ja silmäterveyden tuotteet ja palvelut maanlaajuisen myymälä- ja silmäsaaralaverkostonsa sekä verkkokaupan kautta.

Silmäasema-ketjussa oli 31.12.2019 Suomessa 145 myymälää ja 13 silmäsaaralaa. Silmäasema-ketjussa toimii noin tuhat ammattilaista, jotka tarjoavat optiset tuotteet, optikkopalvelut, silmälääkäripalvelut, silmäkirurgiset palvelut ja silmälaboratoriopalvelut yksityisasiakkaille, yrityksille ja julkiselle sektorille. Lisäksi Silmäasema-konserniin kuului kahdeksan optisen kaupan myymälää Virossa.

Silmälääkäri- ja optikkopalvelut löytyvät kaikista ketjun liikkeistä. Jokaisessa liikkeessä on saatavilla myös työnäkemisen erikoiskoulutuksen saaneen optikon palvelut. Jokainen Silmäaseman toimipiste toimii tarvittaessa kanavana Silmäaseman erikoislääkäreiden ja muiden silmäterveyden ammattilaisten vastaanotoille tai toimenpiteisiin ketjun silmäsaaraloihin.

2 Toiminnan tulos

2.1 Raportoitavat segmentit

Silmäasema raportoi liiketoimintansa kahden liiketoimintasegmentin alla yhdenmukaisesti johdon raportoinnin kanssa ja raportoi segmenttien tunnusluvuina liikevaihtoa, oikaistua käyttökateä, käyttökateä, oikaistua liiketulosta ja liiketulosta:

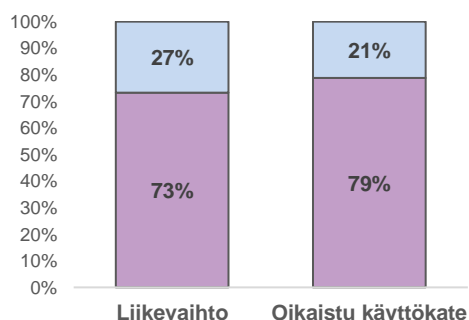
Optinen kauppa ja silmäterveydenhuolto -segmentti vastaa Silmäaseman optisen vähittäiskaupan liiketoiminnasta. Segmenttiin kuuluvat myös silmälääkäri- ja optikkopalvelut sekä työnäkemisen palvelut.

Silmäklinikat-segmentti vastaa Silmäaseman silmäsaaraalapalveluista. Palvelut koostuvat silmäkirurgisista leikkauksista, silmälääkärien ja optikkojen vastaanotokäynneistä, silmätutkimuksista, silmäluomileikkauksista ja silmien alueen pientoimenpiteistä.

1–12/2019				
	Optinen kauppa ja silmäterveydenhuolto	Silmäklinikat	Kohdistamattomat	Konserni
tuhatta euroa				
Liikevaihto	96 050	35 015		131 065
Oikaistu käyttökate	16 949	4 541		21 490
Oikaisut	-560	-62	-599	-1 222
Käyttökate	16 389	4 479	-599	20 268
Poistot	-9 887	-3 599		-13 486
Oikaistu liiketulos	7 361	942		8 303
Oikaisut	-859	-62	-599	-1 520
Liiketulos	6 502	880	-599	6 783

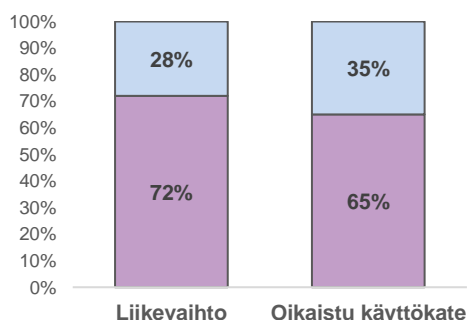
1–12/2018				
	Optinen kauppa ja silmäterveydenhuolto	Silmäklinikat	Kohdistamattomat	Konserni
tuhatta euroa				
Liikevaihto	87 970	34 903		122 873
Oikaistu käyttökate	7 657	4 107		11 765
Oikaisut	45	-179	-188	-322
Käyttökate	7 702	3 928	-188	11 443
Poistot	-3 541	-2 410		-5 951
Oikaistu liiketulos	4 147	1 697		5 844
Oikaisut	15	-179	-188	-352
Liiketulos	4 162	1 518	-188	5 492

1–12/2019 jakauma

■ Silmäklinikat
■ Optinen kauppa ja silmäterveydenhuolto

1–12/2018 jakauma

■ Silmäklinikat
■ Optinen kauppa ja silmäterveydenhuolto

Käyttökateen ja liiketuloksen oikaisut on esitetty alla olevissa taulukoissa.

1–12/2019				
	Optinen kauppa ja silmätervey- denhuolto	Silmäklinikat	Kohdistamattomat	Konserni
tuhatta euroa				
Oikaistu käyttökate	16 949	4 541	0	21 490
Päätyneitä työsuhteita koskevat poikkeukselliset maksut	-238	-62		-300
Suljettuihin toimipaikkoihin liittyvät erät	-91			-91
ALV-käsittelyn muutoksiin liittyvät erät	-254		-131	-384
Poikkeukselliset asiantuntijakulut	22		-469	-446
Oikaisut	-560	-62	-599	-1 222
Käyttökate	16 389	4 479	-599	20 268
Oikaistu liiketulos	7 361	942	0	8 303
Päätyneitä työsuhteita koskevat poikkeukselliset maksut	-238	-62		-300
Suljettuihin toimipaikkoihin liittyvät erät	-323			-323
ALV-käsittelyn muutoksiin liittyvät erät	-320		-131	-451
Poikkeukselliset asiantuntijakulut	22		-469	-446
Oikaisut	-859	-62	-599	-1 520
Liiketulos	6 502	880	-599	6 783

1–12/2018				
	Optinen kauppa ja silmätervey- denhuolto	Silmäklinikat	Kohdistamattomat	Konserni
tuhatta euroa				
Oikaistu käyttökate	7 657	4 107	0	11 765
Päätyneitä työsuhteita koskevat poikkeukselliset maksut	-518	-177		-694
Kansainvälistymiskonseptin rakentamiskulut	-64			-64
Konsernin yritysjärjestelyjen asiantuntijakulut	-2	-3	-174	-179
ALV-käsittelyn muutoksiin liittyvät erät	846		-14	832
Liiketoiminnan yrityskauppoihin liittyvät erät	-63			-63
Poikkeukselliset asiantuntijakulut	-154			-154
Oikaisut	45	-179	-188	-322
Käyttökate	7 702	3 928	-188	11 443
Oikaistu liiketulos	4 147	1 697	0	5 844
Päätyneitä työsuhteita koskevat poikkeukselliset maksut	-518	-177		-694
Kansainvälistymiskonseptin rakentamiskulut	-64			-64
Konsernin yritysjärjestelyjen asiantuntijakulut	-2	-3	-174	-179
ALV-käsittelyn muutoksiin liittyvät erät	816		-14	803
Liiketoiminnan yrityskauppoihin liittyvät erät	-63			-63
Poikkeukselliset asiantuntijakulut	-154			-154
Oikaisut	15	-179	-188	-352
Liiketulos	4 162	1 518	-188	5 492

Tilinpäätöksen laatimisperiaate – raportoitavat segmentit

Segmentin tuotot ja kulut ovat suoraan segmentille kohdistuvia eriä. Keskitetyn liiketoiminnan kulut kohdistetaan johdon raportoinnissa segmenteille luotettavalla perusteella. Silmäaseman toimitusjohtaja on ylin operatiivinen päätöksentekijä, joka viime kädessä vastaa resurssien kohdistamisesta toimintasegmenteille ja niiden tuloksen arvioinnista. Johdon sisäisessä raportoinnissa sovelletaan samoja laadintaperiaatteita kuin konsernitilinpäätöksessä.

Laskentakaavat:

Käyttökate = Liikevoitto + Poistot

Oikaistu käyttökate = Käyttökate – Oikaisut

Oikaistu liikevoitto = Liikevoitto – Oikaisut

Käyttökateen oikaisut ovat tavanomaisesta liiketoiminnasta poikkeavia olennaisia eriä ja liittyvät päätyneitä työsuhteita koskeviin poikkeuksellisiin maksuihin, kansainvälistymiskonseptin rakentamisen kuluihin, konsernin yritysjärjestelyjen asiantuntijakuluihin, aikaisempia jaksoja koskeviin alv-seuraamusmaksuihin, liiketoiminnan yrityskauppojen asiantuntijakuluihin, yrityskauppojen yhteydessä tehtäviin varaston käyvän arvon oikaisuihin, poikkeuksellisiin asiantuntijakuluihin sekä vertailuvuonna muutoksiin ehdollisissa lisäkauppahinnoissa. Segmenteille kohdistamattomat oikaisut liittyvät pääasiassa konsernin yritysjärjestelyjen asiantuntijakuluihin. Liikevoiton oikaisut liittyvät aikaisempia jaksoja koskeviin alv-seuraamusmaksuihin.

2.2 Liikevaihto ja liiketoiminnan muut tuotot

Silmäasema tarjoaa asiakkailleen kaikki näkemisen tuotteet ja palvelut: optiset tuotteet, optikkopalvelut, silmätautien erikoislääkäripalvelut, silmäkirurgiset palvelut ja silmälaboratoriopalvelut. Palvelut ovat asiakkaan tavoitettavissa laajan myymälä- ja sairaalaverkoston kautta. Silmäasema-ketjussa oli Suomessa 31.12.2019 yhteensä 158 toimipaikkaa (31.12.2018: 171), joista omia myymälöitä oli 127 (31.12.2018: 139) ja silmäsaaraloita 13 (31.12.2018: 14). Ketjuyrittäjien myymälöitä oli 18 (31.12.2018: 18). Virossa oli kahdeksan (31.12.2018: kymmenen) optista myymälää.

Liiketoiminnan muut tuotot koostuvat saaduista vakuutuskorvauksista sekä toimipaikkoihin liittyvistä muista vuokratuotoista.

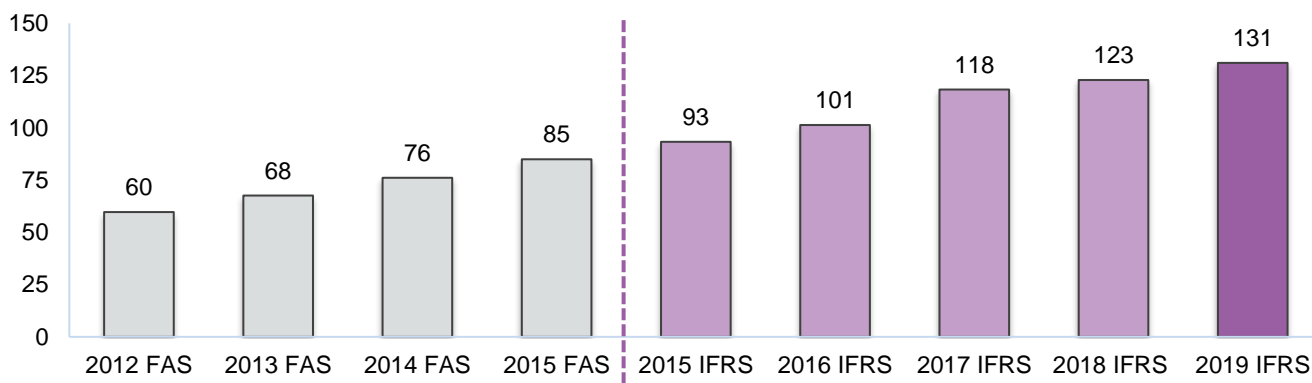
Konsernin liikevaihto jakautuu seuraavasti:

	1–12/2019			1–12/2018		
	Optinen kauppa ja silmäterveydenhuolto	Silmäklinikat	Konserni	Optinen kauppa ja silmäterveydenhuolto	Silmäklinikat	Konserni
tuhatta euroa						
Tuotemyynti	80 885		80 885	74 218		74 218
Palvelumyynti	14 224	35 015	49 239	12 892	34 903	47 794
Rojaltit	941		941	861		861
Yhteensä	96 050	35 015	131 065	87 970	34 903	122 873

Liiketoiminnan muut tuotot

tuhatta euroa	1–12/2019	1–12/2018
Vakuutuskorvaukset	7	0
Muut vuokratuotot	14	38
Yhteensä	21	38

Liikevaihdon kehitys*

* 2012-2015 ovat FAS-tilinpäätöksen lukuja. Silmäasema Oyj (SFG Holding) -konserni on muodostunut elokuussa 2014, joten vuosien 2012-2014 liikevaihdot ovat Silmäasema Optiikka (Silmäasema Fennica) -konsernin liikevaihtoja. Vuodet 2015 ja 2016 ovat Silmäasema Oyj (SFG Holding) -konsernin liikevaihtoja. Vuosien 2012-2014 liikevaihtolukuja on oikaistu takautuvasti lääkäripalkkioiden raportoinnissa olleen virheen johdosta. Vuonna 2015 Yhtiö on korjannut ennakkoon maksettujen tuotteiden tulouttamisperiaatetta. Koska oikaisulla ei katsota olevan olennaista vaikutusta aikaisemmille vuosille, vuosien 2012-2014 liikevaihtolukuja ei ole oikaistu vastaavasti.

Tilinpäätöksen laatimisperiaate – myynnin tuloutus

Optisen vähittäiskaupan, näkemiseen ja silmien terveyteen liittyvien palveluiden myynti sekä sairaalatoiminnan myynti tapahtuvat pääasiassa käteiskauppana tai luottokorttimaksuina. Silmälasit (kehykset ja linssit) tilataan pääosin suoraan toimittajan varastosta, minkä jälkeen asiakas noutaa silmälasit myymälästä. Myymälätuotteiden ja tilaustuotteiden myynti tuloutetaan, kun tavaroihin liittyvä määräysvalta on siirtynyt asiakkaalle, mikä tapahtuu toimitushetkellä. Ennakkoon maksettujen, tilinpäätöshetkellä toimittamattomien tuotteiden myyntituotto kirjataan taseen erään lyhytaikaiset velat (saadut ennakkomaksut), josta saadut ennakot tuloutetaan liikevaihtoon, kun tavara on toimitettu asiakkaalle. Ennakkoon maksettuihin tuotteisiin liittyvät välittömät kulut jaksotetaan taseen erään siirtosaamiset (ostoihin liittyvät jaksotukset) käyttäen perusteena myymäläkohtaista toteutuneen tilausmyynnin katetta ja toteutunutta keskimääräistä valmistusaikaa.

Silmien terveyteen liittyvät palvelut, niin yksityisten kuin yritysasiakkaiden palvelut, tuloutetaan, kun palvelu on suoritettu. Lääkäripalveluiden myynti esitetään bruttomääräisenä sisältäen lääkäripalkkion osuuden, koska Silmäasema toimii asiakkaan suuntaan päämiehenä.

Liikevaihto kirjataan vastikemäärään, johon Silmäasema odottaa olevansa oikeutettu sitä vastaan, että luvutut tavarat luovutetaan asiakkaalle, lukuun ottamatta kolmansien osapuolten puolesta kerättäviä määriä, kuten välilliset verot.

Silmäasema tarjoaa asiakkailleen useita erilaisia kampanjaetuja ja etuseleitä. Silmäasema on S-ryhmän bonuspartneri, jolloin S-etukorttia käyttävät asiakkaat saavat ostoistaan bonushyvitystä osuuskunnan kanta-asiakasjärjestelmän mukaisesti. Silmäasema maksaa bonuksen oikeuttaman myynnin perusteella S-ryhmälle kuukausittaista maksua eikä Silmäasemalla ole muita velvoitteita S-Etukortin haltijalle. Silmäaseman tarjoamat asiakasedut ovat luonteeltaan alennuksia, jotka, samoin kuin arvioidut palautukset otetaan huomioon vastikemäärän määrittämisessä myynnin kirjaamisen yhteydessä.

Silmäasema tarjoaa asiakkailleen vapaaehtoisen Silmälasiturvan, joka korvaa silmläseille tai aurinkolaseille sattuneet vahingot ja rikkoutumiset kahden vuoden ajan omavastuusuutta vastaan. Asiakas maksaa turvasta kulloinkin voimassa olevan hinnaston mukaisen hinnan ja silmlälasiturvan ennakkoon maksettu määrä kirjataan taseen tulouttamattomaan myyntiin, josta se jaksotetaan tuotoksi tuoteturvan ajalle.

Liikevaihdosta vähennetään välilliset verot, myönnetty alennukset ja arvioidut palautukset sekä S-ryhmälle maksetut myyntiin perustuvat S-Etukorttimaksut.

Silmäaseman asiakkaat voivat valita maksutavaksi Silmäaseman ulkopuolisen kumppanin tarjoaman rahoituksen, Silmäasema-tilin, jolla asiakas saa ostokselleen pidemmän maksuajan. Silmäasema myy asiakassaamisen kaupantekohetkellä rahoitusyhtiölle, jolloin saamiseen liittyvä rahoitusriski siirtyy rahoitusyhtiölle ja Silmäasema tulouttaa tuotteen tai palvelun toimitushetkellä tai kun palvelu on suoritettu. Silmäasema saa rahoituskumppanilta palkkioita, jotka kirjataan liikevaihtoon ja esitetään liikevaihdon jakaumassa palvelumyyntinä.

Merkittävä harkinta

Tuloutus: päämies vai agentti – brutto- vai nettomääräinen esittäminen

Kun Silmäasema toimii päämiehenä, saadut tulot sekä tavaroiden ja palvelujen toimittajille suoritettavat maksut esitetään bruttomääräisesti myyntituottoina ja liiketoiminnan kuluina. Se, katsotaanko yhtiön toimivan päämiehenä vai agenttina, perustuu johdon tekemään analyysiin, joka koskee yhtiön ja sen liikekumppaneiden välisten sopimusten oikeudellista muotoa ja tosiasiallista sisältöä; tällaisilla harkintaan perustuvilla ratkaisuilla on vaikutusta tilinpäätöksessä esitettävään liikevaihtoon ja liiketoiminnan kuluihin, mutta ne eivät vaikuta tulokseen tai rahavirtoihin.

Piirteitä, jotka viittaavat siihen, että Silmäasema toimii päämiehenä kun sillä on päävastuu sopimuksen mukaisen suoritteiden tuottamisesta asiakkaalle ovat seuraavat tekijät: yhtiöllä on määräysvalta ja vastuu lääkäripalvelujen tuottamisesta yhtiön laatustandardien mukaisesti, se tekee liiketoimintaan liittyvät investoinnit, vastaa yhteisen ajanvaraus- ja potilastietojärjestelmän ylläpidosta sekä sopimussuhteesta asiakkaan kanssa ja täten altistuu liiketoimintarisikille palvelun tuottamisen osalta.

Silmäasema toimii agenttina kun yhtiön vastuu rajoittuu siihen että muu toimittaja tuottaa suoritteiden asiakkaalle. Tähän viittaavia piirteitä, ovat esimerkiksi seuraavat: yhtiö ei altistuisi palvelujen myyntiin liittyville merkittävillä riskeillä ja eduille tai sen saama rahamäärä olisi ennalta määrätty joko kiinteänä liiketoimikohtaisena palkkiona tai ilmoitettuna prosentiosuutena asiakkaalta laskutetusta määrästä. Silmäasema toimii agenttina 1.6.2019 alkaen suhteessa asiakasrahoitusta tarjoavaan ulkopuoliseen toimijaan. Silmäasema saa sekä kiinteitä että prosentiosuuksina määräytyviä palkkioita, jotka kokonaisliikevaihdon suuruus huomioiden eivät kuitenkaan ole materiaalisia.

2.3 Liiketoiminnan kulut

tuhatta euroa	1-12/2019	Osuus liikevaihdosta	1-12/2018	Osuus liikevaihdosta
Materiaalit ja palvelut				
Ostot tilikauden aikana	31 765	24,2 %	29 089	23,7 %
Varastojen muutos	-138	-0,1 %	-36	0,0 %
Ulkopuoliset palvelut	25 223	19,2 %	24 303	19,8 %
Yhteensä	56 850	43,4 %	53 357	43,4 %
Henkilöstökulut	34 034	26,0 %	32 474	26,4 %
Liiketoiminnan muut kulut				
Vuokratulot	417	0,3 %	7 657	6,2 %
Markkinointikulut	6 467	4,9 %	6 289	5,1 %
Ylläpito-, IT-, laite- ja kalustokulut	6 743	5,1 %	6 749	5,5 %
Muut liikekulut	6 307	4,8 %	4 943	4,0 %
Yhteensä	19 934	15,2 %	25 638	20,9 %
Poistot hyödykeryhmittäin				
Aineelliset hyödykkeet	12 017	9,2 %	4 765	3,9 %
Aineettomat hyödykkeet	1 469	1,1 %	1 185	1,0 %
Yhteensä	13 486	10,3 %	5 951	4,8 %

Silmäaseman henkilöstökulut ovat vuonna 2019 suhteessa liikevaihtoon samalla tasolla kuin vertailuvuonna.

Liiketoiminnan kulut sisälsivät vuonna 2019 tavanomaisesta liiketoiminnasta poikkeavia kuluja 1,5 miljoonaa euroa. Vertailuvuonna tavanomaisesta liiketoiminnasta poikkeavia kuluja oli 1,8 miljoonaa euroa sekä tavanomaisesta liiketoiminnasta poikkeavia tuottoja 1,5 miljoonaa euroa. Oikaisuerät on eritelty tarkemmin kohdassa 2.1.

Materiaalit ja palvelut

Silmäaseman ostot tilikauden aikana muodostuvat optisen kaupan tuotteiden ostoista ja silmäkirurgisiin operaatioihin liittyvistä tarvikkeista. Ulkopuolisiin palveluihin kirjataan pääasiassa Silmäasemalla toimivien silmä lääkärien lääkäripalkkioita.

Henkilöstökulut on esitetty liitetiedossa 3.

Vuokrat

Vuokratulujen väheneminen johtuu uuden IFRS 16 -standardin mukaisesta raportointitavasta, jonka vaikutus vuokratuluihin vuonna 2019 oli 7,7 miljoonaa euroa. Tuloslaskelmassa esitetyt vuokratulot koostuvat vuoksiin sisältyvistä palvelumaksuista sekä joihinkin vuokrasopimuksiin sisältyvistä muuttuvista osuuksista. Lisätietoja IFRS 16 -standardin mukaan esitetyistä vuokrasopimuksiin liittyvistä erissä on esitetty liitetiedossa 5.3.

Muut liikekulut

Muut liikekulut sisältävät liiketoiminnan yleisiä kustannuksia (mm. tilintarkastuskuluja, asiantuntijakuluja, taloushallintopalveluita ja postikuluja). Muihin liikekuluihin sisältyy tilintarkastusyhteisölle (KPMG Oy Ab) palkkioita seuraavasti:

tuhatta euroa	1-12/2019	1-12/2018
Tilintarkastajien palkkiot		
Lakisääteinen tilintarkastus*	57	52
Muut palvelut	2	1
Yhteensä	59	54

Arvonlisäverokäsittelyn muutos

Verotuksen oikaisulautakunta kumosi verohallinnon 16.5.2018 antaman päätöksen koskien Silmäasema Oyj:n listautumiskulujen arvonlisäverojen vähennyskelpoisuutta, ja päätti, että Silmäasema joutuu maksamaan oikaisulautakunnan näkemyksen mukaisesti vähennyskelpotonta arvonlisäveroa listautumiskuluista 131 tuhannen euron arvosta. Vastaavat oikaisut tullaan tekemään myös vuoden 2017 tuloverotukseen ja niihin liittyen tilinpäätökseen on kirjattu 26 tuhannen euron laskennallinen verosaaminen. Silmäasema tulee valittamaan oikaisulautakunnan päätöksestä hallinto-oikeuteen ja siitä syntyneet kulut on esitetty käyttökatteen oikaisuerissä.

2.4 Tuloverot

tuhatta euroa	1.1.-31.12.2019	1.1.-31.12.2018
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuva vero	857	190
Aiempiä tilikausia koskevat oikaisut	-145	251
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verot yhteensä	711	441
Laskennalliset verot:		
Laskennallisten verosaamisten muutos	127	286
Laskennallisten verovelkojen muutos	87	143
Laskennalliset verot yhteensä	213	428
Verot tulolaskelmassa	925	869

Verokulun ja kotimaan verokannalla laskettujen verojen välinen täsmäytyslaskelma:

tuhatta euroa	1.1.-31.12.2019	1.1.-31.12.2018
Tulos ennen veroja	4 883	4 123
Verot laskettuna kotimaan verokannalla 20 %	977	825
Verovapaat tuotot	-13	-49
Vähennyskelvottomat kulut	17	13
Kirjaamattomat laskennalliset verosaamiset verotuksellisista tappioista	27	27
Verot aikaisemmilta tilikausilta	-77	45
Aikaisempiin vuosiin kohdistuva oikaisu	-6	0
Muut erät	-1	9
Verot tuloslaskelmassa	925	869

Laskennalliset verot, kts. myös liitetieto 6.5

Tilinpäätöksen laatimisperiaate – tuloverot

Kauden verokuluna esitetään tilikauden verotettavasta tulosta Suomen tuloverokannan perusteella maksettava vero oikaistuna väliaikaisista eroista johtuvien laskennallisten verosaamisten ja -velkojen muutoksilla.

Kauden verotettavaan tuloon perustuvien verojen laskenta pohjautuu voimassa oleviin verosäännöksiin. Kauden verotettavaan tuloon perustuvat tuloverot sisältävät myös aikaisempia kausia koskevat oikaisut.

Laskennallisia veroja kirjataan varojen ja velkojen verotuksellisten arvojen ja kirjanpitoarvojen välisistä väliaikaisista eroista.

2.5 Osakekohtainen tulos

	1-12/2019	1-12/2018
Laimentamaton osakekohtainen tulos		
Yhtiön osakkeenomistajille kuuluva tilikauden voitto (tappio) (tuhatta euroa)	3 959	3 254
Ulkona olevien osakkeiden lukumäärän painotettu keskiarvo tilikauden aikana, laimentamaton	14 248 805	14 248 805
Laimentamaton osakekohtainen tulos (euroa)	0,28	0,23
Laimennettu osakekohtainen tulos		
Yhtiön osakkeenomistajille kuuluva tilikauden voitto (tappio) (tuhatta euroa)	3 959	3 254
Ulkona olevien osakkeiden lukumäärän painotettu keskiarvo tilikauden aikana, laimennettu	14 248 805	14 248 805
Laimennettu osakekohtainen tulos (euroa)	0,28	0,23

Tilinpäätöksen laatimisperiaate – osakekohtainen tulos

Laimentamaton osakekohtainen tulos lasketaan jakamalla Silmäaseman omistajille kuuluva konsernin tulos vuoden aikana ulkona olevien osakkeiden lukumäärän painotetulla keskiarvolla omia osakkeita lukuun ottamatta.

Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos lasketaan samalla perusteella kuin laimentamaton, paitsi että siinä otetaan huomioon vaikutukset, joita aiheutuisi konsernin mahdollisista tulevaisuudessa tapahtuvaa osakkeiden liikkeeseenlaskua koskevista velvoitteista.

Silmäasema ei ole laskenut liikkeelle laimentavia instrumentteja esitettävien kausien aikana.

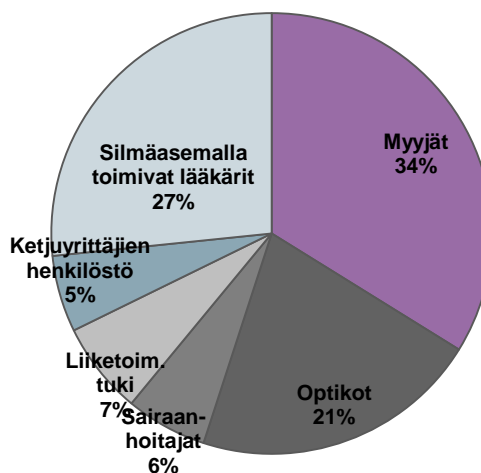
3 Henkilöstö

Silmäaseman omista myymälöissä, silmäsairaaloissa ja liiketoiminnan tuessa työskenteli joulukuun lopussa yhteensä 771 henkilöä, joista kaksi optikkoa oli ammatinharjoittajia. Yhteensä Silmäasema-ketjussa ja Silmäasema-konsernissa työskenteli lisäksi 303 lääkäriä. Silmäasemalla toimivat lääkärit tuottavat lääkäripalveluita Silmäasemalle työsuhteessa, alihankintana tai toimivat itsenäisenä ammatinharjoittajana Silmäaseman toimintajärjestelmän alaisina. Ammatinharjoittajina toimiville lääkäreille maksetut palkkiot ja toimitiloista perityt vuokrat esitetään tuloslaskelman Materiaalit ja palvelut -ryhmässä.

Henkilöstö

Silmäasema-ketjun ja -konsernin henkilöstö	31.12.2019	31.12.2018
Myyjät	385	341
Optikot	241	216
Sairaanhoitajat	68	62
Liiketoiminnan tuki	77	63
Ketjuyritysten henkilöstö	64	64
Silmäasemalla toimivat lääkärit	303	321
Yhteensä	1 138	1 067
Työsuhteessa oleva henkilökunta*	796	723

* Ei sisällä pitkillä poissaoloilla olevia työntekijöitä.

Henkilöstökulut

tuhatta euroa	1-12/2019	1-12/2018
Palkat ja palkkiot	27 561	26 063
Eläkekulut	4 740	4 685
Osakepalkkiojärjestelmä	130	-51
Muut henkilöstökulut	1 603	1 776
Yhteensä	34 034	32 474

Henkilöstön palkitseminen

Henkilöstön palkkaus perustuu kiinteään kuukausi- tai tuntipalkkaan sekä tavoite- ja tulospalkkioihin. Tavoite- ja tulospalkkiojärjestelmissä keskeiset mittarit ovat myynnin kasvu, tuottavuus sekä konsernin käyttökate. Henkilökunnalla on käytössä laajat työterveyshuollon palvelut. Lisäksi koko henkilökunnalla on käytössä vakuutusyhtiön myöntämä työkykyvakuutus. Osalla henkilöstöä on oikeus auto- ja puhelinetuun.

Tulospalkkioita ja muita etuja sekä niiden sisältöä arvioidaan vuosittain ja niihin tehdään tarvittavia muutoksia, niitä voidaan lopettaa ja uusia perustaa. Arvioinnissa huomioidaan etujen vaikuttavuus suhteessa kyseisen edun tai palkkion tavoitteeseen ja yrityksen kokonaistavoitteisiin.

Muut henkilöstökulut -ryhmässä on esitetty lakisääteisten henkilösivukulujen lisäksi henkilökunnan työterveyshuoltoon, tyky-, virkistys-, koulutus- ja harrastustoimintaan liittyvät kulut.

Osakepalkkiojärjestelmä

Silmäaseman osakepalkkiojärjestelmän tavoitteena on mm. ohjata Silmäaseman avainhenkilöitä toteuttamaan yhtiön pitkän aikavälin strategisia tavoitteita, korostaa avainhenkilöille omistaja-arvon kehittämisen merkitystä ja sitouttaa heitä yhtiöön.

Osakepalkkiojärjestelmässä on kolme kolmen vuoden ansaintajaksoa, kalenterivuodet 2017–2019, 2018–2020 ja 2019–2021. Silmäaseman hallitus päättää järjestelmän ansaintakriteerit ja kullekin kriteerille asetettavat tavoitteet kunkin ansaintajakson alussa. Mahdollinen palkkio kultakin ansaintajaksolta maksetaan ansaintajakson päättymistä seuraavana vuonna osittain Silmäaseman osakkeina ja osittain rahana. Rahaosuudella pyritään kattamaan palkkiosta avainhenkilölle aiheutuvia veroja ja veronluonteisia maksuja.

Vuoden 2019 lopussa osakepalkkiojärjestelmän ansaintajakson 2017-2019 kohderyhmään kuului 8 henkilöä, joille maksettavien palkkioiden yhteismäärä on enintään 23 916 osaketta ja ansaintajakson 2018–2020 kohderyhmään kuului 8 henkilöä, joille maksettavien palkkioiden yhteismäärä on enintään 34 024 osaketta. Ansaintajakson 2019–2021 kohderyhmään kuului vuoden 2019 lopussa 19 henkilöä, joille maksettavien palkkioiden yhteismäärä on enintään 143 846 osaketta. Järjestelmään on ansaintajaksolle 2019–2021 varattu yhteensä 156 176 Silmäaseman osaketta.

Vuoden 2018 lopussa kaikki osakepalkkiojärjestelmästä kumulatiivisesti aiheutuneet kustannukset ja velka (liittyen ansaintajaksoihin 2017-2019 ja 2018-2020) on kumottu kirjanpidossa, koska palkkioiden maksun toteutuminen määritellyillä kriteereillä näyttää erittäin epätodennäköiseltä. Tilannetta seurataan ja tarpeen vaatiessa velkaa ja kustannuksia tullaan kirjaamaan uudelleen, mikäli kriteerien täyttyminen alkaisi näyttää

todennäköiseltä. Vuoden 2019 aikana aiheutunut kustannus, 130 tuhatta euroa liittyy ansaintajaksoon 2019-2021, on kirjattu henkilöstökuluihin.

Eläkejärjestelyt

Silmäaseman eläkejärjestelyt luokitellaan maksupohjaisiksi. Henkilöstön eläketurva on työeläkelainsäädännön (TyEL) mukainen. Eläke-etuuden määrä perustuu työsuhteen keston ja ansiotasoon. TyELin mukainen eläkeikä on 63 - 68 vuotta. Osalla henkilökunnasta on maksuperusteinen lisäeläkevakuutus vakuutusyhtiössä.

Maksupohjaisessa järjestelyssä vakuutusmaksut maksetaan vakuutusyhtiölle ja kirjataan kuluksi sille tilikaudelle, jota veloitus koskee. Maksupohjaisessa järjestelyssä ei ole muita maksuvelvoitteita.

Johdon palkat ja palkkiot on esitetty liitetiedossa 6.3 Lähipiiritiedot

4 Käyttöpääoma

Silmäasema varmistaa optimaalisen käyttöpääoman myyntisaamisten ja ostovelkojen kierrolla ja vaihto-omaisuuden määrällä. Liiketoiminnan luonteesta johtuen käyttöpääoman käyttö on tehokasta.

tuhatta euroa	31.12.2019	31.12.2018
Vaihto-omaisuus	7 517	7 419
Myyntisaamiset ja muut saamiset	3 901	3 319
Ostovelat ja muut velat*	19 723	18 216
Yhteensä	-8 305	-7 478

*) Ostovelat ja muut velat, korkojaksotukset eliminoitu. Eliminoituiden korkokulut olivat 50 tuhatta euroa 31.12.2019 (14 tuhatta euroa 31.12.2018).

4.1 Vaihto-omaisuus

Silmäaseman optisessa kaupassa on käytössä tehokas tuotteiden tilaus- ja toimitusprosessi, jonka avulla yhtiö on tehostanut toimintaansa ja parantanut kannattavuuttaan. Optisen kaupan vaihto-omaisuus koostuu pääasiassa myymälöissä olevista silmälasikehysmalleista. Silmälasit tilataan pääosin aina asiakkaan tilauksen perusteella suoraan toimittajalta, jolloin asiakkaalle tarjotaan juuri hänen tarpeensa mukaiset silmälasit.

Silmäsairaalossa vaihto-omaisuus muodostuu hoito-, tutkimus- ja leikkaustoiminnassa käytettävistä hoitotarvikkeista ja tuotteista. Silmäsaaraloiden varastoja täydennetään kulutuksen perusteella, minkä johdosta vaihto-omaisuuden kierto on tehokasta.

tuhatta euroa	31.12.2019	31.12.2018
Aineet ja tarvikkeet	680	655
Valmiit tuotteet	6 837	6 764
Yhteensä	7 517	7 419

Tilinpäätöksen laatimisperiaate – vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus arvostetaan hankintamenoon tai sitä alempaan myyntihintaan. Vaihto-omaisuuteen sisältyvien tuotteiden hankintameno sisältää kaikki ostomenot. Paljous- ja muut alennukset huomioidaan ostomenoja määritettäessä. Mikäli tuotteiden arvioitu myyntihinta on alempi kuin hankintameno, tuotteiden arvoa vaihto-omaisuudessa alennetaan. Yhtiö seuraa vaihto-omaisuuden arvoa jatkuvasti.

4.2 Myyntisaamiset ja muut saamiset

tuhatta euroa	31.12.2019	31.12.2018
Myyntisaamiset ja muut saamiset		
Myyntisaamiset	2 134	1 459
Siirtosaamiset	802	964
Lainasaamiset	5	14
Muut lyhytaikaiset saamiset	960	881
Yhteensä	3 901	3 319
Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät		
Ostoihin liittyvät jaksotukset	572	627
Kelakorvaukset	174	157
Ennakkoon maksetut vuokrat	16	20
Muut siirtosaamiset	40	160
Yhteensä	802	964
Muihin lyhytaikaisiin saamisiin sisältyvät olennaiset erät		
Saamiset tavarantoimittajilta	463	453
Vuokravakuustalletukset	476	425
Muut lyhytaikaiset saamiset	21	3
Yhteensä	960	881

Myyntisaamiset ja luottoriski

Silmäaseman asiakkaat ovat pääosin yksityishenkilöitä, jotka maksavat ostamansa tuotteet ja palvelut käteisellä, pankki- ja maksukorteilla tai ulkopuolisen kumppanin myöntämällä rahoituksella. Tämän johdosta myyntisaamisten määrä on pieni suhteessa yhtiön liikevaihtoon. Yhtiö käyttää IFRS 9:n sallimaa yksinkertaistettua luottotappiomallia myyntisaamisten arvonalentumisriskin arvioimiseen. Tällöin arvioidaan myyntisaamisten koko elinkaaren aikana odotettavissa olevien luottotappioiden määrä. Tätä tarkoitusta varten yhtiö on ryhmitellyt myyntisaamiset erääntymisajan perusteella seuraavasti:

Odotettavissa olevat luottotappiot 31.12.2019

tuhatta euroa	Alle 90 päivää erääntyneet	Vähintään 90 päivää erääntyneet	Muut*	Yhteensä
Odotettu luottotappioiden määrä, %	0 %	50 %	100 %	
Myyntisaamisten bruttomäärä	2 124	20	72	2 216
Luottotappiovaraus	0	10	72	82

* Muut luottotappiovaraukset sisältävät saamiset konkurssiin menneeltä yhteistyökumppanilta. Tilinpäätöstä laadittaessa Silmäasema ei ollut vielä saanut tietoa mahdollisesta jako-osuudesta, joten kyseiseltä yritykseltä tilinpäätöshetkellä taseessa olleita saamisia vastaan on kirjattu luottotappiovaraus 100% arvosta.

Myyntisaamisten luottoriskille alttiina oleva enimmäismäärä on 2 216 tuhatta euroa.

Yhtiön harjoittama liiketoiminta on luonteeltaan lähtökohtaisesti käteiskauppaa ja saamisista suurin osa koostuu pankki- ja luottokorttisaamisista sekä saamisista rahoitusvaihtoehtoja tarjoavalta yhteistyökumppanilta. Tämän vuoksi toteutuneiden luottotappioiden määrä on ollut historiallisesti pieni, eikä tähän ole näköpiirissä muutosta myöskään lähitulevaisuudessa. Yhtiö katsoo, että luottoriski ei ole kohonnut merkittävästi vielä myyntisaamisiin liittyvän viivästyksen ylitettyä 30 päivää, sillä usein tällaiset viivästykset liittyvät esimerkiksi vakuutuskorvauksiin tarvittaviin selvityksiin. Viivästyksen ylitettyä 90 päivää saamisen katsotaan olevan arvoltaan alentunut. Yksittäistapauksissa (esim. konkurssitilanteet) tästä voidaan poiketa siten, että luottotappiovaraus kirjataan aikaisemmassa vaiheessa tai suurempana kuin edellä mainitut periaatteet edellyttävät. Lopulliseksi luottotappioksi saaminen kirjataan yhtiön perintätoimenpiteisiin käyttämän yhteistyökumppanin suosituksesta tai esimerkiksi tiedoksi saadun velkajärjestelyn mukaisesti.

Myyntisaamiset syntyvät pääosin laskutuksesta yrityksille ja muille organisaatioille. Mikäli asiakas maksaa ostoksensa ulkopuolisen kumppanin tarjoamalla rahoituksella, myy Silmäasema asiakassaamisen kaupantekohetkellä rahoitusyhtiölle, jolle siirtyy myös saamiseen liittyvä luottotappioriski. Ulkopuolisen kumppanin perimät provisiot esitetään rahoituskuluina.

Myyntisaamisten arvonalentumiset ovat pysyneet vähäisinä. Tuloslaskelmaan merkityt arvonalentumistappiot olivat tilikauden 2019 osalta 62 tuhatta euroa.

Lainasaamiset

Lainasaamiset muodostuvat Silmäasema-ketjussa toimivalle ei-konserniyhtiölle myönnetystä korollisesta lainasta.

Myyntisaamisten ja muiden saamisten käyvät arvot

Lyhytaikaisten saamisten luonteesta johtuen niiden kirjanpitoarvo vastaa käypää arvoa.

4.3 Ostovelat ja muut velat

tuhatta euroa	31.12.2019	31.12.2018
Ostovelat ja muut velat		
Ostovelat	7 489	6 905
Siirtovelat	5 890	5 225
Muut lyhytaikaiset velat	3 166	2 788
Saadut ennakot (tulouttamaton myynti)	3 227	3 311
Yhteensä	19 773	18 230
Korkojaksotusten eliminointi	-50	-14
Ostovelat ja muut velat käyttöpääomassa	19 723	18 216
Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät		
Henkilöstökulujen jaksotukset	5 761	5 121
Korkojaksotukset	50	14
Muut siirtovelat	79	90
Yhteensä	5 890	5 225
Yhteensä ilman korkojaksotuksia	5 841	5 212
Muihin lyhytaikaisiin velkoihin sisältyvät olennaiset erät		
Arvonlisäverovelat	1 718	1 543
Ennakonpidätysvelat	554	515
Lääkäripalkkiovelat	654	548
Muut lyhytaikaiset velat	241	183
Yhteensä	3 166	2 788

Ostovelat ovat korottomia ja ne maksetaan pääosin 14 – 90 pv:n kuluessa.

Ostovelkojen ja muiden velkojen kirjanpitoarvojen katsotaan vastaavan niiden käypiä arvoja erien lyhytaikaisesta luonteesta johtuen.

Saadut ennakot sisältävät optisiin tuotteisiin ja silmälasiturvaan liittyvää tulouttamatonta myyntiä.

5 Pääomarakenne

5.1 Pääoman hallinta ja nettovelat

Konsernin pääoman, joka sisältää nettovelan ja oman pääoman, hallinnan tavoitteena on turvata toiminnan jatkuvuus ja ylläpitää optimaalista tuottoa osakkeenomistajille. Johto pyrkii säilyttämään optimaalisen pääoma- ja rahoitusrakenteen pääomakustannusten alentamiseksi.

Pääomarakenteen säilyttämiseksi tai muuttamiseksi konserni voi muuttaa osakkeenomistajille maksettavien osinkojen määrää tai laskea liikkeeseen uusia osakkeita.

Pääoman seurannassa Silmäasema käyttää tunnuslukuina nettovelan määrää, korollisen nettovelan ja oikaistun käyttökateen suhdetta sekä nettovelkaantumisastetta (gearingia).

- Nettovelat = lyhyt- ja pitkäaikaiset rahoitusvelat – rahavarat
- Nettovelan ja oikaistun käyttökateen suhde = Nettovelat / oikaistu käyttökate
- Oikaistu käyttökate = Käyttökate - Oikaisut
- Nettovelkaantumisaste (Gearing) = Nettovelka / Oma pääoma yhteensä

Konsernin nettovelka-asema

tuhatta euroa	31.12.2019	31.12.2018
Pitkäaikaiset rahoitusvelat		
Pankkilainat	27 689	37 283
Vuokrasopimusvelat	18 691	150
Ehdolliset kauppahintavelat	112	549
Muut velat	0	0
Pitkäaikaiset rahoitusvelat yhteensä	46 491	37 982
Lyhytaikaiset rahoitusvelat		
Vuokrasopimusvelat	6 636	224
Ehdolliset kauppahintavelat	554	1 684
Muut velat	0	4
Lyhytaikaiset rahoitusvelat yhteensä	7 189	1 913
Rahoitusvelat yhteensä	53 681	39 895
Vähennetään rahavarat	-7 627	-11 937
Nettovelat	46 054	27 957
Koronvaihtosopimukset		
Pitkäaikaiset	0	79
Lyhytaikaiset	96	119
Koronvaihtosopimukset yhteensä	96	198
Tunnusluvut		
Nettovelat / Oikaistu käyttökate	2,1	2,4
Nettovelkaantumisaste	103,1 %	66,6 %

Liitetiedossa 5.5 on lisätietoja omasta pääomasta.

5.2 Rahoitusvelat

Konsernin lainat sisältävät rahoituslaitoksilta lainattuja pankkilainoja ja luottollisia tilejä. Pankkilainat ovat vaihtuvakorkoisia, ja konserni käyttää koronvaihtosopimuksia rajoittaakseen vaihtuvakorkoisista lainoista muodostuvaa korkoriskiä. Lisäksi konsernin rahoitusvelkoihin sisältyy vuokrasopimusvelkoja sekä ehdollista kauppahintavelkaa.

Pankkilainat

Konsernin pankkilainat 31.12.2019 olivat 27,7 miljoonaa euroa. Vuoden 2019 aikana lyhennettiin pankkilainaa 10,0 miljoonaa euroa. Konsernilla oli myös käytettävissä 10,0 miljoonan euron verran tililimiittiä. Tililimiitti jakautuu 8,2 miljoonan euron luottotililimiittiin ja 1,8 miljoonan euron vuokravakuuslimiittiin, josta oli käytössä 1,6 miljoonaa euroa. Transaktiomenot kirjataan tuloslaskelmaan rahoitusvelan voimassaoloajalle jaksotettuna efektiivisen koron menetelmällä.

Pankkilainojen keskiporkko oli 31.12.2019 tilanteessa 1,35 % (31.12.2018: 1,75 %). Pankkilainojen korko määräytyy rahoituskovenantin "Konsernin korolliset velat suhteessa oikaistuun käyttökatteeseen" tunnusluvun mukaisesti välillä 1,0 – 2,25 %. Muita rahoituskovenanteja ei ole käytössä. Pankkilainat ovat kertalyhenteisiä ja erääntyvät 30.9.2021. Pankkilainoilla ei ole vakuutta.

Silmäasema allekirjoitti 17.4.2019 sopimuksen kotimaisesta 100 miljoonan euron yritystodistusohjelmasta, jonka puitteissa voidaan laskea liikkeelle alle vuoden mittaisia yritystodistuksia. Kesäkuussa laskettiin liikkeelle yhteensä 7,0 miljoonan arvosta yritystodistuksia, joista 2,0 miljoonaa maksettiin takaisin syyskuussa ja 5,0 miljoonaa joulukuussa.

Yhtiö kävi syksyllä 2019 rahoitusneuvotteluita uudelleen rahoittaakseen pankkilainat pitkäaikaisella lainalla. Rahoituskeskustelut pankkien kanssa olivat seurausta pankkilainan lainaehtoihin sisältyvästä määräysvallan muuttumisesta Silmäasemassa Coronarian omistussuuden kasvettua. Joulukuussa 2019 pankkilainat maksettiin takaisin ja nostettiin samansuuruisena uudestaan uusista pankeista. Muutos ei vaikuttanut lainojen maturiteettiin eikä kovenantiin.

Tilinpäätöksen laatimisperiaate – lainat

Pankkilainat kirjataan alun perin käypään arvoon transaktiomenoilla vähennettynä ja arvostetaan myöhemmin jaksotettuun hankintamenuun. Lainoihin liittyvät korot ja transaktiokustannukset jaksotetaan tuloslaskelmaan korkokuluki lainan juoksuajalle käyttäen efektiivisen koron menetelmää. Lainat kirjataan pois taseesta, kun laina on maksettu takaisin tai velka on kuoletettu esim. uudelleenrahoitustilanteessa. Uudelleenrahoitustilanteissa jaksottamattomat transaktiokustannukset kirjataan konsernin tulokseen kuluksi ja esitetään rahoituserissä.

Luottolimiitti

Yhtiöllä on käytössään vaihtuvakorkoinen luottotililimiitti. Konsernin käyttämättömistä ja käytetyistä limiiteistä on kerrottu tarkemmin maksuvalmiusriskiä käsittelevässä kappaleessa 5.3.

Ehdolliset kauppahintavelat

Ehdollisten kauppahintavelkojen määrä 31.12.2019 oli 0,7 miljoonaa euroa, joka on arvostettu konsernin taseessa käypään arvoon. Vuonna 2016 ja 2017 tehtyihin yrityshankintoihin liittyvistä ehdollisista kauppahintaosuuksista on vuoden 2019 aikana maksettu 1,6 miljoonaa euroa.

Käypien arvojen määrittäminen

Silmäaseman lainojen käyvät arvot määritetään diskonttaamalla arvioidut maksettavat rahavirrat käyttäen riskipreemiolla lisättyä tilinpäätöspäivän markkinakorkoa. Lainoihin liittyvät erilaiset olosuhteet ja niiden ehdot (erääntymisaika, huonompi etuoikeusasema, vakuudet) otetaan arvostuksessa huomioon. Pankkilainat on luokiteltu tasolle 2 käyvän arvon hierarkiassa, koska käyvän arvon määrittämisessä käytetään pääasiassa markkinoilta saatavissa olevaa korkokäyrää.

Konsernin rahoitusvelat (pankkilainat, ehdolliset kauppahintavelat ja muut velat) ovat erilaisia ehdoiltaan, mikä vaikuttaa niiden käyvän arvon määrittämiseen. Pankkilainoilla on paras etuoikeusasema ja 31.12.2019 tilanteessa yhtiön arvio on, että niiden käyvät arvot ja kirjanpitoarvot eivät merkittävästi eroa toisistaan. Muiden velkojen osalta on arvioitu, että käypä arvo ja kirjanpito arvo eivät eroa toisistaan 31.12.2019 tilanteessa.

Ehdolliset kauppahintavelat on luokiteltu tasolle 3, koska niiden syöttötiedot perustuvat Silmäaseman ja myyjäosapuolten välisiin sopimuksiin, eivätkä siten ole havainnoitavissa olevia markkinatietoja. Ehdollisten kauppahintavelkojen arvossa ei ole tapahtunut vuonna 2019 muita muutoksia kuin sopimusten mukaiset maksut myyjäosapuolille.

Konsernin johdannaiset ovat koronvaihtosopimuksia, jotka on luokiteltu tasolle 2, koska niiden käypä arvo lasketaan arvioitujen vastaisten rahavirtojen nykyarvona havainnoitavissa olevien tuottokäyrien perusteella.

tuhatta euroa	31.12.2019	31.12.2018
Vuokranmaksun vakuudet		
Pankkitalletukset vuokranmaksun vakuutena *	476	408
Pankkitakaukset vuokranmaksun vakuutena	1 584	1 458
Pankkitakauslimiitti kaupallisiin takauksiin	1 800	1 500
- josta käytössä	1 584	1 458
* Sisältyy muihin lyhytaikaisiin saamisiin. Talletus vapautuu Silmäaseman käyttöön kun vuokrasopimus päättyy		

Velkojen täsmäytys rahoituksen rahavirtaan

tuhatta euroa	Pitkäaikaiset rahoitusvelat	Lyhytaikaiset rahoitusvelat	Yhteensä
Velat 31.12.2018	37 433	228	37 661
Pankkilainojen nosto	27 725	7 000	34 725
Pankkilainojen maksu	-37 725	-7 000	-44 725
Vuokrasopimusvelkojen lyhennykset	-6 860	-241	-7 101
Muutokset, joihin ei liity kassavirtaa			
IFRS 16 käyttöönotto	22 207	6 648	28 855
Efektiivinen korko	406	0	406
Vuokrasopimusvelkojen muutos	3 194	0	3 194
Velat 31.12.2019	46 380	6 636	53 016
Nettovelat	-46 380	-6 636	-53 016

Velkojen täsmäytys rahoituksen rahavirtaan

tuhatta euroa	Pitkäaikaiset rahoitusvelat	Lyhytaikaiset rahoitusvelat	Yhteensä
Velat 31.12.2018	37 433	228	37 661
Pankkilainojen nosto	27 725	7 000	34 725
Pankkilainojen maksu	-37 725	-7 000	-44 725
Vuokrasopimusvelkojen lyhennykset	-6 860	-241	-7 101
Muutokset, joihin ei liity kassavirtaa			
IFRS 16 käyttöönotto	22 207	6 648	28 855
Efektiivinen korko	406	0	406
Vuokrasopimusvelkojen muutos	3 194	0	3 194
Velat 31.12.2019	46 380	6 636	53 016
Nettovelat	-46 380	-6 636	-53 016

Vuokrista syntynyt kokonaisrahavirtavaikutus on 7,9 miljoonaa euroa.

5.3 Rahoitusriskit

Maksuvalmiusriski

Maksuvalmiusriskin hallinnan tavoitteena on varmistaa, että rahoitusvarat riittävät kaikkina aikoina liiketoiminnan ja rahoituksen tarpeisiin. Silmäaseman rahoitustarpeita katetaan käyttöpääoman optimoinnilla sekä ulkopuolisilla rahoitusjärjestelyillä sen varmistamiseksi, että Silmäasemalla on jatkuvasti riittävästi likviditeettiä tai nostamattomia sitovia luottojärjestelyjä käytössään. Maksuvalmiusriskin operatiivinen seuranta ja hallinnointi tapahtuvat keskitetysti konsernin talousosastolla, missä rahoituksen riittävyyttä hallinnoidaan rullaavan ennusteen perusteella.

Rahoitusvelkojen erääntymisaikoja seurataan säännöllisesti. Silmäasemalla oli 31.12.2019 rahavaroja yhteensä 7,6 miljoonaa euroa. Silmäasemalla oli lisäksi 31.12.2019 käytettävissään toistaiseksi voimassa oleva luottotiliimiitti, jonka käyttämätön luotto oli 8,2 miljoonaa euroa. Tämän lisäksi käytössä on 1,8 miljoonan euron vuokravakuuslimiitti.

tuhatta euroa	Alle 1 vuotta	1–2 vuotta	2–5 vuotta	Yli 5 vuotta	Sopimukseen perustuvat diskonttaamattomat rahavirrat	Kirjanpito-arvo
31.12.2019						
Muut kuin johdannaiset						
Pankkilainat - lyhennykset		27 725			27 725	0
Pankkilainat - korot	381	284			664	0
Pankkilainat	381	28 009			28 389	27 689
Vuokrasopimusvelat	7 202	6 025	12 274	3 270	28 771	25 326
Ehdolliset kauppahintavelat	467	233			700	665
Ostovelat	7 489				7 489	7 489
Yhteensä	15 538	34 267	12 274	3 270	65 349	61 170

Johdannaiset						
Koronvaihtosopimukset	148				148	96

tuhatta euroa	Alle 1 vuotta	1–2 vuotta	2–5 vuotta	Yli 5 vuotta	Sopimukseen perustuvat diskonttaamattomat rahavirrat	Kirjanpito-arvo
31.12.2018						
Muut kuin johdannaiset						
Pankkilainat - lyhennykset	0	0	37 725		37 725	0
Pankkilainat - korot	669	671	501		1 841	0
Pankkilainat	669	671	38 226		39 566	37 283
Ehdolliset kauppahintavelat	1 798	1 248	900		3 945	2 233
Ostovelat	6 905				6 905	6 905
Muut velat	4				4	4
Yhteensä	9 376	1 919	39 126	0	50 421	46 425

Johdannaiset						
Koronvaihtosopimukset	81	250	0		331	198

Lainakovenantit

Rahalaitoslainoihin sisältyy konsernin korollisen nettovelan ja oikaistun pro forma -käyttökäteen suhteeseen perustuva kovenantti. Kovenantti raportoidaan rahoittajapankille vuosineljänneksittäin. Johto tarkkailee ja raportoi hallitukselle lainakovenantin tason säännöllisesti.

Kovenanttiehdon maksimiarvo on 3,5. Lainan korkomarginaali nousee, kun kovenantin arvo lähestyy maksimiarvoa. Kovenanttirajat eivät ole rikkoutuneet tilikauden aikana ja tilinpäätöshetkellä kovenantin arvo on 1,4.

Rahalaitoslainoilla ei ole vakuuksia.

Rahalaitoslainasopimusten erityisehtojen mukaan merkittävimmät transaktiot edellyttävät rahalaitoksen etukäteen antamaa kirjallista hyväksyntää sisältäen tavanomaisia velkoja suojaavia ehtoja.

Korkoriski

Konsernin pankkilainat koostuvat pitkäaikaisista vaihtuvakorkoisista lainoista, sekä luotollisista tillimiiteistä. Johtuen lainojen EURIBOR-sidonnaisuudesta, Silmäasema altistuu vaihtuvakorkoisista lainoista syntyvälle rahavirtariskille.

Korkoriskin hallinnoimiseksi Silmäasema käyttää koronvaihtosopimuksia pienentääkseen vaihtuvakorkoisista pankkilainoista syntyvää rahavirtariskiä. Konsernilla on tilinpäätöshetkellä 31.12.2019 yksi koronvaihtosopimus, jonka perusteella EUR 12 miljoonan osuus lainapääomasta on suojattu rahavirtariskin osalta. Koronvaihtosopimuksessa yhtiö saa vaihtuvaa EURIBOR 3 kk korkoa ja maksaa kiinteää 0,662% kuponnikorkoa. Koronvaihtosopimus erääntyy vuonna 2020. Vaihtuvakorkoisesta korkopositioista oli suojattu vuoden 2019 lopussa 43,3 %, mikä huomioiden Silmäaseman kokonaisvelkapositiosta oli kiinteäkorkoista 43,3 % ja 56,7 % oli vaihtuvakorkoista. Koronvaihtosopimuksilla Silmäasema pyrkii rajoittamaan korkotason muutoksista aiheutuvaa vaikutusta konsernin rahoituskuluihin hyväksyttävälle tasolle.

Luottoriski ja vastapuoliriski

Luottoriskillä tarkoitetaan riskiä siitä, ettei vastapuoli pysty täyttämään sopimukseen perustuvia velvoitteitaan ja näin aiheuttaa Yhtiölle taloudellista tappiota. Silmäasema katsoo kaikkien tärkeimpien rahoitusvastapuoltensa olevan luotettavia, koska ne edustavat merkittäviä ja vakiintuneita rahalaitoksia. Silmäaseman altistumista luottoriskille seurataan jatkuvasti, erityisesti jos sovituihin maksuissa tapahtuu viivästymisiä.

Liitetiedossa 4.2 on lisätietoja myyntisaamisiin ja muihin saamisiin liittyvästä luottoriskistä.

Rahavaroihin liittyvä luottoriski on vähäinen, koska vastapuolet ovat kansainvälisiltä luottoluokittajilta korkean luokituksen saaneita pankkeja.

Valuutariski

Silmäasema toimii euroalueella ja muut kuin euromääräiset hankinnat ovat vähäisiä, joten Silmäasema ei altistu merkittäville valuuttariskeille.

Tilinpäätöksen laatimisperiaate – johdannaiset

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat ja -velat muodostuvat johdannaisista. Johdannaiset kirjataan kaupankäyntipäivänä käyvällä arvolla taseeseen ja käyvän arvon muutokset kirjataan suoraan konsernin tulokseen rahoitustuottoihin ja -kuluihin. Konsernin johdannaiset muodostuvat korkoriskinsuojauksissa käytettävistä koronvaihtosopimuksista, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa.

5.4 Vuokrasopimukset

Silmäasema toimii vuokratiloissa ja vuokraveloitteet koostuvat pääasiassa Silmäaseman toimipisteiden ja toimistotilojen tulevista vuokrasta. Vuokrasopimukset tehdään joko toistaiseksi voimassaolevina tai määräaikaisina. Myymlöiden osalta määräaikaisten vuokrasopimusten kestot ovat tyypillisesti 3–5 vuotta ja sairaalaysiköiden osalta 5–20 vuotta. Ennen vuotta 2019 kaikki toimitilasopimukset ja osa muista vuokrasopimuksista oli luokiteltu operatiivisiksi vuokrasopimuksiksi, jolloin vuokratulot esitettiin tuloslaskelmassa vuokrasopimuksen voimassaoloaikana.

IFRS 16 Vuokrasopimukset -standardin käyttöönoton myötä 1.1.2019 alkaen vuokrattu omaisuus esitetään käyttöoikeusomaisuuseränä ja vastaavana vuokrasopimusvelkana alkaen siitä hetkestä, kun vuokrattava omaisuus on yhtiön käytössä. Maksettavat vuokrat kohdistetaan vuokrasopimusvelan lyhennyksiksi ja rahoituskuluiksi. Käyttöoikeusomaisuus poistetaan vuokrasopimuksen voimassaoloajan kuluessa tasapoistoina.

Silmäasema on ottanut IFRS 16 Vuokrasopimukset -standardin käyttöön 1.1.2019 alkaen takautuvasti siten, että vertailutietoja ei ole oikaistu, vaan standardin soveltamisen aloittamisesta aiheutuneet vaikutukset on kirjattu avaavan taseen 1.1.2019 oikaisuksi. Käyttöoikeusomaisuuserää ja vastaavaa vuokrasopimusvelkaa laskettaessa lähtökohtana on ollut yhtiön voimassaolevien vuokrasopimusten pohjalta jälkiviisautta käyttäen tekemä arvio vuokrasopimusten kestosta ja mahdollisten jatko-optioiden käyttämisestä.

Käyttöoikeusomaisuuserän suuruus vastaa tulevien vuokramaksujen nykyarvoa. Diskonttauskorkona on käytetty yhtiön arvioimaa lisäluoton korkoa, koska vuokrasopimusten sisäinen korko ei ole ollut helposti määritettävissä. Lisäksi yhtiö on soveltanut standardin sallimaa käytännön apukeinoa ja käyttänyt samaa diskonttauskorkoa ominaispiirteiltään samankaltaisiin vuokrasopimuksiin. Sovelletujen diskonttokorkojen painotettu keskiarvo 31.12.2019 on 2,5%.

Vuokrasopimuksiin sisältyy ehtoja, jotka mahdollistavat sopimusten jatkamisen kuluvan sopimuskauden jälkeen tai niiden päättämisen ennen sopimuskauden loppua. Johto käyttää merkittävää harkintaa määritellessään vuokrasopimusten kestoa ja näiden optioiden hyödyntämistä. Harkintaan vaikuttavat toimitilojen vuokrasopimusten kohdalla muun muassa toimipaikan nykyinen ja historiallinen kannattavuus, tulevaisuuden näkymät, sijainti, kunto ja henkilöstön saatavuus. Vuokrasopimusten tilannetta tarkastellaan johdon toimesta tarpeen vaatiessa ja arvioita muutetaan, mikäli olosuhteissa tapahtuu merkittäviä muutoksia.

Yhtiöllä on vähäinen määrä toimitilojen vuokrasopimuksia, joissa vuokran määrä perustuu kyseisen toimipaikan liikevaihtoon. Näiden sopimusten osalta vuokrat kirjataan tuloslaskelmaan kuluiksi lukuun ottamatta minimivuokraveloitetta, jonka osalta kirjataan käyttöoikeusomaisuus ja vuokrasopimusvelka vastaavasti kuin muiden sopimusten kohdalla.

Yhtiö on 31.12.2019 tilanteessa sitoutunut neljään vielä alkamattomaan vuokrasopimukseen koskien tulevaisuudessa avattavaa liiketilaa. Näistä aiheutuva lisäys vuokrasopimusvelkaan ja käyttöoikeusomaisuuteen tulee olemaan n. 2,7 miljoonaa euroa.

Avaavaan taseeseen 1.1.2019 kirjatut oikaisut on esitetty kootusti alla:

tuhatta euroa	
Aineelliset hyödykkeet	
Käyttöoikeusomaisuus - toimitilat ja varastot	28 659
Käyttöoikeusomaisuus - muut*	196
Käyttöoikeusomaisuus yhteensä	28 855
Pitkäaikaiset velat	
Vuokrasopimusvelka	22 207
Lyhytaikaiset velat	
Vuokrasopimusvelka	6 648
Vuokrasopimusvelka yhteensä	28 855

*Muuhan käyttöoikeusomaisuuteen sisältyy mm. ajoneuvoja, autopaikkoja ja valomainoksia.

IFRS 16 -standardin käyttöönoton johdosta tehdyllä laskentaperiaatteiden muutoksella on huomattava vaikutus moniin tunnuslukuihin. Uusi laskentatapa muun muassa pienentää vuokratulujä vuoden 2019 aikana 7,7 miljoonaa euroa ja lisää poistoja 7,4 miljoonaa euroa.

Taseeseen sisältyvä vuokrasopimukseen liittyviä omaisuus- ja velkaeriä seuraavasti:

tuhatta euroa	31.12.2019	31.12.2018*
Käyttöoikeusomaisuus - toimitilat ja varastot	24 259	
Käyttöoikeusomaisuus - IT-laitteet	281	316
Käyttöoikeusomaisuus - muut**	262	73
Käyttöoikeusomaisuus yhteensä	24 803	389
Laskennalliset verosaamiset yhteensä	105	1
Pitkäaikainen vuokrasopimusvelka	18 691	150
Lyhytaikainen vuokrasopimusvelka	6 636	224
Vuokrasopimusvelka yhteensä	25 326	374
Laskennalliset verovelat yhteensä	32	4

* Vertailuajankohdilta on esitetty IAS 17:n mukaisesti raportoitujen rahoitusleasingsopimuksen tiedot.

** Muuhun käyttöoikeusomaisuuteen sisältyy mm. ajoneuvoja, autopaikkoja ja valomainoksia.

Alla on esitetty taseen ulkopuoliset vuokrasopimusvastuut vertailukauden päätöspäivältä IAS 17 mukaan:

tuhatta euroa	31.12.2018
Toimitilojen vuokrasopimuksista johtuvat vastuut	
Yhden vuoden kuluessa	6 699
Vuotta pitemmän ajan ja enintään viiden vuoden kuluttua	10 961
Yli viiden vuoden kuluttua	1 235
Yhteensä	18 895

Toimitilojen vuokravastuiden 31.12.2018 ja avaavan taseen 1.1.2019 vuokrasopimusvelan täsmäytys

tuhatta euroa	1.1.2019
Vuokravastuut 31.12.2018 IAS 17:n mukaan	18 895
Vuokravastuiden diskonttausvaikutus	-6 781
Vuokriin sisältyvät palvelut vähennettynä	-1 926
Muutokset johdon arvioiden perusteella (mm. optioiden käyttö)	18 473
Valomainokset, autopaikat ym.	194
Vuokrasopimusvelka 1.1.2019	28 855

Merkittävä arvio – vuokrasopimusten arvostamisen keskeiset oletukset

Johto tekee merkittäviä arvioita ja harkintaan perustuvia ratkaisuja määrittäessään vuokrasopimuksista kirjattavien omaisuus- ja velkaerien suuruuteen vaikuttavia tekijöitä. Omaisuus- ja velkaerien suuruuteen vaikuttavat erityisesti vuokrasopimusten määritelty kesto sekä käytettävä diskonttauskorko.

Vuokrasopimusten kestoä määritellessään johto ottaa huomioon sopimuksessa määritellyn vuokrasopimuskauden sekä mahdolliset jatkamis- ja päättämisoptiot ja arvioi niiden käyttämisen todennäköisyyttä. Toistaiseksi voimassa olevien vuokrasopimusten kohdalla johto tekee arvion todennäköisesti toteutuvan sopimuskauden pituudesta. Arvioinnissa huomioidaan kaikki tiedossa olevat merkitykselliset tosiseikat ja olosuhteet sekä niissä tapahtuneet muutokset. Esimerkkejä huomioon otettavista tekijöistä toimitilasopimusten kohdalla, niihin kuitenkin rajoittumatta, ovat muun muassa toimipaikan nykyinen ja historiallinen kannattavuus, tulevaisuuden näkymät, toimitilojen kunto ja sijainti sekä henkilöstön saatavuus. Vuokrasopimusten tilannetta tarkastellaan tarpeen vaatiessa ja arvioita muutetaan, mikäli olosuhteissa tapahtuu merkittäviä muutoksia.

Laskennassa käytetään diskonttauskorkona lisäluoton korkoa, joka perustuu johdon arviointiin siitä, minkälaisista korkoista yhtiö joutuisi maksamaan lainatessaan vastaavaksi ajaksi ja vastaavanlaisin vakuuksin rahat, jotka tarvitaan käyttöoikeusomaisuuserän arvoa vastaavan omaisuuserän hankkimiseksi vastaavanlaisessa taloudellisessa ympäristössä.

Painotettu keskiarvo käytetyistä diskonttauskoroista per 31.12.2019 on 2,5%.

5.5 Oma pääoma

Osakkeiden lukumäärän muutokset tilikaudella:

Osakemäärä	Ulkona olevat osakkeet (kpl)
Osakemäärä 1.1.2018	14 248 805
Osakemäärä 31.12.2018	14 248 805
Osakemäärä 31.12.2019	14 248 805

Silmäasemalla on yksi osakelaji ja jokaisella osakkeella on sama oikeus osinkoon. Kukin osake oikeuttaa yhteen ääneen yhtiökokouksessa. Kaikki liikkeelle lasketut osakkeet on maksettu täysimääräisesti ja niillä ei ole nimellisarvoa. Konsernin hallussa ei ole yhtiön omia osakkeita. 31.12.2019 osakepääoma on 80 000 euroa.

Osingot

Varsinaisessa yhtiökokouksessa 10.4.2019 päätettiin maksaa osinkoa tilikaudelta 1.1.-31.12.2018 0,10 euroa osakkeelta, yhteensä 1,4 miljoonaa euroa. Osinko maksettiin 23.4.2019 osakkeenomistajalle, joka oli osingonmaksun täsmäytyspäivänä 12.4.2019 merkitty Euroclear Finland Oy:n pitämään yhtiön osakasluetteloon.

Laskelma emoyhtiö Silmäasema Oyj:n jakokelpoisista varoista

euroa	2019	2018
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	40 790 019	40 790 019
Edellisten tilikausien voitto (-tappio)	1 790 645	307 201
Osingonjako	-1 424 881	0
Tilikauden voitto	2 659 823	1 483 444
Jakokelpoiset voittovarot 31.12.	43 815 607	42 580 665

5.6 Rahoitustuotot ja -kulut

tuhatta euroa	31.12.2019	31.12.2018
Korkokulut rahoitusveloista	-976	-897
Kulut rahoitusvelan kuoletuksesta		
Myyntisaamisten myyntikomissio rahoitusyhtiölle	-152	-358
Korkokulut vuokrasopimusveloista	-652	-11
Johdannaisten käyvän arvon muutos	-121	-121
Muut korko ja rahoituskulut	-7	-8
Rahoituskulut yhteensä	-1 909	-1 395
Rahoitustuotot	9	27
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-1 899	-1 368

Tilinpäätöksen laatimisperiaate – rahoituskulut

Rahoituskulut koostuvat pankkilainojen, luottolimiittien ja osakslainojen koroista, vuokrasopimusvelkojen korkokuluiksi kohdistettavasta vuokraosuudesta sekä koronvaihtosopimusten realisoituneista ja realisoitumattomista muutoksista. Lisäksi rahoituskuluihin kirjataan Silmäasema-tilin myyntisaamisten kolmannelle osapuolelle myyntiin liittyvä komissio.

Lainoihin liittyvät transaktiomenot kirjataan tulosvaikutteisesti efektiivisen koron menetelmää käyttäen. Efektiivinen korko on korkokanta, jota käyttäen lainan odotettavissa olevana voimassaoloaikana syntyvät arvioidut vastaiset rahavirrat tulevat diskontatuiksi rahoitusvelan nettomääräisen kirjanpitoarvon suuruiseksi. Laskelma sisältää kaikki sopimusosapuolten maksamat palkkiot ja transaktiomenot.

6 Muut erät

6.1 Aineelliset hyödykkeet

tuhatta euroa	Toimitilat	Koneet ja kalusto	Käyttöoikeusomaisuus	Yhteensä
1.1.-31.12.2019				
Hankintameno 1.1.	9 152	27 281	28 855	65 288
Lisäykset	1 279	2 109	6 412	9 800
Vähennykset	-379	0	-3 331	-3 710
Siirto käyttöoikeusomaisuuteen (IFRS 16)		-7 362	7 362	0
Hankintameno 31.12.	10 051	22 029	39 297	71 378
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	-6 614	-17 360	0	-23 973
Poistot	-1 662	-2 973	-7 381	-12 017
Siirto käyttöoikeusomaisuuteen (IFRS 16)		7 080	-7 080	0
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	-8 276	-13 253	-14 462	-35 990
Kirjanpitoarvo 1.1.	2 538	9 922	28 855	41 314
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 776	8 776	24 836	35 388

tuhatta euroa	Toimitilat	Koneet ja kalusto	Yhteensä
1.1.-31.12.2018			
Hankintameno 1.1.	7 738	23 492	31 230
Liiketoimintojen hankinnat	0	6	6
Lisäykset	1 414	3 783	5 197
Vähennykset	0	0	0
Hankintameno 31.12.	9 152	27 281	36 433
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	-4 836	-14 372	-19 208
Poistot	-1 777	-2 988	-4 765
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	-6 614	-17 360	-23 973
Kirjanpitoarvo 1.1.	2 902	9 120	12 022
Kirjanpitoarvo 31.12.	2 538	9 922	12 460

Aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin sisältyy rahoitusleasingosopimuksilla hankittua omaisuutta (IAS 17):

tuhatta euroa	Toimitilat	Koneet ja kalusto	Yhteensä
1.1.-31.12.2018			
Hankintameno 1.1.		7 002	7 002
Lisäykset		214	214
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset		-6 826	-6 826
Kirjanpitoarvo 31.12.		389	389

Silmäasema on aktivoitunut taseen aineellisiin hyödykkeisiin uusien toimipaikkojen vuokrahuoneistoihin liittyvän käyttöoikeusomaisuuden ja rakentamisen sekä kalusto-, kone- ja laitehankinnat. Lisäksi taseeseen aktivoidaan leikkaus- ja tutkimustoimintaan liittyvät hankinnat.

Silmäaseman merkittävimmät investoinnit tarkastelukaudella liittyivät pääasiassa toimitilojen remontointiin ja kalustehankintoihin. Vertailukauden investoinnit liittyivät uuden silmäsaaralan ja seitsemän myymälän avaamiseen sekä myymälöissä tehtyihin remontteihin.

Tilinpäätöksen laatimisperiaate – aineelliset hyödykkeet

Silmäaseman aineelliset hyödykkeet koostuvat pääosin myymälöiden, leikkaus- ja tutkimustoimintaan liittyvistä koneista, laitteista ja kalustosta (koneet ja kalusto) sekä aktivoituista vuokrattujen toimitilojen uudistamiseen ja remontointiin liittyvistä menoista (toimitilat). Aineelliset hyödykkeet arvostetaan alkuperäiseen hankintamenuon poistoilla vähennettynä.

Poistot lasketaan jaksottamalla hankintamenuon jäännösarvolla vähennettynä hyödykkeiden arvioidulle taloudelliselle vaikutusajalle tai joidenkin vuokrakohteiden parannustöiden ja vuokrattujen laitteistojen osalta, tätä lyhemmälle sopimuksen kestoajalle seuraavasti:

- Myymäläkalusto 5 v
- Leikkauslaitteet 10 v
- Tutkimustoiminnan koneet, laitteet ja kalusto 5 v
- Muut koneet ja kalusto 5-10 v
- Toimitilojen perusparannusmenot 3-10 v

Hankintamenuon luetaan hyödykkeiden hankinnasta välittömästi aiheutuvat menot.

Omaisuserien jäännösarvot ja taloudelliset vaikutusajat tarkistetaan jokaisena raportointikauden päättymispäivänä, ja niitä muutetaan tarvittaessa. Jos omaisuserien kirjanpitoarvo on suurempi kuin siitä kerrytettävissä oleva arvioitu rahamäärä, kirjanpitoarvo alennetaan kerrytettävissä olevaa rahamäärää vastaavaksi välittömästi.

Myyntivoitot ja -tappiot määritetään vertaamalla myyntituloa kirjanpitoarvoon, ja ne merkitään tuloslaskelman erään liiketoiminnan muut tuotot tai muut kulut.

Merkittävä arvio – Aineellisten hyödykkeiden taloudelliset pitoajat

Poistot perustuvat johdon arvioihin omaisuserien jäännösarvosta, poistomenetelmästä sekä aineellisten hyödykkeiden taloudellisesta vaikutusajasta. Arviot saattavat muuttua teknologian kehityksestä, kilpailutilanteesta, markkinaolosuhteiden muutoksista ja muista tekijöistä johtuen, mistä voi aiheutua muutoksia arvioituun taloudelliseen vaikutusaikaan ja tuloslaskelmaan merkittäviin poistoihin.

Aineellisten hyödykkeiden taloudellisia vaikutusaikoja tarkastellaan vähintään vuosittain ottamalla huomioon edellä mainitut tekijät ja kaikki muut tärkeät merkitykselliset tekijät. Arvioidun taloudellisen vaikutusajan muuttuessa kyseessä on kirjanpidollisen arvion muutos, ja poistosuunnitelmaa oikaistaan ei-takautuvasti.

6.2 Aineettomat hyödykkeet

tuhatta euroa	Liikearvo	Kehittämismenot	IT-ohjelmistot	Tavaramerkit	Kilpailukiellot	Muut aineettomat hyödykkeet
1.1.-31.12.2019						
Hankintameno 1.1.	61 169	249	7 667	142	1 145	9 202
Lisäykset			335			335
Vähennykset			-14			-14
Hankintameno 31.12.	61 169	249	7 988	142	1 145	9 523
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.		0	-4 769	-78	-650	-5 498
Poistot		-50	-1 162	-28	-229	-1 419
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	0	-50	-5 931	-106	-879	-6 967
Kirjanpitoarvo 1.1.	61 169	249	2 898	64	494	3 705
Kirjanpitoarvo 31.12.	61 169	199	2 056	35	265	2 556

tuhatta euroa	Liikearvo	Kehittämismenot	IT-ohjelmistot	Tavaramerkit	Kilpailukiellot	Muut aineettomat hyödykkeet
1.1.-31.12.2018						
Hankintameno 1.1.	61 107	0	6 751	142	1 145	8 037
Liiketoimintojen hankinnat	62		0			0
Lisäykset		249	1 130			1 379
Vähennykset			-214			-214
Hankintameno 31.12.	61 169	249	7 667	142	1 145	9 202
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.			-3 841	-50	-421	-4 312
Poistot			-928	-28	-229	-1 185
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	0	0	-4 769	-78	-650	-5 498
Kirjanpitoarvo 1.1.	61 107	0	2 910	92	723	3 725
Kirjanpitoarvo 31.12.	61 169	249	2 898	64	494	3 705

Silmäaseman merkittävimmät investoinnit tarkastelu- ja vertailukaudella liittyivät digitaalisen asioinnin kehittämiseen. Aktivoituidut kehittämismenot liittyvät sairaalatoiminnan prosessien uudenlaisen toimintamallin kehittämiseen.

6.2.1 Liikearvo ja arvonalentumistestaus

Silmäaseman liikearvo on merkittävimmitä osiltaan syntynyt vuonna 2014, kun yhtiö hankki Silmäasema Fennica -konsernin sekä vuoden 2014 hankinnan jälkeen usean eri pienemmän yrityshankinnan myötä. Liikearvon määrä 31.12.2019 oli 61,2 miljoonaa euroa ja 61,2 miljoonaa euroa 31.12.2018.

Liikearvo kohdistettiin siirtymähetkellä 1.1.2015 yhtiön raportoiduille segmenteille, jotka ovat Optinen kauppa ja silmäterveydenhuolto ja Silmäklinikat, niiden vuodelle 2015 ennustetun käyttökatteen suhteessa. Vuosien 2016-2018 yrityshankinnoista syntynyt liikearvon lisäys on kohdistettu segmenteille toteutuneiden hankintojen mukaisesti.

tuhatta euroa	31.12.2019	31.12.2018
Optinen kauppa ja silmäterveydenhuolto	39 135	39 135
Silmäklinikat	22 034	22 034
Yhteensä	61 169	61 169

Liikearvon arvonalentumistestauksen keskeiset oletukset

Konserni tekee liikearvon arvonalentumistestauksen vuosittain. Raportoituille segmenteille kohdistuvan liikearvon kerrytettävissä olevat rahamäärät perustuvat kerrytettävissä olevaan rahamäärään, joka määritetään diskontattuihin rahavirtoihin pohjautuvaa mallia käyttäen. Kerrytettävissä olevaa rahamäärää määritettäessä käytettäviä keskeisiä arvioita ovat lyhyen ja pitkän aikavälin myynnin kasvuvauhti, vuosittaiset korvausinvestoinnit, kustannusten kehitys, nettokäyttöpääoma ja sen muutos sekä verojen jälkeen määritetty diskonttaus korko. Lisäksi johto tarkastelee yleistä markkinatietoa optisen kaupan ja silmäsaairauksien demografisen kehittymisen osalta. Laskelmat perustuvat johdon hyväksymiin seuraavan vuoden budjettiin ja sen jälkeisiin ennusteisiin yhteensä viiden vuoden aikajaksolle.

Laskennassa käytetty diskonttokorko perustuu pääoman keskimääräiseen kustannukseen, joka heijastaa sekä samoilla markkinoilla toimivien verrokkiyritysten markkinadataa että Silmäaseman yrityskohtaista riskiä.

Molempien segmenttien pitkän aikavälin kasvuvauhdiksi on ennakoitu 2 %. Ennen veroja lasketuksi diskonttokoroksi on määritelty 31.12.2019 tilanteessa 10,7 % ja 31.12.2018 tilanteessa 11,3 %. Myynnin kasvut perustuvat molempien segmenttien osalta kuluttajakysynnän kasvuun sekä kuluttajakäyttäytymisen kehittymiseen. Silmäaseman markkinaosuuden kasvun odotetaan jatkuvan. Kustannusten osalta kasvun odotetaan olevan maltillisempaa ja täten suhteellista kannattavuutta parantavaa. Yhteenveto muuttujista on esitetty oheisessa taulukossa.

Osana tuloksellisuuden tarkastelua johto on tehnyt tärkeimpiin parametreihin kohdistuvia herkkyysoanalyseja. Tilikausien 2019 ja 2018 arvonalentumistestauksissa käytetyt parametrit, joille testauslaskelmat olivat herkimät, olivat seuraavat:

- vähennys käyttökateprosentissa
- kasvu veroja ennen määritetyssä diskonttauskorossa (WACC)

Herkkyysoanalyysien perusteella on todettavissa, että kohtuulliset muutokset laskelmissa käytetyissä parametreissa eivät johda tilanteeseen, jossa omaisuuserien kirjanpitoarvo ylittäisi niistä kerrytettävissä olevan rahamäärän.

Oheisessa taulukossa on esitetty keskeisten ennusteparametrien prosenttiyksikkömuutos, joilla käypä arvo on yhtä suuri kuin kirjanpitoarvo (muiden parametrien pysyessä muuttumattomina). Testattavien omaisuuserien arvo ylittyy vuonna 2019 kerrytettävissä olevan rahamäärän optisen kaupan ja silmäterveydenhuollon osalta 89,9 miljoonalla eurolla ja silmäklinikoiden osalta 7,5 miljoonalla eurolla.

31.12.2019

tuhatta euroa	Optinen kauppa ja silmäterveydenhuolto	Silmäklinikat
Käytetyt muuttujat:		
Liikevaihdon kasvu ennustekaudella ka. %	3,5	2,6
Ennusteperiodin jälkeinen kasvu %	2,0	2,0
Käyttökate ennustekaudella ka. % liikevaihdosta	19,8	17,6
WACC ennen veroja %	10,7	10,7
Herkkyysoanalyysi		
Käyttökate ka. % liikevaihdosta	-7,6	-1,8
WACC ennen veroja %	12,6	1,9

31.12.2018

tuhatta euroa	Optinen kauppa ja silmäterveydenhuolto	Silmäklinikat
Käytetyt muuttujat:		
Liikevaihdon kasvu ennustekaudella ka. %	2,4	2,5
Ennusteperiodin jälkeinen kasvu %	2,0	2,0
Käyttökate ennustekaudella ka. % liikevaihdosta	10,3	14,9
WACC ennen veroja %	11,3	11,3
Herkkyysoanalyysi		
Käyttökate ka. % liikevaihdosta	-4,0	-3,9
WACC ennen veroja %	7,9	4,5

Tilinpäätöksen laatimisperiaate – liikearvo

Liikearvo on taloudelliselta vaikutusajaltaan rajoittamaton aineeton hyödyke ja siitä ei tehdä poistoja, vaan se testataan arvonalentumisen varalta vähintään vuosittain tai aina kun on viitteitä siitä, ettei sen kirjanpitoarvoa vastaava rahamäärä ole kerrytettävissä. Silmäaseman johto seuraa sekä sisäisiä että ulkoisia viitteitä, joita ovat mm. markkinoiden negatiivinen kehitys suhteessa ennusteisiin, käyttökateen kehitys ja sääntely-ympäristön haitallinen muutos. Silmäaseman liikearvon arvon alentumista testataan konsernin raportoitujen segmenttien tasolla.

Merkittävä arvio – liikearvon arvonalentumistestauksessa käytetyt keskeiset oletukset

Johto tekee merkittäviä arvioita ja harkintaan perustuvia ratkaisuja määrittäessään tasoa, jolla liikearvo testataan, ja sitä, onko viitteitä sen arvonalentumisesta. Rahavirtaennusteet perustuvat konsernin toteutuneeseen tulokseen ja johdon parhaisiin arvioihin tulevasta myynnistä, kustannuskehityksestä, yleisistä markkinaolosuhteista ja sovellettavista veroasteista. Rahavirtaennusteisiin sisällytetään budjettien ja rullaavien ennusteiden mukaiset määrät viiden vuoden jaksolle ja myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua toteutuvat rahavirrat ekstrapoloidaan käyttämällä tässä liitetiedossa mainittuja arvioituja kasvuvauhteja. Kasvuvauhdit perustuvat johdon tekemään arvioon segmenttien tulevien vuosien kasvusta.

Johto testaa ennusteissa käytettyjen merkittävien arvioiden muutosten vaikutuksia herkkyyksianalyysillä tässä liitetiedossa kuvatulla tavalla.

Tilinpäätöksen laatimisperiaate – yrityskaupat

Kaikki yrityskaupat käsitellään hankintamenomenetelmällä. Kauppahinta muodostuu luovutettujen käteisvarojen ja ehdollisen kauppahinnan käyvästä arvoista. Silmäsaman ehdolliset kauppahinnat suoritetaan käteisvaroilla.

Yrityskaupoissa hankittavat yksilöitävissä olevat varat sekä vastattavaksi otettavat velat arvostetaan alun perin hankinta-ajankohdan käypiin arvoihin. Mahdollinen määräysvallattomien omistajien osuus hankitussa yhtiössä kirjataan hankintakohtaisesti joko käypään arvoon tai määrään, joka vastaa määräysvallattomien omistajien osuutta hankitun yhtiön nettovarallisuudesta.

Kauppahinnan määrä, joka ylittää hankitun nettovarallisuuden käyvän arvon, kirjataan liikearvoksi. Käyvän arvon muutokset kirjataan tulosvaikutteisesti. Hankintaan liittyvät menot kuten asiantuntijakulut ja varainsiirtoverot kirjataan kuluksi syntyessään ja esitetään konsernin laajassa tuloslaskelmassa liiketoiminnan muissa kuluissa.

Merkittävä arvio

Yrityskauppojen hankittujen nettovarojen käyvät arvot

Yrityskaupoissa suoritettava kauppahinta ja hankittu nettovarallisuus arvostetaan käypään arvoon.

Hankitun nettovarallisuuden käyvän arvon määrittäminen perustuu vastaavanlaisten omaisuuserien käypään arvoon (aineelliset omaisuuserät), arvioituihin odotettavissa oleviin rahavirtoihin (aineettomat hyödykkeet kuten tavaramerkit) tai veloitteen täyttämiseksi tarvittavia maksuja koskevan arvioon.

Hankitulle nettovarallisuudelle on vain harvoin olemassa toimivia markkinoita, joilla varojen ja velkojen käypiä arvoja on saatavilla. Tämän vuoksi arvon määrittäminen, joka perustuu jälleenhankinta-arvoon, odotettavissa oleviin rahavirtoihin tai arvioituihin maksuihin, edellyttää johdolta harkintaa ja oletuksia. Käytetyt arviot ja oletukset ovat johdon käsityksen mukaan riittävän luotettavia käyvän arvon määrittämistä ajatellen.

6.2.2 Muut aineettomat hyödykkeet

Taseen muihin aineettomiin hyödykkeisiin on aktivoitu erikseen hankittuja kilpailukieltosopimuksia, yrityskaupassa hankittu FemtoLasik - tavaramerkki, toiminnanohjaus- ja potilastietojärjestelmään sekä digitaaliseen asioinnin kehittämiseen liittyviä menoja sekä silmäsaarialatoimintaan liittyviä kehittämismenoja. Vuoden 2019 lopussa näiden arvo taseessa oli yhteensä 2,6 miljoonaa euroa ja 2018 lopussa 3,7 miljoonaa euroa.

Tilinpäätöksen laatimisperiaate – muut aineettomat hyödykkeet

Erikseen ulkopuolisilta osapuolilta hankitut aineelliset hyödykkeet, kuten kilpailukieltosopimukset, aktivoidaan taseeseen hankintahetken käypään arvoon. Kilpailukieltosopimuksista tehdään tasapoistot sopimusten kestoajana, joka on keskimäärin viisi vuotta.

Yrityskauppojen yhteydessä hankitut aineettomat hyödykkeet, kuten tavaramerkit, arvostetaan hankintahetken käypään arvoon ja poistetaan tasapoistoin taloudellisena vaikutusaikanaan, viidessä vuodessa. Muut aineettomat hyödykkeet, jotka ovat erikseen yksilöitävissä ja myytävissä, koostuvat eri IT-järjestelmiin, kuten toiminnanohjaus- ja potilastietojärjestelmään ja digitaalisen asioinnin kehittämiseen, liittyvistä kehittämismenoista ja aineettomista oikeuksista. Aktivoidut menot koostuvat ulkoisten palveluntuottajien laskuista ja lisenssimaksuista.

Muista aineettomista hyödykkeistä tehdään tasapoistot niiden arvioituna taloudellisena vaikutusaikana, joka on viisi vuotta. Tietojärjestelmien ja ohjelmistojen ylläpitoon liittyvät menot kirjataan kuluksi toteutuessaan.

Merkittävä arvio – erikseen hankittujen aineettomien hyödykkeiden käypä arvo

Erikseen hankitut kilpailukieltosopimukset kirjataan taseeseen aineettomaksi hyödykkeeksi hankintahetken käypiin arvoihin. Käyvän arvon määrittäminen perustuu odotettavissa oleviin rahavirtoihin tai arvioituihin maksuihin ja edellyttää johdolta harkintaa ja oletuksia. Käytetyt arviot ja oletukset ovat johdon käsityksen mukaan riittävän luotettavia käyvän arvon määrittämistä ajatellen.

Merkittävä arvio – muiden aineettomien hyödykkeiden taloudellinen vaikutusaika

Konsernissa arvioidaan tietojärjestelmien ja ohjelmistojen taloudelliseksi vaikutusajaksi viisi vuotta odotettavissa olevan teknisen vanhenemisen perusteella. Tosiassiallinen taloudellinen vaikutusaika saattaa kuitenkin teknisistä innovaatioista johtuen olla lyhempi tai pidempi kuin viisi vuotta.

6.3 Lähipiiritiedot

Tilinpäätöshetkellä Coronaria Oy omisti noin 95,40 prosenttia Silmäaseman kaikista osakkeista ja käytti yhtiössä määräysvaltaa. Vuonna 2019 tai vuonna 2018 ei ole ollut lähipiiritapahtumia Coronaria Oy:n tai muun lähipiirin kanssa.

Johdon ja hallituksen osakeomistukset

Omistajaryhmä	Omistusosuus 31.12.2019	Omistusosuus 31.12.2018
Hallituksen jäsenet *)	0,00 %	3,89 %
Toimitusjohtaja **)	0,12 %	0,09 %
Yhtiön johtoon kuuluvat avainhenkilöt *)	0,07 %	0,15 %
Yhteensä	0,19 %	4,13 %

*) Sisältäen perheenjäsenet sekä Silmäaseman hallituksen ja johdon tai heidän perheenjäsentensä määräysvallassa olevat yhtiöt. Hallituksen ja johdon omistuksella ei ole vapaakirjautumisaikaa.

***) 31.12.2018 toimitusjohtaja oli Anu Kankkunen, 31.12.2019 toimitusjohtaja oli Jussi Salminen.

Johdon ja hallituksen palkat ja palkkiot

tuhatta euroa	1-12/2019	1-12/2018
Toimitusjohtajan palkat ja palkkiot		
Palkat, palkkiot ja etuudet	247	252
Eläkekulut - maksupohjaiset järjestelyt	0	20
Yhteensä	247	272
Johtoryhmän palkat ja palkkiot (ilman toimitusjohtajaa)		
Palkat, palkkiot ja etuudet	560	600
Eläkekulut - maksupohjaiset järjestelyt	52	50
Yhteensä	612	649
Hallituksen palkat ja palkkiot		
Jukka Hienonen (11.4.2018-26.11.2019)	44	31
Tuomas Lang (26.11.2019 asti)	20	24
Maisa Romanainen (26.11.2019 asti)	20	24
Juha Saarinen (10.4.2019 asti)	6	33
Tuomas Sarkola (10.4.2018 asti)	0	8
Torsti Sihvola	22	24
Kaisa Vikkula (26.11.2019 asti)	25	26
Martti Kiuru (10.4.2019 alkaen)	16	0
Harri Halonen (26.11.2019 alkaen)	2	0
Teppo Lindén (26.11.2019 alkaen)	2	0
Juho Lipsanen (26.11.2019 alkaen)	2	0
Ulla Näpänkangas (26.11.2019 alkaen)	2	0
Antti Kummu, puheenjohtaja (26.11.2019 alkaen)	0	0
Yhteensä	161	171
Johto ja hallitus yhteensä	1 020	1 093

Yhdelle hallituksen jäsenelle ja yhdelle johtoryhmän jäsenelle on maksettu lääkäripalkkioita tavanomaisin ehdoin. Lisäksi yhden hallituksen jäsenen osittain omistamalta yritykseltä on vuoden 2019 aikana ostettu arvoltaan vähäinen määrä konsultointipalveluita ja yhden jäsenen omistamalle yhtiölle on maksettu toimitilavuokraa tavanomaisin ehdoin.

Hallitus päättää toimitusjohtajan ja johtoryhmän jäsenten palkitsemisesta ja sen perusteista. Vuonna 2019 toimitusjohtajan ja johtoryhmän jäsenten palkka muodostui kuukausipalkasta ja tulospalkkiosta. Tulospalkkion ehdot päättää yhtiön hallitus vuosittain.

Tulospalkkiot maksetaan tilikaudelle asetettujen kannattavuustavoitteiden saavuttamisen perusteella. Vuonna 2019 tulospalkan osuus kiinteästä palkasta oli enintään 40 % henkilön vuosiansion määrästä.

Tilikauden loppumisen jälkeen toimitusjohtajan vaihduttua edellä mainittuihin käytäntöihin on tullut jonkin verran muutoksia. Toimitusjohtajan irtisanomisajasta, erorahasta, kilpailu- ja rekrytointikieltoehdosta, immateriaalioikeuksista ja salassapitovelvollisuudesta on sovittu toimitusjohtajasopimuksessa kirjallisesti ja niiden periaatteissa ja määrissä sovelletaan tavanomaisia toimitusjohtajien irtisanomisaikoja. Toimitusjohtajan eläkeikä määräytyy kulloinkin voimassaolevan työeläkelain mukaisesti.

6.4 Konserniyhtiöt

Emoyritys	Emoyrityksen ja konsernin omistusosuus (%)		Pääasiallinen toiminta
	31.12.2019	31.12.2018	
Silmäasema Oyj			Holding-yhtiö
Tytäryhtiöt	31.12.2019	31.12.2018	
Silmäasema Optiikka Oy	100 %	100 %	Optinen vähittäiskauppa
Silmäasema Sairaala Oy	100 %	100 %	Silmäsairaaloiminta
Via Healthcare Group Oy	fuusioitu	100 %	Erikoissairaanhoidon lääkäripalvelut, talous- ja hallintopalveluiden tuottaminen lääkäreille (fuusioitu 1.3.2019 Silmäasema Sairaala Oy:öön)
Tallinna Optika Oü	100 %	100 %	Optinen vähittäiskauppa

Tilinpäätöksen laatimisperiaate - tytäryhtiöt

Tytäryrityksellä tarkoitetaan yrityksiä, joissa Silmäasema-konsernilla on määräysvalta. Määräysvalta syntyy, kun konserni olemalla osallisena yrityksessä altistuu yrityksen muuttuville tuotoille tai on oikeutettu sen muuttuvaan tuottoon käyttämällä yritystä koskevaa valtaansa. Tytäryritysten yhdistely alkaa hankinta-ajankohdasta, jolla tarkoitetaan päivää, jona konserni saa määräysvallan tai jos tytäryritykset ovat alun perin Silmäaseman perustamia, päivää, jona tytäryritys on perustettu. Tytäryrityksen yhdistely päättyy päivänä, jona määräysvalta lakkaa.

Tilikauden voiton jakautuminen emoyrityksen omistajille ja määräysvallattomille omistajille esitetään tuloslaskelman yhteydessä ja laajan tuloksen jakautuminen emoyrityksen omistajille ja määräysvallattomille omistajille esitetään laajan tuloslaskelman yhteydessä. Määräysvallattomille omistajille kuuluva osuus omista pääomista esitetään omana eränään taseessa oman pääoman osana. Liiketoimet määräysvallattomien omistajien kanssa esitetään oman pääoman transaktioina.

Konsernin sisäiset tuotot ja kulut, saamiset ja velat sekä konserniyritysten välisistä konsernin sisäisistä liiketoimista johtuvat voitot ja tappiot sekä sisäinen voitonjako eliminoidaan konsernitalinpäätöstä laadittaessa kokonaisuudessaan. Silmäaseman tytäryhtiöt noudattavat konsernin laadintaperiaatteita konserniraportoinnissa.

6.5 Laskennalliset verot

tuhatta euroa	1.1.2019	Kirjattu tulosvaikutteisesti	31.12.2019
Laskennalliset verosaamiset			
Vahvistetut tappiot	346	-346	0
Vähennyskelvottomat korot	571	-3	568
Listautumiskulujen alv	0	26	26
Aineelliset hyödykkeet	202	223	425
Vaihto-omaisuus	68	-68	0
Koronvaihtosopimus	52	25	77
Myyntin tuloutus	107	0	107
Osakepalkkiojärjestelmä	0	16	16
Yhteensä	1 346	-127	1 219
Laskennalliset verovelat			
Aineettomat hyödykkeet	552	174	726
Aineelliset hyödykkeet	173	-4	169
Vaihto-omaisuus	-45	0	-45
Rahoitusvelat	37	-84	-46
Yhteensä	717	87	804

tuhatta euroa	1.1.2018	Kirjattu tulosvaikutteisesti	31.12.2018
Laskennalliset verosaamiset			
Vahvistetut tappiot	702	-356	346
Vähennyskelvottomat korot	571	0	571
Aineelliset hyödykkeet	127	75	202
Vaihto-omaisuus	68	0	68
Koronvaihtosopimus	52	0	52
Myyntin tuloutus	107	0	107
Osakepalkkiojärjestelmä	5	-5	0
Yhteensä	1631	-286	1 346
Laskennalliset verovelat			
Aineettomat hyödykkeet	370	182	552
Aineelliset hyödykkeet	146	27	173
Vaihto-omaisuus	-34	-11	-45
Rahoitusvelat	92	-55	37
Yhteensä	574	143	717

Konsernilla oli 31.12.2018 tilanteessa 0,3 miljoonaa euroa vahvistettuihin tappioihin liittyviä laskennallisia verosaamisia, jotka tullaan käyttämään vuoden 2019 verotuksessa kokonaan.

Konsernilla on 0,6 (0,6) miljoonaa euroa laskennallista verosaamista vähennyskelvottomista korkokuluista vuodelta 2017. Laskennallisten verosaamisten kirjaaminen taseeseen on perusteltua, sillä konsernille kertyy todennäköisesti tulevina vuosina elinkeinotoiminnan tulosta, joka sallii aiemmin vähentämättä jääneiden nettokorkomenojen hyödyntämisen korkovähennysrajoitusten sallimissa rajoissa. Kyseiset korkokulut eivät vanhene.

Tilinpäätöksen laatimisperiaate – laskennalliset verot

Laskennalliset verot kirjataan omaisuuserien ja velkojen verotuksellisten arvojen ja niiden konsernitilinpäätöksen mukaisten kirjanpitoarvojen välisestä väliaikaisista eroista velkamenetelmää käyttäen. Laskennalliset verot määritetään niiden verokantojen (ja -lakien) perusteella, jotka on säädetty tai käytännössä hyväksytty tilinpäätöspäivään mennessä ja joita odotetaan sovellettavan, kun kyseinen laskennallinen verosaaminen realisoituu tai laskennallinen verovelka suoritetaan.

Kaikista veronalaisista väliaikaisista eroista kirjataan täysimääräisesti laskennallinen verovelka, paitsi, jos konserni pystyy määräämään väliaikaisen eron purkautumisajankohdan, eikä väliaikainen ero todennäköisesti purkaudu ennakoitavissa olevassa tulevaisuudessa. Verotuksessa vähennyskelpoisista väliaikaisista eroista kirjataan laskennallisia verosaamia vain siihen määrään asti kuin on todennäköistä, että väliaikainen ero purkautuu tulevaisuudessa ja että käytettävissä on verotettavaa tuloa, jota vastaan väliaikainen ero pystytään hyödyntämään.

Laskennalliset verosaamiset ja -velat vähennetään toisistaan silloin, kun konsernilla on laillisesti toimeenpantavissa oleva oikeus kuitata kauden verotettavaan tuloon perustuvat verosaamiset ja -velat keskenään ja kun laskennalliset verosaamiset ja -velat liittyvät saman veronsaajan perimiin tuloveroihin joko samalta verovelvolliselta tai eri verovelvollisilta, silloin kun saaminen ja velka on tarkoitus realisoida nettomääräisesti.

6.6 Uudet ja tulevat standardit

Muutokset IFRS-standardeihin sisältyviin Käsitteellistä viitekehystä koskeviin viittauksiin (sovellettava 1.1.2020 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla)

Uudistettu viitekehys kokoa viime vuosina käyttöön otetuissa standardeissa IASB:n käyttämän ajattelun. Käsitteellinen viitekehys palvelee pääasiassa IASB:n työkaluna standardien kehittämisessä sekä tukee IFRS Interpretations Committeeta standardien tulkinnassa. Viitekehys ei kumoa yksittäisten IFRS-standardien vaatimuksia.

Muutokset IFRS 3:een — Liiketoiminnan määritelmä (sovellettava 1.1.2020 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla)

Muutoksilla supistettiin ja selvennettiin liiketoiminnan määritelmää. Ne myös sallivat yksinkertaistetun arvioinnin tekemisen siitä, onko hankittu kokonaisuus omaisuuseräryhmä vai liiketoiminta.

Muutokset IAS 1:een ja IAS 8:aan — Olennaisen määritelmä (sovellettava 1.1.2020 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla)

Muutokset selventävät olennaisuuden määritelmää ja sisältävät ohjeistusta helpottamaan käsitteen johdonmukaista soveltamista kaikissa IFRS-standardeissa. Lisäksi määritelmään liittyviä selityksiä on parannettu.

Interest Rate Benchmark Reform (Amendments to IFRS 9, IAS 39 and IFRS 7) (sovellettava 1.1.2020 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla)

Muutoksien taustalla ovat meneillään olevaan viitekorkeiden vertailuarvoasetuksen (IBOR-reformi) valmisteluun ja käyttöönottoon liittyvät epävarmuustekijät. Muutoksilla helpotetaan rahoitusinstrumenttien suojauslaskennan edellytysten täyttämistä IBOR-reformia edeltävällä kaudella.

IFRS 17 Vakuutus sopimukset (IASB:n ehdotus soveltamisajankohdasta: 1.1.2022 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla)

Uusi standardi koskee vakuutus sopimuksia ja auttaa sijoittajia ja muita tahoja ymmärtämään paremmin vakuuttajien altistumista riskeille sekä niiden kannattavuutta ja taloudellista asemaa. Tämä standardi korvaa IFRS 4 -standardin.

Yhtiön näkemysten mukaan edellä luetelluilla standardimuutoksilla ei tule olemaan olennaista vaikutusta tilinpäätökseen.

6.7 Tilikauden jälkeiset tapahtumat

Silmäaseman hallitus on kokouksessaan 30.1.2020 nimittänyt Silmäaseman toimitusjohtajaksi Teppo Lindénin 30.1.2020 alkaen. Samalla uusiksi johtoryhmän jäseniksi nimitettiin 30.1.2020 alkaen Ulla Näpänkangas ja Jari-Pekka Kelhä.

4.2.2020 Silmäasema tiedotti, että Silmäasema Oyj:n vähemmistöosakkeiden lunastamista koskevaan välimiesmenettelyyn on määrätty uskottu mies.

6.3.2020 Silmäasema tiedotti, että Silmäasema Oyj:n vähemmistöosakkeiden lunastamista koskevan välimiesmenettelyn välimiehet on määrätty.

11.3.2020 Silmäasema tiedotti, että Silmäasema Oyj:n johtoryhmään on nimitetty tietohallintojohtaja Mika Holsti ja markkinointipäällikkö Anne Rantanen.

19.3.2020 Silmäasema tiedotti, että se arvioi koronavirusepidemian heikentävän yhtiön näkymiä.

Koronavirus aiheuttaa lyhyellä aikavälillä riskejä työvoiman saatavuuteen ja asiakasvirtojen laskuun muuttuneen kulutuskäyttäytymisen takia. Osa Silmäaseman toimipisteistä sijaitsee ostoskeskuksissa, ja niiden osalta riskinä on myös hallituksen mahdollisesti tekemät päätökset väliaikaisista sulkemisista. Riskejä ja epävarmuutta liittyy epidemian kestoan ja sen taloudellisiin vaikutuksiin.

27.3.2020 Silmäasema tiedotti siirtävänsä varsinaisen yhtiökokouksen ajankohtaa koronavirusepidemian vuoksi.

Silmäasema Oyj
TILINPÄÄTÖS
Tilikaudelta
1.1.2019 - 31.12.2019

Y-tunnus	2627773-7
Kotipaikka	Helsinki
Osoite	Radiokatu 3, 00240 HELSINKI

Silmäasema Oyj

TILINPÄÄTÖS 1.1.2019 - 31.12.2019

Sisällys	Sivu
Toimintakertomus	
Tuloslaskelma	1
Tase	2-3
Rahoituslaskelma	4
Liitetiedot	5-11
Tilinpäätöksen allekirjoitukset	12

T U L O S L A S K E L M A	1.1.-31.12.2019	1.1.-31.12.2018
LIKEVAIHTO	348 848,64	354 781,43
Liiketoiminnan muut tuotot	612,88	0,00
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-1 049 500,48	-752 000,30
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-135 450,99	-144 462,34
Muut henkilösivukulut	-44 205,73	-13 688,01
Henkilöstökulut yhteensä	-1 229 157,20	-910 150,65
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-20 914,19	-21 100,92
Liiketoiminnan muut kulut	-1 310 941,14	-819 093,86
LIKEVOITTO (TAPPIO)	-2 211 551,01	-1 395 564,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot ja muut rahoitustuotot		
Muilta	2,33	4 373,28
Korkokulut ja muut rahoituskulut		
Saman konsernin yrityksille	-3 899,04	-25,37
Muille	-485 402,22	-555 551,65
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-489 298,93	-551 203,74
VOITTO (TAPPIO) ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA	-2 700 849,94	-1 946 767,74
Tilinpäätössiirrot		
Konserniavustus	6 000 000,00	3 800 000,00
Tuloverot		
Tilikauden verot	-341 276,92	-14 187,85
Laskennalliset verot	-298 050,35	-355 600,49
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)	2 659 822,79	1 483 443,92

T A S E	31.12.2019	31.12.2018
VASTAAVAA		
Pysyvät vastaavat		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	45 572,88	66 487,07
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	45 572,88	66 487,07
Sijoitukset		
Osuudet saman konsernin yrityksissä	60 922 848,87	60 922 848,87
Muut osakkeet ja osuudet		
Sijoitukset yhteensä	60 922 848,87	60 922 848,87
Pysyvät vastaavat yhteensä	60 968 421,75	60 989 335,94
Vaihtuvat vastaavat		
Pitkäaikaiset saamiset		
Laskennalliset verosaamiset	671 432,53	969 482,88
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	671 432,53	969 482,88
Lyhytaikaiset saamiset		
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	7 402 335,98	10 467 541,41
Muut saamiset	21 053,98	2 599,28
Siirtosaamiset	130 980,08	105 471,73
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	7 554 370,04	10 575 612,42
Rahat ja pankkisaamiset	18 289,73	83,38
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	8 244 092,30	11 545 178,68
VASTAAVAA YHTEENSÄ	69 212 514,05	72 534 514,62

T A S E	31.12.2019	31.12.2018
VASTATTAVAA		
Oma pääoma		
Osakepääoma	80 000,00	80 000,00
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	40 790 019,15	40 790 019,15
Edellisten tilikausien voitto (-tappio)	365 764,87	307 201,45
Tilikauden voitto (-tappio)	2 659 822,79	1 483 443,92
Oma pääoma yhteensä	43 895 606,81	42 660 664,52
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoituslaitoksilta	19 156 860,00	29 236 120,89
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	19 156 860,00	29 236 120,89
Lyhytaikainen		
Lainat rahoituslaitoksilta	96 172,68	118 664,00
Ostovelat	74 567,63	189 716,93
Velat saman konsernin yrityksille	5 523 246,90	47 885,00
Muut velat	158 643,45	146 979,53
Siirtovelat	307 416,58	134 483,75
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	6 160 047,24	637 729,21
Vieras pääoma yhteensä	25 316 907,24	29 873 850,10
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	69 212 514,05	72 534 514,62

RAHOITUSLASKELMA

	1.1.-31.12.2019	1.1.-31.12.2018
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA		
Liikevoitto (-tappio)	-2 211 551,01	-1 466 503,23
Suunnitelman mukaiset poistot	20 914,19	21 100,92
Nettokäyttöpääoman muutos	-38 946,15	355 617,05
Rahoitustuotot ja -kulut	-470 162,01	-553 989,83
Verojen nettorahavirta	-397 746,06	665 642,84
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA	-3 097 491,04	-978 132,25
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	0,00	0,00
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	0,00	0,00
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Lyhytaikaisten lainojen nostot	19 140 567,33	15 616,84
Lyhytaikaisten lainojen maksut	-7 000 000,00	-2 638 361,06
Pitkäaikaisten lainojen nostot	19 156 849,44	0,00
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-29 156 838,88	0,00
Saadut konserniavustukset	2 400 000,00	3 600 000,00
Maksetut osingot ja muu voitonjako	-1 424 880,50	0,00
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	3 115 697,39	977 255,78
RAHAVAROJEN MUUTOS	18 206,35	-876,47
Rahavarat tilikauden alussa	83,38	959,85
Rahavarojen muutos	18 206,35	-876,47
Rahavarat tilikauden lopussa	18 289,73	83,38

TILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAPERIAATTEET JA LIITETIEDOT

Tilinpäätös on laadittu Suomen kirjanpitolainsäädännön mukaan.
Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperusteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja menetelmät

Pysyvien vastaavien arvostaminen

Jaksotusperiaatteet ja menetelmät

Yhtiön omistamien aineettomien oikeuksien ja aineellisten hyödykkeiden hankintameno poistetaan ennalta laaditun suunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelma on määritelty kokemuseräisesti.

Poistoajat ja poistoprosentit:
Aineettomat oikeudet 5 vuotta tasapoisto

Sijoitukset

Sijoitukset on arvostettu alkuperäiseen hankintamenuon tai sitä alhaisempaan arvoon mikäli arvo on pysyvästi tai olennaisesti alhaisempi.

Valuuttamääräiset erät

Ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat on muutettu euroiksi tilinpäätöspäivän Euroopan keskuspankin noteeraamaan keskimurssiin.

Lainasaamisten arvostus

Lainasaamiset on arvostettu nimellisarvoonsa tai sitä alhaisempaan arvoon mikäli arvo on alentunut.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Rahoitusvälineet kirjataan käypään arvoon kirjanpitolain 5. luvun 2a §:n mukaisesti.

Eläkkeet

Henkilökunnan eläketurva on hoidettu ulkopuolisissa eläkevakuutusyhtiöissä.

Laskennalliset verot

Laskennalliset verosaamiset on laskettu verotuksen ja tilinpäätöksen välisille eroille käyttäen tilinpäätöshetkellä vahvistettua seuraavan vuoden verokantaa.

Tiedot olennaisista tapahtumista tilikauden päättymisen jälkeen

Silmäaseman hallitus on kokouksessaan 30.1.2020 nimittänyt Silmäaseman toimitusjohtajaksi Teppo Lindénin 30.1.2020 alkaen. Samalla uusiksi johtoryhmän jäseniksi nimitettiin 30.1.2020 alkaen Ulla Näpänkangas ja Jari-Pekka Kelhä.

Tilikauden päättymisen jälkeen voimistunut koronavirusepidemia ja sen seurauksena muuttuva kulutuskäyttäytyminen luovat riskejä ja epävarmuutta lähitulevaisuuteen. Osa Silmäaseman toimipisteistä sijaitsee ostoskeskuksissa, ja niiden osalta riskinä on myös hallituksen mahdollisesti tekemät päätökset väliaikaisista sulkemisista. Riskejä ja epävarmuutta liittyy epidemian keston ja sen taloudellisiin vaikutuksiin.

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT	2019	2018
Henkilöstö		
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä	6	4
Johdon palkat ja palkkiot		
Hallitus ja toimitusjohtaja	407 637,64	589 193,02
Liiketoiminnan muut tuotot		
Vuokratuotot	612,88	0,00
Yhteensä	612,88	0,00
Liiketoiminnan muut kulut		
Vapaaehtoiset henkilöstökulut	108 136,23	154 592,66
Toimitilakulut	11 540,77	11 404,80
Irtaimistokulut	4 498,89	4 190,12
Ajoneuvokulut	23 248,95	47 596,72
Matka- ja kuljetuskulut	11 324,17	16 222,28
Mainos- ja markkinointikulut	73 628,86	43 158,02
Muut liiketoiminnan kulut	1 078 563,27	541 929,26
Yhteensä	1 310 941,14	819 093,86
Suunnitelman mukaiset poistot		
Aineettomat oikeudet	20 914,19	21 100,92
Yhteensä	20 914,19	21 100,92
Tilintarkastajan palkkiot		
Tilintarkastus	20 000,00	75 656,42
Veroneuvonta	0,00	5 825,00
Muut palvelut	0,00	0,00
Yhteensä	20 000,00	81 481,42
KPMG Oy Ab on veloittanut vuonna 2018 tilintarkastuksesta 20.000,00 euroa. Tilintarkastuspalkkiot sisältyvät liiketoiminnan muihin kuluihin.		
Rahoitustuotot ja -kulut		
Rahoitustuotot		
Muut korkotuotot		
Muilta	2,33	4 373,28
Rahoitustuotot yhteensä	2,33	4 373,28
Korkokulut ja muut rahoituskulut		
Saman konsernin yrityksille	3 899,04	25,37
Muille	485 402,22	555 551,65
Korkokulut ja muut rahoituskulut yhteensä	489 301,26	555 577,02
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	489 298,93	551 203,74
Tilinpäätössiirrot		
Saadut konserniavustukset	6 000 000,00	3 800 000,00
Yhteensä	6 000 000,00	3 800 000,00
Tuloverot		
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta	-341 276,92	-14 187,85
Laskennallinen vero	-298 050,35	-355 600,49

Yhteensä

-639 327,27

-369 788,34

TASEEN LIITETIEDOT	2019	2018
Pysyvien vastaavien muutokset		
Aineettomat oikeudet		
Hankintameno tilikauden alussa	100 831,51	100 831,51
Hankintameno tilikauden lopussa	100 831,51	100 831,51
Kertyneet suunnitelmapoistot tilikauden alussa	34 344,44	13 243,52
Tilikauden suunnitelmapoistot	20 914,19	21 100,92
Kirjanpitoarvo tilikauden lopussa	45 572,88	66 487,07
Saamisten erittely		
Pitkäaikaiset saamiset		
Laskennalliset verosaamiset		
Laskennalliset verosaamiset	671 432,53	969 482,88
Yhteensä	671 432,53	969 482,88
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	671 432,53	969 482,88
Lyhytaikaiset saamiset		
Saamiset saman konsernin yrityksiltä		
Myyntisaamiset	2 335,98	35 402,00
Lainasaamiset	0,00	6 632 139,41
Muut saamiset	7 400 000,00	3 800 000,00
Yhteensä	7 402 335,98	10 467 541,41
Muut saamiset		
Arvonlisäverosaamiset	21 053,98	2 599,28
Siirtosaamisten olennaiset erät		
Verosaamiset	56 469,14	0,00
Henkilöstökuluihin liittyvät jaksotukset	0,00	71 915,21
Menoennakot	68 753,23	27 807,92
Muut siirtosaamiset	5 757,71	5 748,60
Yhteensä	130 980,08	105 471,73
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	7 554 370,04	10 575 612,42

Omistukset muissa yrityksissä

Konserniyritykset	Silmäasema Oyj:n omistusosuus	Silmäasema Oyj:n omistusosuus
Silmäasema Oyj, konsernin emoyhtiö		
Silmäasema Optikka Oy	100 %	100 %
Silmäasema Sairaala Oy		
Tallinna Optika Oü		

TIEDOT EMOYHTIÖSTÄ JA KONSERNITILINPÄÄTÖKSESTÄ

Silmäasema Oyj kuuluu Cor Group konsernin alakonserniin Silmäasema.
Cor Group konsernin emoyhtiö on Cor Group Oy, kotipaikka Oulu.
Silmäasema Oyj on Silmäasema-konsernin emoyhtiö, kotipaikka Helsinki

Cor Group konsernitilinpäätöksen jäljennös on saatavissa Cor Group-konsernin pääkonttorista,
osoitteesta Saaristokatu 22, 90100 Oulu.

Silmäasema Oyj konsernitilinpäätös on saatavilla yhtiön toimitiloista,
Radiokatu 3, 00240 Helsinki.

TASEEN LIITETIEDOT	2019	2018
Oma pääoma		
Osakepääoma		
Tilikauden alussa	80 000,00	80 000,00
Tilikauden lopussa	80 000,00	80 000,00
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto		
Tilikauden alussa	40 790 019,15	40 790 019,15
Tilikauden lopussa	40 790 019,15	40 790 019,15
Edellisten tilikausien voitto (-tappio)		
Tilikauden alussa	1 790 645,37	307 201,45
Osingonjako	-1 424 880,50	0,00
Tilikauden voitto (-tappio)	2 659 822,79	1 483 443,92
Tilikauden lopussa	3 025 587,66	1 790 645,37
Oma pääoma yhteensä	43 895 606,81	42 660 664,52
Jakokelpoiset varat	43 815 606,81	42 580 664,52

TASEEN LIITETIEDOT **2019** **2018**

Vieras pääoma

Pitkäaikaiset velat

Lainat rahoituslaitoksilta	19 156 860,00	29 236 120,89
Yhteensä	19 156 860,00	29 236 120,89

Yhtiöllä ei ole velkoja, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua.

Lyhytaikaiset velat

Lainat rahoituslaitoksilta	96 172,68	118 664,00
Ostovelat	74 567,63	189 716,93
Velat saman konsernin yrityksille	5 523 246,90	47 885,00
Muut velat	158 643,45	146 979,53
Siirtovelat	307 416,58	134 483,75
Yhteensä	6 160 047,24	637 729,21

Velat saman konsernin yrityksille

Ostovelat	0,00	47 880,90
Siirtovelat	2 229,96	0,00
Muut velat	5 521 016,94	4,10
Yhteensä	5 523 246,90	47 885,00

Siirtovelkojen olennaiset erät

Henkilöstökulujaksotukset	275 849,55	108 439,75
Korot	30 993,07	11 736,00
Verot	0,00	14 187,85
Muut siirtovelat	573,96	120,15
Yhteensä	307 416,58	134 483,75

VAKUUDET JA VASTUUSITOUMUKSET	2019	2018
Samaan konserniin kuuluvien yritysten puolesta annetut vakuudet ja takaukset		
Takaukset yhteensä	4 284 070,00	0,00
Omasta ja samaan konserniin kuuluvien yritysten puolesta annetut vakuudet		
Pankkitakauslimiitti kaupallisiin takauksiin	900 000,00	0,00
- josta käytössä	711 305,35	0,00
Leasingvastuut ja laitevuokrasopimuksista johtuvat vastuut		
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	12 276,89	10 615,69
Myöhemmin maksettavat	14 755,36	2 185,06
Yhteensä	27 032,25	12 800,75

Muut taloudelliset vastuut, joita ei ole merkitty taseeseen

Rahalaitoslainoihin sisältyy nettovelan ja oikaistun pro forma käyttökateen suhteeseen perustuva kovenantti. Kovenantti raportoidaan rahoittajapankille vuosineljänneksittäin. Johto tarkkailee ja raportoi hallitukselle lainakovenantin tason säännöllisesti.

Kovenanttiehdon maksimiarvo on 3,5. Lainan korkomarginaali nousee, kun kovenantin arvo lähestyy maksimiarvoa.

Kovenanttirajat eivät ole rikkoutuneet tilikauden aikana ja tilinpäätöshetkellä kovenantin arvo on 1,4.

TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS

Helsingissä 30. päivänä maaliskuuta 2020

Antti Kummu
hallituksen puheenjohtaja

Harri Halonen

Martti Kiuru

Juho Lipsanen

Ulla Näpänkangas

Torsti Sihvola

Teppo Lindén
toimitusjohtaja

TILINTARKASTAJAN TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsingissä 30. päivänä maaliskuuta 2020

KPMG Oy Ab

Virpi Halonen, KHT

Tilintarkastuskertomus

Silmäasema Oyj:n yhtiökokoukselle

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Olemme tilintarkastaneet Silmäasema Oyj:n (y-tunnus 2627773-7) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2019. Tilinpäätös sisältää konsernin taseen, tuloslaskelman, laajan tuloslaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista, rahavirtalaskelman ja liitetiedot, mukaan lukien yhteenveto merkittävimmistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista, sekä emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonamme esitämme, että

- konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti,
- tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausuntomme on ristiriidaton tarkastusvaliokunnalle annetun lisäraportin kanssa.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa *Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa*.

Olemme riippumattomia emoyhtiöstä ja konserniyrityksistä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Emoyhtiölle ja konserniyrityksille suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut ovat parhaan tietomme ja käsityksemme mukaan olleet Suomessa noudatettavien, näitä palveluja koskevien säännösten mukaisia, emmekä ole suorittaneet EU-asetuksen 537/2014 5. artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja kiellettyjä palveluja. Suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut on esitetty konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 2.3.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Olennaisuus

Tarkastuksemme laajuuteen on vaikuttanut soveltamamme olennaisuus. Olennaisuus on määritetty perustuen ammatilliseen harkintaamme ja se ohjaa tarkastustoimenpiteiden luonteen, ajoituksen ja laajuuden määrittämisessä, sekä todettujen virheellisyyksien vaikutusten arvioimisessa suhteessa tilinpäätökseen kokonaisuutena. Olennaisuuden taso perustuu arvioomme sellaisten virheellisyyksien suuruudesta, joilla yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa olevan vaikutusta tilinpäätöksen käyttäjien tekemiin taloudellisiin päätöksiin. Olemme ottaneet huomioon myös sellaiset virheellisyydet, jotka laadullisten seikkojen vuoksi ovat mielestämme olennaisia tilinpäätöksen käyttäjille.

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat ovat seikkoja, jotka ammatillisen harkintamme mukaan ovat olleet merkittävimpiä tarkastuksen kohteena olevan tilikauden tilintarkastuksessa. Nämä seikat on otettu huomioon tilinpäätökseen kokonaisuutena kohdistuneessa tilintarkastuksessamme sekä laatiessamme siitä annettavaa lausuntoa, emmekä anna näistä seikoista erillistä lausuntoa. EU-asetuksen 537/2014 10 artiklan 2 c -kohdan mukaiset merkittävät olennaisen virheellisuuden riskit sisältyvät alla kuvattuihin tilintarkastuksen kannalta keskeisiin seikkoihin.

Olemme ottaneet tilintarkastuksessamme huomioon riskin siitä, että johto sivuuttaa kontrolleja. Tähän on sisällytetty arviointi siitä, onko viitteitä sellaisesta johdon tarkoitushakuisesta suhtautumisesta, josta aiheutuu väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisuuden riski.

TILINTARKASTUKSEN KANNALTA KESKEISET SEIKAT

KUINKA KYSEISIÄ SEIKKOJA KÄSITELTIIN TILINTARKASTUKSESSA

Myyntituottojen kirjaaminen – konsernitilinpäätöksen liitetieto 2.2

Konsernin liikevaihto, yhteensä 131,1 miljoonaa euroa, koostuu laajan myymälä- ja sairaalaverkoston sekä verkkokaupan kautta suoritetuista lukuisista palveluista ja tuotteiden myynnistä.

Myymlä- ja tilaustuotteiden osalta myynti tuloutetaan kun tavaroihin liittyvä määräysvalta on siirtynyt asiakkaalle, mikä tapahtuu toimitushetkellä. Ennakkoon maksettujen toimittamattomien tuotteiden myyntituotto jaksotetaan lyhytaikaisten velkojen saatuihin ennakkomaksuihin, josta saatu ennakko tuloutetaan liikevaihtoon, kun tavara on toimitettu asiakkaalle. Silmäälääkäripalvelut tuloutetaan, kun palvelu on suoritettu.

Laajan myymälä- ja sairaalaverkoston takia yksittäisten myyntitapahtumien lukumäärä on suuri, jonka johdosta myyntituottojen kirjaaminen on tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka.

- Tarkastustoimenpiteisiimme on sisällytetty myyntiprosessiin liittyvien sisäisen valvontaympäristön arviointia sekä keskeisempien kontrollien testausta. Olemme lisäksi suorittaneet myyntiin liittyen aineistotarkastustoimenpiteitä.
- Olemme testanneet myyntitapahtumien rekisteröintiä, kirjaus- sekä laskutus- ja hinnoitteluprosessien toimivuutta. Olemme lisäksi arvioineet myyntituottojen oikeellisuutta testaamalla myynnin jaksottumista tilikausien välillä.
- Olemme testanneet kontrolleja ja täsmäytysrutiineja liittyen käteissuorituksiin.
- Olemme tehneet tarkastuskäyntejä valittuihin myymälöihin arvioidaksemme ja testataksemme myyntiin liittyviä kontrolleja.
- Lisäksi olemme arvioineet myyntituottoja koskevien konsernin tilinpäätöstietojen asianmukaisuutta.

Liikearvon arvostus – konsernitilinpäätöksen liitetieto 6.2.1

Liikearvon määrä 31.12.2019 on yhteensä 61,2 miljoonaa euroa, mikä vastaa 51,2 prosenttia konsernin taseen loppusummasta ja 137,0 prosenttia konsernin omasta pääomasta. Liikearvo on merkittävin yksittäinen tase-erä konsernin taseesta.

Liikearvo on testattava vuosittain, tai useammin, jos on mitään viitteitä omaisuuserän arvonalentumisesta.

Testauslaskelmien laatiminen edellyttää merkittävässä määrin johdon harkintaa ja oletusten tekemistä tulevaisuudesta liittyen erityisesti liikevaihdon kasvuun, kannattavuuteen ja diskonttaus korkoon.

- Olemme käyneet läpi kriittisesti ne johdon perusteet ja oletukset, joiden mukaan tulevien vuosien kassavirtaennusteet on laadittu ja näihin liittyvät merkittävimmät oletukset, kuten kannattavuus, diskonttaus korko sekä pitkän aikavälin ennusteet. Lisäksi laskelmissa käytettyjä ennusteita on verrattu hallituksen hyväksymiin ennusteisiin.
- KPMG:n arvonmäärityksen asiantuntijat ovat olleet mukana testauslaskelmien tarkastuksessa. Tarkastuksessa on arvioitu diskonttokoron asianmukaisuutta, laskelmien teknistä oikeellisuutta sekä käytettyjä oletuksia suhteessa markkina- ja toimialakohtaisiin tietoihin.
- Ennustetarkkuuden analysoimiseksi olemme verranneet edellisen vuoden testauslaskelmissa käytettyjä, erityisesti liikevaihtoa ja kannattavuutta koskevia oletuksia, tilikauden 2019 toteumatietoihin.
- Tilinpäätöstarkastuksen yhteydessä olemme arvioineet herkkyyssanalyyysin riittävyyttä sekä liikearvosta ja testauslaskelmista annettujen konsernitilinpäätöksen liitetietojen oikeellisuutta ja asianmukaisuutta.

Emoyhtiön taseeseen sisältyvät osuudet saman konsernin yrityksistä – emoyhtiön laadintaperiaatteet ja liitetieto omistukset muissa yrityksissä

Tytärtyhtiöosakkeet muodostavat merkittävän osan emoyhtiön erillistilinpäätöksen varoista. Tytärtyhtiöosakkeiden tasearvo 31.12.2019 on yhteensä 60,9 miljoonaa euroa, mikä vastaa 88,0 prosenttia taseen loppusummasta.

Sijoitusten arvostaminen riippuu tytäryhtiöiden taloudellisesta suorituskyvystä. Tytärtyhtiöosakkeiden arvostus vaikuttaa mahdollisesti myös emoyhtiön voitonjakokelpoihin varoihin.

Tytärtyhtiöosakkeiden arvonalentumista testataan liikearvon testaamista vastaavalla

- Olemme käyneet läpi kriittisesti ne johdon perusteet ja oletukset, joiden mukaan tulevien vuosien kassavirtaennusteet on laadittu ja näihin liittyvät merkittävimmät oletukset, kuten kannattavuus, diskonttaus korko sekä pitkän aikavälin ennusteet. Lisäksi laskelmissa käytettyjä ennusteita on verrattu hallituksen hyväksymiin ennusteisiin.
- KPMG:n arvonmäärityksen asiantuntijat ovat olleet mukana testauslaskelmien tarkastuksessa. Tarkastuksessa on arvioitu diskonttokoron asianmukaisuutta,

menetelmällä. Mahdolliset viitteet konsernin liikearvon tai muiden omaisuuserien arvonalentumisessa saattavat vaikuttaa myös emoyhtiön tytäryhtiöosakkeiden arvoon.

laskelmien teknistä oikeellisuutta sekä käytettyjä oletuksia suhteessa markkina- ja toimialakohtaisiin tietoihin.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja siten, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisuyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan emoyhtiön ja konsernin kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuviissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos emoyhtiö tai konserni aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisuyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntonne. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voitaisiin kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- Tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisyyden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntonne perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.
- Muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon emoyhtiön tai konsernin sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- Arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- Teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä emoyhtiön tai konsernin kykyä jatkaa

toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei emoyhtiö tai konserni pysty jatkamaan toimintaansa.

- Arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.
- Hankimme tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä konserniin kuuluvia yhteisöjä tai liiketoimintoja koskevasta taloudellisesta informaatiosta pystyäksemme antamaan lausunnon konsernitiilinpäätöksestä. Vastaamme konsernin tilintarkastuksen ohjauksesta, valvonnasta ja suorittamisesta. Vastaamme tilintarkastuslausunnosta yksin.

Kommunikoimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnitellusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Lisäksi annamme hallintoelimille vahvistuksen siitä, että olemme noudattaneet riippumattomuutta koskevia relevantteja eettisiä vaatimuksia, ja kommunikoimme niiden kanssa kaikista suhteista ja muista seikoista, joiden voi kohtuudella ajatella vaikuttavan riippumattomuuteemme, ja soveltuvissa tapauksissa niihin liittyvistä varotoimista.

Päätämme, mitkä hallintoelinten kanssa kommunikoiduista seikoista olivat merkittävimpiä tarkasteltavana olevan tilikauden tilintarkastuksessa ja näin ollen ovat tilintarkastuksen kannalta keskeisiä. Kuvaamme kyseiset seikat tilintarkastuskertomuksessa, paitsi jos säädös tai määräys estää kyseisen seikan julkistamisen tai kun äärimmäisen harvinaisissa tapauksissa toteamme, ettei kyseisestä seikasta viestitä tilintarkastuskertomuksessa, koska siitä aiheutuvien epäedullisten vaikutusten voitaisiin kohtuudella odottaa olevan suuremmat kuin tällaisesta viestinnästä koituva yleinen etu.

Muut raportointivelvoitteet

Tilintarkastustoimeksiantoa koskevat tiedot

Olemme toimineet yhtiökokouksen valitsemana tilintarkastajana 11.4.2018 alkaen yhtäjaksoisesti.

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomuksen ja vuosikertomukseen sisältyvän informaation, mutta se ei sisällä tilinpäätöstä eikä sitä koskevaa tilintarkastuskertomustamme. Olemme saaneet toimintakertomuksen käyttööme ennen tämän tilintarkastuskertomuksen antamispäivää ja odotamme saavamme vuosikertomuksen käyttööme kyseisen päivän jälkeen.

Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea edellä yksilöity muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Toimintakertomuksen osalta velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme ennen tilintarkastuskertomuksen antamispäivää käyttöömmme saamaamme muuhun informaatioon kohdistamamme työn perusteella johtopäätöksen, että kyseisessä muussa informaatiossa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Muut lausunnot

Puollamme tilinpäätöksen vahvistamista. Hallituksen esitys voittovarojen käyttämisestä on osakeyhtiölain mukainen. Puollamme vastuuvapauden myöntämistä emoyhtiön hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta.

Helsingissä 30. maaliskuuta 2020

KPMG OY AB

Virpi Halonen
KHT